

054

BIBLIOTEKA WYDZIAŁU PRAWA
Uniwersytetu w Białymstoku

BWP0024701

D-11/98/1695

ДНЕВНИКЪ
ЗАКОНОВЪ.

DZIENNIK PRAW
TOM 26.

DUBLET BG FUW
NIE DO SPRZEDAŻY

17086

Wydano z dotychczas
Bibl. Publ. m. st. W-wy

DZIENNIK PRAW

N^{er} 87.

TOM DWUDZIESTY SZÓSTY.

NIE DO SPRZEDAŻY
BIBLIOT. M. ST. W-WY

Именем Его Величества
НИКОЛАЯ I-го
 Императора и Самодержца Всероссий-
 ского, Царя Польского,
 и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.
 Въ слѣдствіе представленія Прави-
 тельственной Коммисіи Внутрен-
 нихъ и Духовныхъ дѣлъ, основаннаго
 на письменной деклараціи Алберта
 Феншера, 5 (17) Іюля сего года, ошъ
 имени его и наслѣдниковъ Рана, Со-
 вѣтъ Управленія Царства, сообра-
 зно Поспашовленію своему 8 (20) Іюля
 1837 года, поспашовилъ и поста-
 новляетъ:

С п а ш ъ 1.

Даются симъ привилегія наслѣдни-
 камъ Рана и Феншеру, на изобрѣщен-

w Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I.
 Cesarza Wszech Rosyi, Króla
 Polskiego,
 etc. etc. etc.

Rada Administracyina Królestwa.

W skutku protokularnéy deklara-
 cyi, przez P. Alberta Vetter w imie-
 niu Rahna Sukcessorów i Vettera,
 na dniu 5 (17) Sierpnia r. b. złożo-
 néy, na przedstawienie Kommis-
 syi Rządowéy Spraw Wewnętrz-
 nych i Duchownych, Rada Admi-
 nistracyina Królestwa, zapatrzy-
 wszy się na przepisy postanowie-
 nia swego z d. 8 (20) Lipca 1837 r.,
 postanowiła i stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Udzielony zostaje niniejszym,
 Rahna Sukcessorom i Vetterowi,

ный или улучшенный способ выделки такъ называемой Турецкой бумаги (bunten Papiere), изложенный подробно въ представленномъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ описаніи, а именно:

а) на улучшение выдѣливанія мраморовидной бумаги (marmorirten Papiere);

б) на улучшенную выделку писанной бумаги (gepressten Papiere);

в) на улучшенную выделку сафьянной бумаги (Saffian-Papiere);

г) на улучшенное употребленіе выдѣливаемой на машинахъ бумаги (des Maschinen-Papiere), при выдѣлкѣ изъ оной разноцвѣтной Турецкой бумаги (bunten Papiere); по придуманному ими способу, изъясненному въ представленномъ въ Правительственной Коммисіи описаніи.

list przyznania wynalazku na udoskonaloną fabrykacyą papierów pstrokatych (bunten Papiere), mianowicie w szczególności:

a) na ulepszenia w wyrabianiu marmurkowanych papierów (marmorirten Papiere);

b) na ulepszenia w wyrabianiu odciskanych papierów (gepressten Papiere);

c) na ulepszenia w wyrabianiu safianowych papierów (Saffian-Papiere);

d) na ulepszone użycie papieru na machinach wyrabianego (des Maschinen Papiere), do wszelkich kolorowych pstrokatych papierów (bunten Papiere); a to według własnego ich pomysłu i właściwej metody, bliżej opisaniem, w Kommissyi Rządowej złożoném, objaśnionych.

С т а т ь я 2.

Привилегія эта распространяется на все Царство, и будетъ имѣть силу въ теченіи десяти лѣтъ, считая со дня настоящаго Послановленія.

С т а т ь я 3.

Привилегія сія не служишь ручательствомъ ни за первенство, ни за достоинство, ни за доброшу изобрѣшеннаго способа.

С т а т ь я 4.

Получающіе таковую привилегію, обязаны изобрѣшеніе свое привести въ дѣйствіе въ теченіи трехъ мѣсяцевъ со дня врученія имъ привилегіи; въ чемъ и представить по принадлежности предписанныя закономъ доказательства; въ противномъ же случаѣ привилегія теряетъ свою силу.

С т а т ь я 5.

Врученіе сей привилегіи изобрѣтателямъ, Совѣтъ Управленія по-

А р т ы к у л 2.

Листъ таковой rozciągacъ się będzie na całe Królestwo i służyć ma na lat 10, licząc od daty ninieyszego postanowienia.

А р т ы к у л 3.

Уdzielenie tego listu, ani za wartość, ani pierwszeństwo, ani dobroć wynalazku nie zarecza.

А р т ы к у л 4.

Uzyskujący ninieyszy list przyznania, obowiązani są, wynalazek swój w ciągu trzech miesięcy od daty doręzonego im listu praktycznie zastosować, i to według przepisów w drodze właściwéy udowodnić; w przeciwnym bowiem razie list takowy upada.

А р т ы к у л 5.

Doręczenie tego listu wynalazcom, Rada Administracyina, Kom-

ручаетъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ; внесеніе же оной въ Дневникъ Законовъ, Правительственной Комисіи Юстиціи.

missyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych, zamieszczenie zaś onego w Dzienniku Praw, Komisyyi Rządowéy Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyinéy, dnia 17 (29) Września 1840 r.

W nieobecności JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Członek Rady Administracyinéy, Prezydujący

(podpisano) *General-Adjutant Rautenstrauch.*

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Komisyyi Rządowéy Spraw
Wewnętrznych i Duchownych

(podpisano) *Pisarew.*

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Oryginałem:

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Komisyyi Rządowéy Sprawiedliwości

Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Именем Его Величества
НИКОЛАЯ I-го
 Императора и Самодержца Всероссий-
 ского, Царя Польского,
 и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства
 Въ дополненіе къ состоявшемуся
 16 (28) Мая 1833 года послановле-
 нію Соезѣна, на счетъ порядка про-
 изводства публичныхъ торговъ на
 поспавки, подряды, отдачу въ арен-
 дныя содержанія и продажу, отъ
 казны, городскихъ и сельскихъ об-
 ществъ или казенныхъ заведеній, по
 представленію Правительственной
 Коммисіи Финансовъ и Казначейства,
 постановилъ и постановляетъ:

С л а ш е л ъ I.

Кромѣ двоякаго рода торговъ, вы-
 ше упомянутымъ постановленіемъ

въ Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I.
 Cesarza Wszech Rosyi, Króla
 Polskiego,
 etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Uzupełniając postanowienie swo-
 ie z daty 16 (28) Maja 1833 roku,
 dotyczące się porządku odbywania
 licytacji na dostawy, roboty, dzier-
 żawy i sprzedaż, względem któ-
 rych na rzecz Rządu, Gmin, lub
 Instytutów, umowy zawierane by-
 ła, na przedstawienie Kommis-
 syi Rządowej Przychodów i Skar-
 bu, Rada Administracyjna posta-
 nowiła i stanowi:

Artykuł I.

Oprócz dwóch rodzajów licyta-
 cyi, pomienioném wyżej postano-

определенныхъ, а именно: посредствомъ запечатанныхъ объявлений и словесныхъ, устанавливается еще третий способъ, т. е. посредствомъ запечатанныхъ объявлений, совместно съ словесною перепоржкою, какъ вые торги допускаются однакоже въ важнейшихъ только случаяхъ, напримеръ, гдѣ предметъ торговли составляетъ по крайней мѣрѣ 100,000 золот. годовой выдачи, и срокъ контракта простирается на нѣсколько лѣтъ.

С п а ш ъ я 2.

Порядокъ производства торговли въ предъидущей статьѣ указанный, будетъ тотъ же, какой предписанъ на счетъ торговли, совершаемыхъ посредствомъ запечатанныхъ объявлений, съ тою только разницею, что по распечатаніи объявленій, должна немедленно производиться пере-

виемъ дозволенныхъ, іако то: *przez deklaracje opiewczetowane i licytowanie glosne*; *uzywany bydz ma trzeci rodzaj oneyze*, то есть, лicytacya *przez opiewczetowane deklaracje*, поłączона з лicytacya *glosna*; *lecz to iedynie w przypadkach wiekszej wagi*, мianовиче за такихъ, въ которыхъ предметъ лicytacyи *wynosi przynajmniej sto tysiecy złotych Polskich*, бiorac валуту *roczna*, гдѣбы *termin kontraktu* на kilka lat *rozciagac sie mial*.

Artykuł 2.

Способъ odbywania лicytacyи, poprzednim артыкулемъ wskazаный, *bedzie ten sam*, іаки *wzgle dem licytacyи* *przez deklaracje opiewczetowane* przepisany *iuż został*; з тa только *roznica*, że *natychmiast po rozpieczetowaniu deklaracyи opiewczetowanych*, odbędzie się *dalsza* *po miedzy obecnymi konkurentami*.

шоржка, между находящимися на лицо лицами, представившими запечатанныя объявленія, начиная отъ высшей суммы, какая окажется въ шѣхъ объявленіяхъ; въ слѣдствіе чего, подавшіе къ шоргамъ объявленія, обязаны въ назначенный къ шоргамъ срокъ, явиться или лично, или же приславъ своихъ уполномоченныхъ, снабдивъ ихъ установленными доверенностями. Условіе это должно быть включено въ публикаціяхъ о вызовѣ къ шоргамъ желающихъ, съ шѣмъ, что не предшавшіе въ назначенный срокъ письменнаго объявленія, къ словесной перешоржкѣ не допускаются.

Статья 3.

Еслибы къ шоргамъ такого рода поступило не болѣе какъ одно объявленіе, или бы изъ числа желающихъ, подавшихъ объявленія, къ словесной

ми, którzy deklaracje złożyli, głośna licytacja, od summy iaka najkorzystnięj zadeklarowana okaże się, i dla tego konkurenci podający deklaracje, obowiązani są stać się w oznaczonym terminie na miejscu licytacji, bądź osobiście, bądź przez plenipotentów, urzędowym pełnomocnictwem opatrzonych. Obowiązek ten powinien być w ogłoszeniach wywołujących tego rodzaju licytacje wyraźnie zamieszczany. Żaden zaś taki konkurent, któryby poprzednio deklaracji piśmiennęj w terminie właściwym nie złożył, do licytacji głośnej przypuszczonym być nie może.

Artykuł 3.

Gdyby do licytacji podwójnej nie było więcej deklaracji nad jedną, lub gdyby z większej liczby konkurentów, podających deklaracje

перешоржкѣ, явился только одинъ, въ такомъ случаѣ, принятіе означеннаго одного объявленія, или назначеніе вшоричныхъ торговъ, предоспавляеися усмотрѣнію того Начальства, ошъ котораго зависить утвержденіе торго.

Статья 4.

Тамъ, гдѣ торги будутъ производиться изуспные, или посредствомъ запечашанныхъ объявленій, или шѣ и другіе вмѣстѣ, могутъ находиться только шѣ лица, которыя внесли предварительные залого и объявленія; если же въ торгахъ желала принять участие компанія, изъ нѣсколькихъ лицъ заключающаяся, шо къ торгу можетъ бытъ допущено одно только лицо, ошъ компаніи уполномоченное.

Статья 5.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ бытъ вне-

е, ieden tylko stawil się do głośney licytacji, natenczas przyjęcie deklaracji, lub powtórzenie licytacji, zostawia się uznaniu téy władzy, do któręy potwierdzenie odbytéy licytacji należało.

Artykuł 4.

W miejscu odbywania licytacji, bądźto pojedynczych głośnych, albo przez deklaracje, bądź też połączonych, mogą być obecne te tylko osoby, które złożyły vadium lub deklaracyą; w razie zaś ieśliby konkurentem była kompania, z kilku osób złożona, w miejscu licytacyiném tylko jedna osoba imieniem kompanii licytuująca znaydować się może.

Artykuł 5.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw

сено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственные Комиссии, что до которой изъ нихъ относится.

umieszczoném byдł ma, Kommissyom Rządowym, w czym do której należy, poleca się.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 3 (15) Września 1840 r.

(podpisano) Namieśnik, General-Feldmarszałek

Xiążę Warszawski.

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Przy-
chodów i Skarbu

(podpisano) *Fuhrmann.*

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Oryginałem:

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Spra-
wiedliwości

Kossęcki.

Sekretarz Jeneralny

J. Karnicki.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-

сійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣщъ Управленія Царства.

Въ слѣдствіе представленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, основаннаго на письменной деклараціи бывшаго чиновника Горныхъ заводовъ въ Цар-

въ Имению Найясніеyszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rosseyi, Króla

Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyina Królestwa,

W skutku protokółarnéy deklaracyi, przez P. Sylwestra Ossowskiego, b. Urzędnika Górnictwa krajowego złożonéy, tudzież na przedstawienie Kommissyi Rządowéy

сше въ Польскомъ, Сильвестра Оссовскаго, Совѣтъ Управленія, сообразно поспановленію своему (8-го) 20 Іюля 1837-го года, поспановилъ и поспановляе:

С т а т ь я 1.

Дается симъ, бывшему чиновнику Горныхъ заводовъ въ здѣшнемъ краѣ, Сильвестру Оссовскому, привилегія, на изобрѣшенную имъ подвижную паровую баню, помешодѣ, ближе изясненной на чершежѣ и въ описаніи, предспавленныхъ имъ въ Правишельспивенную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

С т а т ь я 2.

Привилегія эта распростаивается на все Царство, и будетъ имѣть силу въ теченіи 10-ти лѣтъ, со дня насшоящаго поспановленія.

Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zapatrzwszy się na przepisy postanowienia swego z dnia (8) 20 Lipca 1837 roku, postanowiła i stanowi co następuje:

A r t y k u ł 1.

Udzielony zostaje ninieyszém P. Sylwestrowi Ossowskiemu, b. Urzędnikowi Górnictwa krajowego, list przyznania wynalazku na łaźnię parową przenośną, własnego jego pomysłu i właściwego składu, bliżej rysunkiem i opisem, w Kommissyi Rządowej złożonemi, objaśnioną.

A r t y k u ł 2.

List takowy rozciągać się będzie na całe Królestwo i służyć ma na lat dziesięć, licząc od daty ninieyszego postanowienia.

С т а ш ь я 3.

Привилегія сія не служишь ручательствомъ ни за достоинство, ни за первенство, ни за доброту изобрѣшенія.

С т а ш ь я 4.

Получающій сію привилегію, обязанъ изобрѣшеніе свое привесить въ дѣйствіе въ печеніи шести мѣсяцевъ, со дня врученія ему привилегіи, и представитъ по принадлежности предписанныя закономъ доказательства; въ противномъ же случаѣ, привилегія теряетъ свою силу.

С т а ш ь я 5.

Доставленіе настоящей привилегіи изобрѣтателю, поручается Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, а внесеніе

А р т ы к у л 3.

Udzielenie ninieyszego listu nie zarecza ani wartości, ani pierwszeństwa, ani dobroci wynalazku.

А р т ы к у л 4.

Otrzymujący ninieyszy list przyznania, obowiązany iest, wynalazek swój, w ciągu sześciu miesięcy od daty doręczenia mu listu, praktycznie zastosować, i to według przepisów, w drodze właściwéy udowodnić; w przeciwnym bowiem razie list takowy upada.

А р т ы к у л 5.

Doręczenie tego listu wynalazcy, Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zamieszczenie zaś w Dzienniku Praw,

оной въ Дневникъ Законовъ, Правительственной Комисіи Юстиціи.

Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyinéy, dnia 25 Września (7 Października) 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, Generał-Feldmarszałek
Xiąże Warszawski.

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowéy Spraw
Wewnętrznych i Duchownych,
Generał-Lejtnant, Senator
(podpisano) *Pisarzew.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*
Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowéy
Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-
сийскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Имѣя въ виду, что при устрой-
ствѣ желѣзной дороги отъ Варшавы
до Австрійской границы, какъ въ
дѣлѣ, касающемся общей пользы, мо-
жетъ быть, по силѣ Закона отъ 12-го
Октябрия 1820-го года, пребуема
уступка частной собственности, и

w Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rosseyi, Króla
Polskiego,
etc. etc. etc.

Rada Administracyina Królestwa,

Zważywszy, że przy założeniu
drogi żelazney od Warszawy do
granicy Austriackiey, iako w przed-
miocie użyteczności publiczney,
może być, stosownie do Ustawy
z dnia 12 Października roku 1820,
wymaganem odstąpienie własności

согласно 11-й статьи Высочайше утвержденного контракта, заключенного Польским Банком (14 го) 26-го Ноября 1838 го года съ Компанією учредителей желѣзной дороги, кошорою опредѣлены основанія для занятія подъ оную частныхъ земель, — Совѣтъ Управленія, по представленію Главнаго Директора Финансовъ, поспановиль и поспановляеть слѣдующее:

С т а т ь я 1.

Потребныя для постройкы желѣзной дороги мѣстности, принадлежащія частнымъ лицамъ, — если бы къ приобрѣтенію ихъ оказалось

прыватныхъ, на ten cel potrzebnych, zapatrzywszy się na art. 11 kontraktu, między Bankiem Polskim a Towarzystwem drogi żelaznéy od Warszawy do granicy Austryackiéy, w dniu (14) 26 Listopada roku 1838 zawartego, i przez Najiaśnieyszego Pana zatwierdzonego, w którym wskazane są zasady postępowania przy zaieciu prыватныхъ własności pod też drogę żelazną; na wniosek Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, Rada Administracyina postanowiła i stanowi, co następuje:

А р т ы к у л 1.

Własności prыватne, których potrzeba okaże się na wybudowanie drogi żelaznéy od Warszawy do granicy Austryackiéy, jeżeli o ich

невозможнымъ совершить добровольныя сдѣлки, — имеютъ бытъ заняты на общественное употребленіе.

С т а т ь я 2.

Владельцы не склонившіеся на добровольную сдѣлку по сему предмету, не въ правѣ останавливать производима работы:

а) если оцѣнка подлежащей занятію мѣстности, предварительно произведена Обводовымъ Коммиссаромъ, сообразно измѣренію и изчисленію Обводоваго Инженера, обществу Инженеромъ Компаніи, заведующимъ работами, или по надлежащемъ вызовѣ въ присутствіи владельца, или же подлежащаго Гминнаго Войта, съ соблюденіемъ правилъ въ законахъ о занятіи частныхъ

набытіе извѣстнаго добровольнаго умовна не будѣе могла настѣпѣ, заѣте быѣ маѣа на уѣытек публиѣчны.

А р т ы к у л 2.

Владельцы, которые сѣ добровольно о odstapienie nie uŕoŕa, nie będa mogli tamować, Towarzystwu drogi ŕelazney od Warszawy do granicy Austryackiey, robot okoŕo tęŕze drogi, skoro:

а) szacunek własności, zaŕciu prawnemu z tego powodu uŕedz maŕcęy, zostanie tymczasowo ocenionym, przez Kommissarza własciwego Obwodu, podŕug wymiaru i obrachowania, tak Inŕyniera Obwodu, iako i Inŕyniera Towarzystwa, robotami kieruiacego, w obecności lub za przywoŕaniem wywłaszczyć sę maŕcego własciwielca, lub własciwego Wóŕta Gminy,

собственности на общественное употребление установленных;

б) если соответствующая сумма, внесена будет в Банк наличными деньгами, — и

в) если подлежащая на то квитанция вручена будет владельцу.

С т а т ь я 3.

Допускаемая предыдущею статьею мера, яко временная, отнюдь не должна нарушать действующей, как и будут предприняты в последствии, на основании выше приведенного Закона от 12-го Октября 1820 года.

С т а т ь я 4.

Исполнение сего Постановления возлагается на Правительственный

z zachowaniem względu na prawo; o zajęciu własności prywatnej; z powodu użyteczności publicznej;

b) skoro summa odpowiednia takowemu szacunkowi do depozytu Banku Polskiego w gotowiznie złożona, — i

c) stosowny dowód składu respective właścicielowi będzie doręczonym.

А р т ы к у 3.

Postępowanie, powyższym artykułem oznaczone, iako tymczasowe, w niczem niema ubliżać postępowaniu, które następnie, stosownie do Prawa z dnia 12 Października roku 1820 o wywłaszczeniu na użytek publiczny, rozwiniętem zostanie.

А р т ы к у ł 4.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw

Коммисіи, въ чемъ до которой чинѣ
относится, со внесеніемъ въ Днев-
никъ Законовъ.

Królestwa, ma być umieszczoném,
Kommissyom Rządowym, w czém
do któręy należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na po-
siedzeniu Rady Administracyinęy,
dnia 27 Września (9 Października)
1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, Generał-Feldmarszałek
Xiążę Warszawski.

Zgodno z *Wypisem:*
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowęy
Przychodów i Skarbu
(podpisano) *Fuhrmann.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z *Oryginałem:*
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z *Wypisem:*
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządo-
węy Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Dzień ogłoszenia $\frac{23 \text{ Listopada}}{5 \text{ Grudnia}}$ 1840 roku.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всероссий-
скаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

На основаніи 5-й статьи Высочайше утвержденного въ 9-й (21) день Апрѣля 1838 го года Положенія о ссудахъ новыми закладными листами изъ Кредитнаго Земскаго Общества, и въ дополненіи къ постановленію отъ 22-го Апрѣля (4 Мая) того же года, Совѣтъ Управленія, по

w Imieniu Najiaśniejszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rosyi, Króla
Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa,

Na zasadzie artykułu 5 Prawa o pożyczkach w nowych Listach zastawnych z Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, pod dniem 9 (21) Kwietnia 1838 r. Naywyżéy zatwierdzonego, oraz w dalszym ciągu postanowienia swego z dnia 22 Kwietnia (4 Maia) 1838 roku,

представленію Коммисіи Финансовъ,
поспаноуиъ и поспаноуиаетъ слѣ-
дующее:

С т а т ь я I.

Для получения ссуды изъ Кре-
дитнаго Земскаго Общества, новы-
ми закладными листами, Коммисіа
Финансовъ, имѣетъ совершать заемъ
подъ ниже поименованныя конфиско-
ванныя и вновь въ казну приобрѣ-
щенныя имѣнія:

- I. въ Краковской Губерніи,
имѣніе Ярославце.
- II. въ Сандомирской Губерніи,
имѣнія: Бодзеховъ и
Гроець.
- III. въ Калишской Губерніи,
имѣнія: Мокршешъ и
Пькаршы.

na wniosek Kommissyi Rządowej
Przychodów i Skarbu, postano-
wiła i stanowi, co następuje:

А р т ы к у л I.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, przystąpi do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego nowego okresu, z następującemi jeszcze dobrami skonfiskowanemi i nowo na rzecz Skarbu nabytemi, iako to:

- I. w Gubernii Krakowskiéy,
z dobrami: Jarosławice.
- II. w Gubernii Sandomierskiéy,
z dobrami: Bodzechów i
Groiec.
- III. w Gubernii Kaliskiéy,
z dobrami: Mokrzesz i
Piekarty.

IV. въ Мазовьцкой Губерніи,

имѣнія: Конецъ,

Малечъ,

Лазиска и

Лагевники,

входящія въ составъ Томашовскаго
имѣнія;

Михаловъ и

Кобелице.

V. въ Подляской Губерніи,

имѣніе Горбовъ.

VI. въ Августовской Губерніи,

имѣніе Бальвержишки.

С т а т ь я 2.

Подъ залогъ выше поимянованныхъ имѣній, должна быть произведена новая дополнительная и возобновленная ссуда, въ шой соразмѣрности, какая допускается 4, 5 и 6-ю статьями Устава Кредитнаго Общества отъ 1 (13) Іюня 1825 года.

IV. w Gubernii Mazowieckiej,

z dobrami: Kopiec,

Małecz,

Łaziska i

Łagiewniki,

składającemi przynależności dóbr
głównych Tomaszów; tudzież

z dobrami: Michałów i

Kobielice.

V. w Gubernii Podlaskiej,

z dobrami Horbów.

VI. w Gubernii Augustowskiej,

z dobrami Balwierzyski.

А р т у к у л 2.

Na dobra dopiero wymienione ma być zaciągnięta pożyczka nowa, dodatkowa i odnowiona, aż do wysokości artykułami 4, 5 i 6, Prawa Seymowego z dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku wskazanej.

Исполнение сего постановления,
которое имело бытъ внесено въ
Дневникъ Законовъ, возлагается на
Правительственный Комисси, въ
чемъ, до которой чюдъ относится.

Wykonanie ninieyszego posta-
nowienia, które w Dzienniku Praw
ogłoszone być ma, Kommissyom
Rządowym, w czém do której na-
leży, poleca.

Działo się w Warszawie, na po-
siedzeniu Rady Administracyiney,
dnia 8 (20) Października 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, General-Feldmarszałek
Xiążę Warszawski.

Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowej
Przychodów i Skarbu
(podpisano) *Eukmann.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z *Originalem:*
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z *Wypisem:*
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowej
Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jenerálny
J. Karnicki.

Божією Милоснію

МЫ НИКОЛАЙ I-й

Императоръ и Самодержецъ Все-

россійскій, Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч.

Желая открыть Дворянству Нашему въ Царствѣ Польскомъ путь къ достиженію высшей степени именинности, какъ награды спличныхъ заслугъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ сохранить достоинство уже приобрѣтенныя, коль скоро право на оныя удо-

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

z Bożéy Łaski

MY MIKOŁAJ I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król

Polski,

etc. etc. etc.

Pragnąc Szlachcie Naszego Królestwa Polskiego otworzyć pole do osiągnięcia wyższego stopnia znamienitości, mającý być nagrodą szczególnych zasług, a zarazem zachować dotąd nabyte zaszczyty, skoro prawo do takowych udo-

Tom XXVI. do Nru 87

4

сповѣрился доказательствомъ не-
сомнѣнными, Мы, спашею 56-ю По-
ложеніа о Дворянствѣ 1836-го года,
предположили издать особое по сему
предмету постановление.

Утвердивъ нынѣ прилагаемое у
сего Положеніе о почестныхъ досто-
инствахъ, начертанное въ Государ-
ственномъ Совѣтѣ Нашего Царства
Польскаго и разсмотрѣнное въ Го-
сударственномъ Совѣтѣ Имперіи,
Повелѣваемъ:

1. Положеніе сіе привести въ дѣй-
ствіе.

2. Всѣ дѣла бывшаго Сенапа Цар-
ства, по предмету разсмотрѣнія
почестныхъ достоинствъ, передать
въ Герольдію, при Государственномъ
Совѣтѣ Царства учрежденную, и

3. Указъ сей обнародовать вне-
сеніемъ въ Дневникъ Законовъ Цар-
ства.

wodnioném zostanie niewątpliwe-
mi dowodami, iuż w art. 56 Prawa
o Szlachectwie z roku 1836 ogło-
szoném, Zamierzylismy wydać od-
dzielną w tym przedmiocie ustawę.

Zatwierdziwszy obecnie, załą-
czone do ninieyszego Prawo o
Tytułach honorowych, skreślone
w Radzie Stanu Królestwa, a na-
stępnie rozpoznane w Radzie Pań-
stwa, Rozkazujemy:

1. Prawo takowe wprowadzić
w wykonanie.

2. Wszelkie akta byłego Sena-
tu Królestwa, dotyczące rozpozna-
wania tytułów honorowych, od-
dać Heroldyi przy Radzie Stanu
Królestwa ustanowionéy, i

3. Ukaz ninieyszy ogłosić przez
zamieszczenie w Dzienniku Praw
Królestwa.

Исполненіе сего Поручаемъ Намъ
мѣстнику Нашему въ Царствѣ Поль-
скомъ.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Сентября
23 (Октября 5) дня 1840 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Wykonanie ninieyszego, Poleca-
my Namiestnikowi Naszemu w Kró-
lestwie Polskiem.

Dan w Carskiem Siele, dnia 23
Września (5 Października) 1840 r.

(L.S.) przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Turkull.*

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Turkull.*

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowej
Sprawiedliwości,
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

ПОЛОЖЕНІЕ

О ПОЧЕТНЫХЪ ДОСТОИН-

СТВАХЪ ВЪ ЦАРСТВѢ

ПОЛЬСКОМЪ.

1) Почетныя достоинства, какъ то: Княжеское, Графское, Баронское и другія, составляющъ для дворянъ высшую степень имениности. Двумъ первымъ достоинствамъ присвоены шишуль: Сіяшельство и Сіяшелейный. Лица, пользующіяся симъ шишуломъ, имѣющъ право употреблять оныя въ дѣлахъ публичныхъ и частныхъ, вмѣстѣ съ Гербами, ихъ фамиліями

P R A W O

O TYTUŁACH HONORO-

WYCH W KRÓLESTWIE

POLSKIEM.

1) Tytuły honorowe, Książąt, Hrabów, Baronów i inne, stanowią dla Szlachty wyższy stopień znamienitości. Dwóm pierwszym przydaie się w Rosyiskim ięzyku nazwanie Сіашельство и Сіашелейный. Osoby tytułami honorowemi zaszczycone, mają prawo używać takowych w czynnościach publicznych i prywatnych, równie iak

принадлежащими. Правительственные и судебныя мѣста, обязывающіяся, во всѣхъ официальныхъ бумагахъ, именовать каждаго принадлежащимъ ему почешнымъ титуломъ. Впрочемъ почешныя достоинства не сообщаются пользующимся ими инымъ правъ и преимуществъ, кромѣ шѣхъ, какія присвоены дворянству вообще.

2) Почешныя достоинства жалуются и утверждаются не иначе, какъ Высочайшею властію.

3) Почешное достоинство сообщается какъ женѣ того, кому оно принадлежитъ по праву, такъ и законнымъ дѣтямъ его, и попомкамъ обоого пола.

4) Почешное достоинство усыновившаго, сообщается усыновленному, тогда только, когда сіе предоставлено ему будешь въ Высочайшей объ усыновленіи Грамотѣ.

служащихъ фамиlijom ихъ гербѣw. Влѣдѣ Рządowe і Sądowe, obowiązane są przydawać imъ właściwe tytuły, we wszelkichъ pismachъ urzędowychъ. Wreszcie tytuły honorowe nie nadająъ innychъ prawъ і przywilejówъ nadъ te, które służą wъ ogólności Szlachcie.

2) Tytuły honorowe mogą być nadawane і potwierdzane tylko przezъ władzę Najwyższą.

3) Tytuły honorowe przechodzą takъ na żonę tego, кому правнѣ należą, iako też і na prawe dzieci iego, і płci obojey potomkówъ.

4) Tytuł honorowy przysposabiajacego, przechodzi na przysposobionego iedynie, gdy takowy w акcie о przysposobieniu Najwyżey będzie przysposobionemu nadany.

5) Право на почешныя достоинства теряется не иначе, какъ вмѣстѣ съ дворянствомъ. Сила сшашей 47-й, 48-й и 49-й Положенія о дворянствѣ, распространяется въ семъ отношеніи и на почешныя достоинства.

6) Сверхъ того теряющъ право именоваиья почешнымъ шишуломъ, лица женскаго пола, коимъ оно сообщено было оищемъ или мужемъ: дѣвицы, вступиеніемъ въ замужество, а вдовы, вступиеніемъ въ новый бракъ.

7) Доказательствомъ права, на почешныя достоинства оишныя впредъ служишь будущъ только или самыя Высочайшія Грамоты о пожалованіи и ушверженіи, или свидѣтельства Герольдіи о внесеніи оныхъ въ установленныя для сего книги.

5) Utraca się prawo do tytułu honorowego tylko wraz ze szlacheństwem. W tym względzie rozporządzenia, zawarte w art. 47, 48 i 49 Prawa o Szlacheństwie, obowiązują i co do tytułów honorowych.

6) Prócz tego niewiasty utracają prawo do tytułu honorowego, który na nie przeszedł po oycu lub mężu, mianowicie zaś: panny, przez pójście za mąż; wdowy, przez wstąpienie w nowe związki małżeńskie.

7) Na przyszłość dowodem prawa do tytułów honorowych będą wyłącznie Najwyższe Dyplomata, one nadające i potwierdzające, lub świadectwa Heroldyi o wniesieniu takowych w ustanowione tym końcem księgi.

8) Воспрещается произвольно присвоивать себя почтенныя шишулы. Лица, кои вопреки сему присвоивъ себя непринлежащій имъ шишуль, не только въ публичныхъ и домашнихъ актахъ, но даже инымъ какимъ либо образомъ, подвергаются штрафу отъ 500 до 2 000 злотыхъ, по опредѣленію мѣстнаго Губернскаго Правленія. За вторичное же сего рода пресшупленіе, Губернское Правленіе налагаетъ на виновнаго двойной прошивъ перваго штрафа, и сверхъ того публикуетъ о томъ въ Варшавской Офиціальной Газетѣ. Изобличенный въ такомъ пресшупленіи въ шрешій разъ, предается Суду Уголовному, и по приговору онаго, подвергается заключенію въ домъ ареста, отъ 8 дней до 3-хъ мѣсяцевъ.

8) Zabrania się samowolnie przywłaszczać sobie tytuły honorowe. Osoby przywłaszczające sobie bez względu na powyższy zakaz, nie należący im tytuł, nie tylko w publicznych i prywatnych aktach, ale jakim bądź innym sposobem, ulegną karze od 500 do 2000 złp. przez właściwy Rząd Gubernialny wyrzec się mającý. Za powtórne wykroczenie tego rodzaju, Rząd Gubernialny skarże winnego na karę pieniężną, wyrównyującą w dwóynasób poprzednio wyrzeczonę, a prócz tego ogłosi postanowienie swe w Gazecie Rządowej Warszawskiej. Dopuszczający się tegoż przestępstwa poraz trzeci, oddani zostaną pod Sąd Kryminalny, i wyrokiem onego skazani będą na zamknięcie w domu areztu, od dni 8 do 3 miesięcy.

9) Для почешныхъ достоиисствъ, опредѣляемыхъ въ дворянскихъ родословныхъ книгахъ особое опредѣленіе, въ которое записываются какъ лица, въ сіи достоиисства возведенныя и въ оныхъ ушверженныя, такъ и законныя ихъ дѣши и пошомки мужескаго пола.

10) Грамошы, выдаваемыя на почешныя достоиисства, препровождаются въ Герольдію, и по внесеніи ихъ въ надлежащее опредѣленіе дворянскихъ родословныхъ книгъ, передаются кому слѣдуетъ, по принадлежности.

11) Герольдія Царства, по запискѣ въ установленныя дворянскія родословныя книги фамилій и лицъ въ почешное достоиисство возведенныхъ, или въ ономъ ушверженныхъ, сообщаетъ о томъ, чрезъ посредство Министра Спашей-Секретаря Царства Польскаго, Герольдіи Имперіи,

9) Dla tytułów honorowych zaprowadzony będzie odrębny dział w księgach genealogicznych Szlachty, w który wpisywane będą tak osoby, tytułami honorowymi zaszczycone, z nadania lub potwierdzenia, iako też dzieci ich prawe i potomstwo płci męskiej.

10) Dyplomata wydawane na tytuły honorowe, przesyłane będą do Heroldyi, i po wniesieniu onych w dział właściwy ksiąg genealogicznych, wręczane osobie, której należą.

11) Po wniesieniu w księgi genealogiczne, familii i osób, tytułem honorowym ozdobionych, lub w posiadaniu onego utwierdzonych, Heroldya Królestwa, za pośrednictwem Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, uwiadomi o tém Heroldya Cesarstwa, i z swéy

и съ своей стороны получаетъ опись сей последней свѣдѣнія о фамиліяхъ и лицахъ, въ Имперіи признанныхъ въ сихъ достоинствахъ.

ВРЕМЕННЫЯ ПОСТАНОВЛЕНІЯ.

12) Жители Царства, почитающіе себя въ правѣ пользоваться почетнымъ достоинствомъ, обязаны, подѣ опасеніемъ личной потери сего права, представить доказательства свои въ Герольдію Имперіи, или Герольдію Царства: находящіеся въ Государствѣ Россійскомъ, до истеченія двухъ лѣтъ, а пребывающіе съ дозволенія Правительсва за границю, до истеченія трехъ лѣтъ, со дня обнародованія настоящаго Положенія о почетныхъ достоинствахъ. Для малолѣтнихъ, срокъ сей считается со дня достиженія ими совершеннолѣтія.

strony otrzymywać będzie odniętych wiadomości o familiach i osobach, którym w Cesarstwie tytuły honorowe przyznane zostały.

ROZPORZĄDZENIA PRZECHODNIE.

12) Mieszkańcy Królestwa, rozumiejący mieć prawo do używania tytułów honorowych, obowiązani są, pod osobistą utratą onego, złożyć dowody swoje Heroldyi Cesarstwa lub Królestwa, a mianowicie: znajdujący się w Państwie Rosyjskiem, w ciągu lat dwóch; przebywający zaś za pozwoleniem Rządu za granicą, w ciągu lat trzech, od dnia ogłoszenia tego prawa. Powyższy przeciąg czasu dla małoletnich bieczeć zacznie od dnia dościa pełnoletności.

13) Постановление въ предшедшей епаншь заключающееся, не распро-
страняюща на лица, возведенныя въ
почетныя достоинства блаженныя
памяти Императоромъ АЛЕКСАН-
ДРОМЪ I-мъ или благополучно Цар-
ствующимъ нынѣ ГОСУДАРЕМЪ
ИМПЕРАТОРОМЪ. Лица сии вно-
сятся Герольдією въ надлежащія кни-
ги, по списку, который сообщенъ е-
будетъ Министромъ Спашеъ - Се-
кремаремъ Царства Польскаго.

14) Сверхъ правилъ установлен-
ныхъ въ сл. 18-й, 51-й до 54-й, 58-й
61-й до 64-й Положенія о дворян-
ствѣ, при представлении и размо-
шрѣніи доказательствъ на почетныя
мишулы, наблюдающа еще слѣду-
юща е:

15) Лица записанныя въ Царствѣ
въ книгахъ народонаселенія, какъ ко-
ренныя жители, обязаны подава-

13) Rozporządzenie, w poprze-
dzającym artykule zawarte, nie
ściaga się do osób, ozdobionych
tytułami honorowemi przez Bło-
gosławionę pamięci Cesarza ALE-
KSANDRA I., lub szczęśliwie pa-
nującego obecnie CESARZA. Oso-
by te wpisane będą przez He-
roldya w księgi właściwe, na mocy
listy, którą przesłał ię Minister
Sekretarz Stanu Królestwa Pol-
skiego.

14) Prócz przepisów, zawartych
w artykułach 18, 51 do 54, 58, 61
do 64 Prawa o Szlacheństwie, co
do składania i sprawdzania dowo-
dów na tytuły honorowe, obo-
wiązującemi będą rozporządzenia
następujące:

15) Osoby, zamieszczone w księ-
gach ludności Królestwa, iako
tamże stale osiadłe, o przyznanie

прошения объ утверждени ихъ въ почешныхъ достоинствахъ, въ Герольдію Царства. Сомнѣнія при семъ встрѣтившіяся могущія, рѣшались Миниспромъ Юстиціи Имперіи, совокупно съ Миниспромъ Спашеъ-Секретаремъ Царства Польскаго.

16) Доказательства, почешныхъ достоинствъ, приобретенныхъ до 1815 года, то есть, до присоединенія Царства Польскаго къ Россійской державѣ, суть:

1. Грамоты Королей Польскихъ и Монарховъ Царствовавшихъ въ областяхъ, нынѣ Царство Польское составляющихъ.
2. Грамоты иностранныхъ Государей, пожалованныя кореннымъ жишелямъ или иностранцамъ, до вступленія послѣднихъ въ подданство.

im tytułów honorowych obowiązane są podawać prośby do Heroldyi Królestwa. Wynikłe w téj mierze wątpliwości, rozstrzygane będą przez Ministra Sprawiedliwości Cesarstwa, łącznie z Ministrem Sekretarzem Stanu Królestwa Polskiego.

16) Dowodami tytułów honorowych, nabytych do roku 1815, to jest do połączenia Królestwa Polskiego z Państwem Rosyjskiem, są:

1. Dyplomata Królów Polskich i Monarchów panujących nad krajem, obecnie Królestwo Polskie składającym.
2. Dyplomata obcych Monarchów, udzielone krajowcom lub cudzoziemcom, przed uzyskaną przez tych ostatnich naturalizacyą.

3. Сеймовыя Конституціи, коими почестныя достоинства пожалованы, признаны или утверждены.

17) Въ случаѣ потери Грамоты доказательство существованія оной могутъ быть основаны только на официальныхъ актахъ, записанныхъ въ Польскихъ и Литовскихъ метрикахъ, въ коихъ оной Грамотѣ упоминается, съ принятиемъ лишь въ подкрѣпленіе того, свидѣтельство извѣстныхъ, не позже 1764-го года Геральдиковъ опочесственныхъ и иностранныхъ.

18) Не принимаются за доказательства право почестнаго достоинства рескрипты, назначенія къ должностямъ и другіе акты или докуменсты, въ коихъ самъ проситель, или пред-

3. Konstytucye Seymowe, stanowiące nadanie, przyznanie lub zatwierdzenie tytułu.

17) W razie utraty Dyplomu, udowodnienie że takowy istniał, może być oparte wyłącznie na aktach, wniesionych do Polskiej lub Litewskiej metryki, o tymże Dyplomie wzmiankujących, z dopuszczeniem wszakże tylko, jako uzupełnienie dowodu, świadectwa Heraldyków powszechnie znanych, dawniejszych, a mianowicie z epoki poprzedzającej rok wyłącznie 1764, bądź krajowych bądź zagranicznych.

18) Nie służą za dowód tytułu honorowego, reskrypta, nominacye na urzędy i inne akta lub dokumenta, w których, bądź sam wywodzący się, bądź jego przed-

его только наименованы почешными шишулами.

19) Доказывающій право на почешное достоинство по происхождению, обязанъ, кроме доказательствъ, удостоверить еще, установленнымъ порядкомъ, происхождение свое въ прямой мужеской линіи отъ лица, почешное достоинство на законномъ основаніи имѣвшаго.

20) Лица доказавшія, что принадлежатъ къ извѣстному въ Исторіи роду владѣтельныхъ Русскихъ и Литовскихъ Князей, признающихъ въ Княжескомъ достоинствѣ, ежели докажутъ, что отецъ и дѣдъ ихъ поспоянно и безпрекословно пользовались княжескимъ шишуломъ.

21) Жители Царства, коихъ родственники одной съ ними фамиліи и

кowie, маіа собі przydawane tytuły honorowe.

19) Wywodzący prawo do używania tytułu honorowego od poprzedników, obowiązany jest, oprócz dowodów na tytuł, wykazać w sposobie, ustawami krajowemi przepisany pochodzenie w prostéj linii męskiej od poprzednika, któremu służyło niewątpliwie prawo do takowego tytułu.

20) Osoby wywodzące ród swój, od znanych w historyi panujących Książąt Ruskich lub Litewskich, będą miały sobie przyznany tytuł Książęcia, skoro udowodnią, że oyciec i dziad ich, ciągle i bezspornie używali tego tytułu.

21) Mieszkańcy Królestwa, których krewni, tegoż co i oni na-

герба, окончательно утверждены въ Имперіи въ почешномъ достоинствѣ, на основаніи права, принадлежавшаго общему ихъ родоначальнику, признающа въ семъ достоинствѣ Герольдію Царства, коль скоро докажутъ законное ихъ отъ сего родоначальника происхождение.

22) Определенія Герольдіи, какъ признающія почешное достоинство, такъ и отвергающія оное, съ объясненіемъ принявшихъ ею основаній, поступающъ на разсмотрѣніе Государственнаго Совѣща Царства.

23) Постановленія Государственнаго Совѣща Царства, признающія почешное достоинство, предлагающа чрезъ Государственный Совѣтъ Имперіи, на Высочайшее утвержденіе.

24) Постановленія Государствен-

zwiska i herbu; ostatecznie mieli sobie przyznany tytuł honorowy w Cesarstwie, na zasadzie prawa, służącego wspólnemu ich przodkowi, zostaną potwierdzeni w używaniu tego tytułu, przez Heroldyę Królestwa, skoro udowodnią prawe od tego przodka pochodzenie.

22) Wyrzeczenia Heroldyi, równie przyznające prawo do używania tytułów honorowych, iako i odmowne, wnoszone będą pod rozpoznanie Rady Stanu Królestwa, wraz z powodami, w poparciu wyrzeczenia przytoczonymi.

23) Postanowienia Rady Stanu Królestwa, przyznające tytuł honorowy, wnoszone będą przez Radę Państwa pod Najwyższe zatwierdzenie.

24) Postanowienia Rady Stanu

наго Совѣща Царсшва, отвергающія почетное достоинство, считающіеся окончательными.

25) Если бы оказалось однако же, что о почетномъ достоинствѣ предковъ просителя, непредъявившаго достаточныхъ доказательствъ на пожалованіе шишула, постоянно упоминалось, хотя и безъ прямаго онаго утвержденія, въ продолженіе по крайней мѣрѣ двухъ или трехъ поколѣній до 1764 года, въ Сеймовыхъ постановленіяхъ, въ Государственныхъ трактахъ съ иностранными державами, или въ офиціальныхъ спискахъ высшихъ Сановниковъ Государства, то Государственный Совѣщъ Царсшва, представляя установленнымъ порядкомъ обстоятельство сіе на Всемилостивѣйшее воззрѣніе Государя Императора, мо-

Królestwa, odmawiające przyznania tytułu honorowego, uważając się za ostateczne.

25) Gdyby wszakże okazało się, że o tytule honorowym przodków podającego, który niezłożył należitych nadania tytułu albo zatwierdzenia onego dowodów, nieprzerwana zachodziła wzmianka, w ciągu trzech lub dwóch przynajmniej pokoleń od roku 1764, w postanowieniach Seymowych, w traktatach z Mocarstwami obcemi, i w urzędowych spisach wyższych Dygnitarzy krajowych, w takim razie, Rada Stanu Królestwa, przedstawiając przepisany porządkiem okoliczność takową na Najmilszą względność Jego Cesarskiej Mości, można jest upraszać o Najwyższe postanowienie, pozwalające

жесть исправивать Высочайшаго разрѣшенія на дозволеніе просителю пользоваться почешнымъ шишул мѣ.

26) Лицамъ включеннымъ въ свискъ, опубликованный въ 1821 году, не воспрещается пользоваться шишулами, имъ присвоенными, до истеченія сроковъ на предсавленіе доказательствъ, въ сш. 12 й определенныхъ. Тѣмъ же изъ нихъ, кои предсавяють въ надлежащее время доказательства свои въ Герольдію, предоснавляется именоваться сими шишулами впредь до окончательнаго оныхъ разсмотрѣнія.

27) Сила и дѣйствіе сш. 9 и послѣдующихъ Высочайшаго Поспановленія 5-го (17) Іюня 1817-го года о Дворянствѣ и почешныхъ шишулахъ, также сш. 16-й Поспановленія 23-го Декабря 1811 го года, о гербовой бумагѣ, покуда оно опносятся

wywodzącemu się używać honorowego tytułu.

26) Osobom zamieszczonym na liście, ogłoszonej w roku 1824, wolno jest używać przyznanych im tytułów honorowych, do upływu przeciągów czasu, w art. 12 zakreślonych. Te zaś z pomiędzy nich, które złożą w czasie przepisany swe dowody w Heroldyi, mocne będą używać tychże tytułów, aż do ostatecznego onych rozpoznania.

27) Moc obowiązująca i skutki art. 9 i następujących, Na y wyższego Postanowienia z dnia 5 (17) Czerwca 1817 r. o szlacheństwie i tytułach honorowych, również art. 16 Prawa z dnia 23 Grudnia 1811 r., o opłatach stepowych, o ile się ściaga do

къ употребленію сей бумаги при выдачѣ Грамошъ на Высочайше пожалованные шишулы, прекращающіеся съ обнародованіемъ насшоящаго Положенія, съ тѣмъ, чшобы пошлины при выдачѣ Грамошъ, установленны были въ Царствѣ на шомъ же основаніи, какъ въ Имперіи.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Сентября 23 (Октябръ 5) дня 1840 года.

(подписано) НИКОЛАЙ

Предсѣдатель Государ-
ственнаго Совѣща,

Князь И. Васильчиковъ.

użycia papieru steplowego," przy wydawaniu Dyplomatów na Naymiłościwięcy nadane tytuły honorowe, zostają uchylone z ogłoszeniem ninieyszego Prawa, z tém wszakże zastrzeżeniem, iżby opłata przy wydawaniu Dyplomatów, ustanowioną była w Królestwie, na tychże co w Cesarstwie zasadach.

Dan w Carskiem Siele, dnia 23 Września (5 Października) 1840 r.

Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Jg. Turkult.

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Jg. Turkult.

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezyd-
jacy w Kommissyi Rządowej
Sprawiedliwości,
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-
сійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣщъ Управленія Царства.

Для увеличенія средствъ, способствующихъ распространенію и усовершенствованію въ Царствѣ Польскомъ произведеній всякаго рода, поощряя художествъ и народной промышленности, возбужденіемъ соревнованія къ успѣхамъ въ наукахъ, шудолобіи и полезной предпримчи-

w Imieniu Najjasniejszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla
Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W zamiarze pomnożenia środków, dążących do rozwinięcia i udoskonalenia wszelkiego rodzaju płodów sztuk pięknych i wyrobów przemysłowych w Królestwie Polskiem, przez obudzenie się współubiegania się o postęp w nauce, pracy i użytecznych przedsięwzięciach,

воспи, — по представлению Правительственной Комиссии Внутренних и Духовных дѣлъ, — Совѣтъ Управленія поснаношилъ и поснано-
вляеиъ:

С т а т ь я 1.

Сущеснвовавшя по 1828-й годъ, на основаніи поснановленія Царскаго Намѣстника 30-го Мая 1818-го года, публичныя выспавки лучшихъ произведеній народной промышленности, симъ возобновляющяся.

С т а т ь я 2.

Первая выспавка, со времени обнародованія наснорящаго поснановленія, назначается въ 1841-мъ году, дальнѣйшя же, считая съ того же 1841-го года, будущъ производиться чрезъ каждыя чепыре года, и продолжаться оиъ начала до конца Іюня мѣсяца.

na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Rada Administracyina postanowiła i stanowi, co następuje:

A r t y k u ł 1.

Istniejące do roku 1828, na mocy postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 30 Maja 1818 roku, wystawy publiczne dzieł wybornieyszych przemysłu krajowego, ninieyszym wznawiaia się.

A r t y k u ł 2.

Pierwsza od daty ogłoszenia ninieyszego postanowienia, wystawa, odbędzie się w roku 1841; dalsze zaś od roku 1841, co lat cztery, w terminie od początku do końca miesiąca Czerwca.

С т а т ь я 3.

Для помѣщенія на выставкѣ, принимающія всѣ опшличныя произведенія изящныхъ искусствъ, какъ живописи, ваянія и скульптуры, равно земледѣлія, художествъ и мануфактуръ, опшличающіяся новосцію изобрѣненія, совершенствомъ и изящесствомъ опшдѣлки, вкусомъ или особливою пользою.

С т а т ь я 4.

Пріемъ произведеній изящныхъ искусствъ и народной промышленно-сти, разсмотрѣніе достоинствъ ихъ для помѣщенія на выставкѣ, устрой-ство и распоряженіе по самой вы-ставкѣ, равно сужденіе о лучшихъ произведеніяхъ, заслуживающихъ на-грады или опшличія, поручается у-чреждаемому на сей предметъ осо-бому Комитету.

А р т ы к у л 3.

Twory znakomite sztuk pięknych, iako to: malarstwa, snocerstwa, rzeźbiarstwa, tudzież płody rolnictwa, kunsztów i rękodzieł, celujące nowością wynalazku, dokładnem wykonaniem, wytwornością roboty, smakiem lub szczególnym użytkiem, przyjmowane będą na wystawę publiczną.

А р т ы к у л 4.

Przyimowanie płodów sztuk pięknych i wyrobów przemysłowych, uznanie, czyli takowe na wystawie pomieszczone być mogą, urządzenie i kierunek saméjże wystawy, tudzież sąd o wyborowych dziełach na nagrody lub odznaczenie zasługujących, poruczone będzie ustanowionemu na ten cel oddzielnemu Komitetowi.

С т а т ь я 5.

Къ соревнованію на выставкѣ и участію въ наградахъ, кромѣ поспоянныхъ жителей Царства, допускаются также художники, фабриканты и мануфактурисы другихъ обласей Имперіи.

С т а т ь я 6.

Мѣсто выставки назначается Правительственной Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, а для пригласовленія помѣщеній, соотвѣствующихъ роду и объему предметовъ, поручается въ обязанности Губернскимъ Правленіямъ и Муниципальному Правленію города Варшавы, заблаговременно, а именно за три мѣсяца до срока, назначеннаго на присылку оныхъ, исребовать отъ художниковъ, фабрикантовъ и

А р т ы к у л 5.

Do popisu na wystawie i udziału w nagrodach, oprócz mieszkańców stale w Królestwie osiadłych, przypuszczeni być mają nadto artyści, tudzież fabrykanci i rękodzielnicy, osiedli w innych prowincjach Cesarstwa.

А р т ы к у л 6.

Mieysce wystawy wskazane będzie przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych; aby zaś takowe przygotowane być mogło odpowiednio rodzajowi i ilości przedmiotów, obowiązane są Rządy Gubernialne i Urząd Muncypalny miasta Warszawy, wcześniej na miesiąc trzy przed terminem zakreślonym do nadesłania tychże przedmiotów, zebrać od artystów, fabrykantów i rękodzielników de-

мануфактурисховъ объявленія , съ объясненіемъ , какія произведенія и издѣлія намѣрены они доставить для выставки, и таковыми предметами представивъ ведомости въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ дѣлъ.

С т а т ь я 7.

Предметы для выставки предназначенные, должны быть доставляемы на счетъ хозяина, въ хорошо упакованныхъ ящикахъ ; присылка же оныхъ должна окончиться 16-го Мая, т. е. за пятнадцать дней до открытия выставки.

С т а т ь я 8.

При каждомъ изъ транспортовъ, которые должны быть адресованы на имя Комитета выставки въ Варшавѣ, слѣдуетъ объяснять:

Waracye, wyrażające, jakie dzieła lub wyroby na wystawę oddać zamierzaia, i spis takowych, Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych przedstawić.

A r t y k u ł 7.

Nadsyłanie przedmiotów, na wystawę publiczną przeznaczonych, dziać się ma w pakach, dobrze opatrzonych, franco, i ukończyć się powinno 16 Maja, to jest, na 15 dni przed otwarciem wystawy.

A r t y k u ł 8.

Przy każdéy przesyłce, na imię Komitetu wystawy w Warszawie adressować się mającéy, wyrazić należy:

а) Имя и прозвание художника, фабриканта или мануфактуриста.

б) Мѣсто его заведенія, равно пребыванія или жительства его самого.

в) Описание предмета, съ поясненіемъ качества, вѣса, мѣры или количества.

г) Общую цѣну доспавляемыхъ издѣлій или каждаго предмета порознь.

д) Употребленіе оныхъ.

е) Происхожденіе матеріала, принадлежитъ ли Царства Польскаго или иностранной.

ж) Есть ли представляемое произведеніе изящныхъ искусствъ подлинникъ или копія, и въ последнемъ случаѣ, съ какого именно подлинника.

з) Къ какому роду живописи, рисовальнаго искусства, взятія или скульптуры оно принадлежитъ.

и) Наконецъ, желаетъ ли представляющій произведенія, чтобы онъ

а) Imię i nazwisko artysty, fabrykanta lub rękodzielnika.

б) Miejsce jego zakładu, pobytu lub mieszkania.

в) Opisane przedmiotu, z wyśzczególnieniem jego rodzaju, wagi, miary lub ilości.

г) Cenę wyrobów przemysłowych w ogóle lub cząstkowo.

д) Użytek tychże.

е) Pochodzenie materiału, czyli ten jest krajowy, lub zagraniczny.

г) Czy dzieło, co do utworów sztuk pięknych, jest oryginałem lub kopią, a w tym ostatnim przypadku, z jakiego oryginału.

з) Jaki rodzaj dzieła, malarstwa, rysunku, snycerstwa lub rzeźbiarstwa.

и) Czy wreszcie składający życzy sobie, aby przedmiot był sprzedany.

были проданы, и кто уполномочен имъ къ полученію денегъ, или самаго издѣлія, по окончаніи выспавки.

С п а ш ь я 9.

Являющіеся лично съ произведеніями, на выспавку предназначенными, хозяева и ихъ повѣренные равноѣрно должны обращаться въ Комишешъ выспавки.

С п а ш ь я 10.

Тѣ изъ числа художниковъ, фабрикантовъ, или мануфактурисповоковъ признавали бы нужнымъ предохранить себя противъ возраженія и представленія подъ своимъ именемъ чужихъ издѣлій, могутъ прилагать свидѣтельство мѣстнаго Начальства, ушвержденныя подлежащими Обводовыми Коммисарами, или Комиссаромъ фабрикъ, въ томъ, что

онъ, и кто есть уповажніонъ до одобрѣнія денегъ или вырѣбу въ натурѣ, по уководченіи выспавки.

А р т ы к у л 9.

Jeżeli właściciel, lub zlecenie od niego mający, przybędzie osobiście z przedmiotem, na wystawę przeznaczonym, zgłosić się również powinien do Komitetu wystawy.

А р т ы к у л 10.

Ci z pomiędzy artystów, fabrykantów lub rękodzielników, którzy by uznawali potrzebę zabezpieczenia się od zarzutu podstawienia obcych wyrobów za własne, mogą dołączyć świadectwo władzy miejscowej, stwierdzone przez właściwego Kommissarza Obwodu, lub Kommissarza fabryk, iako złożone

представляемые ими предметы, действительно выданы въ собствен-
ныхъ ихъ заведеніяхъ.

С т а т ь я 11.

Каждому изъ представляющихъ свои произведенія для публичной вы-
ставки, выдается росписка, съ про-
писаніемъ въ оной слѣдующаго по
порядку номера и подробностей,
объясненныхъ въ статъѣ 8-й.

С т а т ь я 12.

Закупаемые во время выставки
предметы, не прежде могутъ быть
взяты изъ оной, какъ по закрытіи
выставки.

С т а т ь я 13.

Комитетъ установленный статъѣю
4-ю состоятъ будетъ, частью изъ

przez nich przedmioty, rzeczywiście
z ich zakładów pochodzą.

A r t y k u ł 11.

Każdemu z oddających pody
swoie na wystawę publiczną, wy-
dany zostanie kwit, z numerem po-
rządkowym Kontrolli i wyrażeniem
szczegółów, w artykule 8 wymie-
nionych.

A r t y k u ł 12.

Sprzedane w czasie wystawy przed-
mioty, nie wprzód zabrane być mo-
gą, aż po iéy zamknięciu.

A r t y k u ł 13.

Komitet ustanowiony artykułem
4-tym. składać się będzie w części

лицъ, Правительствомъ назначае-
мыхъ, а частію изъ художниковъ,
фабриканшовъ и мануфактурисшовъ.
Выборъ же и назначеніе какъ пер-
выхъ, такъ и послѣднихъ, предста-
вляется на утверждение Намѣстника
Царсва.

С т а т ь я 14.

Въ кругъ обязанностей сего Ко-
митета входятъ три главные пред-
мета:

- 1) Внутреннее устройство вы-
ставки;
- 2) Письменное производство;
- 3) Сужденіе о предметахъ, для
выставки доставляемыхъ.

С т а т ь я 15.

По первому предмету обязанъ
Комитетъ:

zosób, przez Rząd do tego wezwa-
nych, w części zaś z artystów i znako-
mitszych fabrykantów lub rękodziel-
ników; wybór ich i powołanie na
członków, tak iednych, iak i dru-
gich, ulega zatwierdzeniu Namiest-
nika Królestwa.

А р т ы к у л 14.

Обowiązki tego Komitetu odno-
szą się do trzech głównych pun-
któw, a mianowicie:

- 1) Wewnętrznego urządzenia wy-
stawy;
- 2) Prowadzenia korespondencyi;
- 3) Ocenienia wartości przedmio-
tów do publicznego popisu przed-
stawionych.

А р т ы к у л 15.

Co do pierwszego punktu obo-
wiązany jest Komitet:

а) Успроить помещеніе для выставки, назначенное Правительствомъ Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, и снабдить оное нужными потребностями.

б) Заняться приемомъ поступающихъ предметовъ.

в) Разсматривать и определять, какія изъ представленныхъ произведеній и издѣлій соотвѣствуютъ назначенію выставки; признанныя же заслуживающими помещенія, распределить по роду оныхъ и плану, утверждаемому каждый разъ Правительствомъ Коммисіею Внутреннихъ дѣлъ.

г) Наблюдать, чтобы на каждомъ предметѣ была вывѣска, съ номеромъ, облегчающимъ отысканіе ближайшихъ о немъ свѣдѣній въ общей о выставкѣ вѣдомости, которая по

а) Urządzić lokal na wystawę, przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych przeznaczony, i zaopatrzyć go w potrzebne sprzęty.

б) Zająć się odbiorem nadsyłanych przedmiotów.

в) Roztrząsać i stanowić, które z dostarczonych pŕodów i wyrobów odpowiadają przeznaczeniu wystawy; uznane zaś przez siebie zasługującemi na pomieszczenie, porządkować, stosownie do ich rodzaju i planu, na każdy raz, przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych zatwierdzić się mającego.

г) Dopilnować, aby każdy przedmiot opatrzony był kartką z numerem, słuŕącym do łatwego wyszukania bliŕszych o nim wiadomości w spisie ogólnym, który, po prze-

надлежащемъ разсмотрѣніи оной въ Правительственной Комисіи Внутреннихъ дѣлъ, должна быть напечатана на двухъ языкахъ Польскомъ и Русскомъ, и продаваема посѣщителямъ выставки по цѣнѣ своей стоимости.

д) Имѣть попеченіе за цѣлостію и ненарушимостію выставленныхъ предметовъ произведеній изящныхъ искусствъ и народной промышленности.

е) Облегчать затрудненія и досаждающія пребеуемыя посѣщителями объясненія.

ж) Распорядиться, чѣобы выставленные издѣлія, по закрытіи выставки, были выбраны изъ оной въ теченіи двухъ недель.

С т а т ь я 16.

По второму предмету, на обязанности Комитета лежишь:

zeniu go w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, wydrukowany być ma w dwóch językach: polskim i ruskim, i sprzedawany zwiedzającemu wystawę, za cenę samego kosztu.

e) Przestrzegać całości i nienaruszalności złożonych na wystawę tworów sztuk pięknych i przemysłu.

f) Ułatwiać trudności i udzielać objaśnień, żądanych przez osoby zwiedzające wystawę.

g) Rozporządzić, aby w przeciągu dwóch tygodni po zamknięciu wystawy, wszelkie przedmioty zabrane z nięy zostały.

A r t y k u ł 16.

Co do punktu drugiego, Komitet winien:

а) Вести шнуровую книгу для записки въ оной нумераціи вещей доспавляемыхъ на выставку предметовъ.

б) Выдавать хозяевамъ установленныя сшашьею 11-ю росписки, кошорыя, при обратномъ полученіи, или продажѣ предметовъ, должны были возвращены Комитету.

в) Вести счеы о приходѣ, равно объ издержкахъ, на устройство выставки производимыхъ, а по закрытіи оной предсавить Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ надлежащій отчетъ.

г) Вести журналъ выставкѣ и протоколъ засѣданіямъ Комитета.

д) Исполнять все распоряженія Правительственной Комисіи Внутреннихъ дѣлъ.

а) Utrzymywać książkę sznurową, dla zapisywania do nięы, порядkiem numerów, wszelkich przedmiotów, na wystawę nadesłanych.

б) Wydawać właścicielom kwity, powyżęы w art. 11. wymienione, które przy odbiorze lub sprzedaży wyrobów, Komitetowi zwrócone być mają.

в) Prowadzić rachunki, tak przychodu, iak i wydatków, na urządzenie wystawy poniesionych, a po zamknięciu téżы, usprawiedliwić się przed Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych.

г) Utrzymywać dziennik wystawy i protokoł posiedzeń, przez siebie odbywanych.

д) Załatwiać wszelkie rozporządzenia Kommissyi Spraw Wewnętrznych.

е) Донести той же Комисіи оь окончаніи устройства выставки, а по закрытіи представить о послѣдствіяхъ оной подробное донесеніе и заключеніе.

С ш а щ ь я 17.

Наконецъ, по шретьему предмету обязанъ Комитетъ:

а) Разсмотрѣть и оцѣнить со всею строгостію и безпристрастіемъ, съ представленныхъ для соревнованія по выставкѣ произведенія изыщныхъ искусствъ и народной промышленности.

б) Сослѣзавшъ вѣдомость предметамъ, за копорые художниковъ, фабрикантовъ и ремесленниковъ признаемъ заслуживающими опшечія и награды, съ поясненіемъ рода шаковыхъ наградъ.

в) Представить вѣдомость сію на

f) Donieść téżе Komissyi Rządowéy o ukończoném urządzieniu wystawy, a po iéy zamknięciu przedstawić ogólne wypadki i wnioski.

A r t y k u ł 17.

Nareszcie, co do trzeciégо punktu, obowiązkiem iest Komitetu:

a) Rozważyć i ocenić z największą ścisłością i bezstronnością wszelkie płody sztuk pięknych i wyroby przemysłowe, do współubiegania się i popisu na wystawę publiczną oddane.

b) Sporządzić spis przedmiotów, za które artystów, fabrykantów, lub rzemieślników, uznać zasługującymi na odznaczenie i nagrody, z wyszczególnieniem rodzaju tychże nagród.

c) Przedstawić takowy spis do

разсмотрѣніе и утвержденіе Правительственной Комисіи Внутреннихъ дѣлъ.

С т а т ь я 18.

Для должнаго разсмотрѣнія достоинствъ произведеній изящныхъ искусствъ и народной промышленности, равно для присужденія наградъ, обязаны собираться на засѣданія Комисіи всѣ члены онаго, за исключеніемъ токмо такихъ случаевъ, если бы кому изъ нихъ какія либо важныя прѣпятствія не дозволили присутствовать.

С т а т ь я 19.

О каждомъ въ особенности описанномъ предметѣ, производимся секретная баллотировка, для опредѣленія, какой награды заслуживаетъ хозяинъ онаго.

dalszego uznania i zatwierdzenia Komissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych.

A r t y k u ł 18.

Dla należytego ocenienia twórców sztuk pięknych i produktów przemysłu, tudzież przyznania nagród, powinni zbierać się na posiedzenia wszyscy Członkowie Komitetu, wyjąwszy, gdyby któremu z nich ważna iaka przeszkoda być obecnym niedozwoliła.

A r t y k u ł 19.

O każdym przedmiocie, szczególnie nad inne odznaczającym się, odbywać się ma głosowanie sekretne, celem ustanowienia, na jaką właściciel jego zasługuje nagrodę.

С т а т ь я 20.

Комитетъ опредѣляетъ большинствомъ голосовъ; въ случаѣ же равенства, рѣшаетъ голосъ Предсѣдательствующаго.

С т а т ь я 21.

При разсмотрѣннн произведеннй, или издѣлнй, принадлежащаго Члену Комитета, устраниаема онъ отъ отъ всакихъ по сему предмету сужденнй.

С т а т ь я 22.

Если бы вспрѣмилась надобность въ основательномъ обсужденнн предмета, или если бы Комитетъ не нашелъ себя въ возможности опредѣлнть со всею точностню достоинство онаго, въ такомъ случаѣ, предославляема ему пригласнть, на

А р т ы к у л 20.

Komitet stanowi większością głosów; w razie równości, głos prezydującego przeważa.

А р т ы к у л 21.

Przy ocenianiu płodu lub wyrobu, do którego z członków należącego, tenże od wszelkiego udziału w naradach usuwa się.

А р т ы к у л 22.

W przypadku zachodzącej potrzeby gruntownego zbadania przedmiotu, lub gdyby Komitet nie czuł się w możności dostatecznego oceny tegoż, wolno mu będzie wezwać na posiedzenie swoje właściwych znawców naukowych,

засѣданіе свое, опытныхъ въ наукахъ и свѣдущихъ по практической части знашковыхъ, для изложенія мнѣнія.

С т а т ь я 23.

По опредѣленіи выше объясненнымъ порядкомъ достоинства представленныхъ на выставку предметовъ, и признаніи наградъ отличившимся художникамъ, фабрикантамъ и мануфактурисамъ, — Комитетъ, составивъ соотвѣстственную ведомость, представляетъ оную въ Правительственную Комисію Внутреннихъ дѣлъ, на утвержденіе и для исходатайствованія признанныхъ наградъ.

С т а т ь я 24.

Награды эти суть четырехъ родовъ:

1) Публичная похвала и одобреніе въ описаніи выставки.

А р т ы к у л 26.

АртYSTOM, фабрикантамъ и ремесленникамъ, którzyby, uzyskawszy na iednέy z poprzednichъ wystaw iakakolwiek z powyższychъ nagród, następnie, na wystawie nowέy, nabyli prawa nie do wyższέy nagrody, lecz do tέy samέy, iaką już posiadali, wydawane będą listy utrzymania się na żaszczytnέy stopie.

А р т ы к у л 27.

Pochwała publiczna, dozwoленіе używania herbu Królestwa, i pochwalne medale, za celiące dzieła, na wystawie przyznane nieinaczέy udzielane być mogą, ialpo zatwierdzeniu ichъ przezъ Namistnika Królestwa; o czέmъ ogłasa się przezъ pisma publiczne.

С т а ш ь я 28.

Медали для ношенія на шеѣ, равно орденскіе знаки, жалуются ГОСУДАРЕМЪ ИМПЕРАТОРОМЪ, по представленію Намѣстника Царства.

С т а ш ь я 29.

На издержки по устройству выставки, заготовленіе медалей и другіе расходы, назначается Совѣщаніемъ Управленія, изъ казны Царства Польскаго, сооправительная сумма, по представленію Правительственной Коммисіи Имперенныхъ дѣлъ.

С т а ш ь я 30.

Со временъ обнародованія настоящаго постановленія, — постановленіе Царскаго Намѣстника, 30 Мая 1818-го года, о выспѣкахъ, опмѣняется.

А р т ы к у л 28.

Medale do noszenia na szyi, tudzież ozdoby orderowe, zależą od łaski samego CESARZA i KRÓLA, i wyiednywane będą za przedstawieniem Namiestnika Królewskiego.

А р т ы к у л 29.

Na koszt urządzenia wystawy, wybicie medali i inne wydatki, wyznacza Rada Administracyina odpowiedni fundusz ze skarbu Królestwa, na przedstawienie Komisji Rządowéy Spraw Wewnętrznych.

А р т ы к у л 30.

Od daty ogłoszenia ninieyszego, postanowienie Xięcia Namiestnika z dnia 30 Maia 1818 r. o wystawach, w swéy mocy ustaie.

С п а ш ъ я 31.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно бышь внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Комисіи, въ чемъ до которой относитесь будете.

i biegłych praktycznych, dla zasięgnięcia ich zdania.

A r t y k u ł 23.

Po dopełnioném w powyższy sposób ocenieniu wartości przedmiotów, na wystawę oddanych, i przyśadzeniu nagród celującym artystom, fabrykantom i rękodzielnikom, Komitet, sporządzwszy w téj mierze stosowny wykaz, przedstawia go Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych do zatwierdzenia i wydania przyznanych nagród.

A r t y k u ł 24.

Nagrody te będą czworakiego rodzaju:

1) Pochwała publiczna i odznaczenie w opisie wystawy.

2) Дозволеніе употреблять на знакахъ или вывѣскахъ фабрикъ и магазиновъ, равно въ налагаемыхъ на издѣлія фабричныхъ клеймахъ, Государственный Гербъ Царства.

3) Похвальные медали, большія и меньшія, золотыя и серебряныя, 1-го и 2-го классовъ.

4) Медали для ношенія на шеѣ, на орденскихъ лентахъ, съ соблюденіемъ посмпенности, а именно: первоначально на лентѣ Анненской, потомъ на Владимирской, Александровской и Андреевской.

С п а ш ѣ я 25.

За особенныя заслуги по части художествъ и народной промышленности, художники и фабриканты могутъ быть представляемы къ орденскимъ знакамъ, кои впрочемъ не дають имъ права на дворянство.

2) Dozwolenie używania herbu Królestwa na znakachъ czyli szyldach fabryki składowъ, tudzież w cechowaniu wyrobówъ.

3) Medale pochwalne większe i mniejsze, czyli 1 i 2 klasy, złote i srebrne.

4) Medale do noszenia na szyi, na wstęgachъ właściwychъ orderówъ, a mianowicie w porządku: S. Anny, S. Włodzimierza, S. Alexandra i S. Andrzeja.

А р т ы к у л 25.

За szczególне заслуги, dla sztuk pięknychъ i przemysłu położone, mogą być przedstawiani artyści i przedsiębiorcy do zaszczytnychъ ozdóbъ orderowychъ; nagroda ta jednakъ nienadaje imъ sama przez się prawa do szlachectwa.

С ш а т ь я 26.

Художникамъ, фабриканшамъ и мануфакшурисшамъ, кои удостоившись на одной изъ выставокъ какой либо изъ помянутыхъ наградъ, приобрѣшущъ при новой выставкѣ право на получение не высшей, но той же самой награды, выдающіяся свидѣтельства, удостоверяющія, что они остались на похвальной сценѣ.

С ш а т ь я 27.

Публичныя похвалы, дозволеніе употреблять Государственный Гербъ Царства и похвальные медали, присуждаемыя за произведенія, признанныя на выставкѣ отличными, выдающіяся не иначе, какъ съ утвержденія Царскаго Намѣстника; о чемъ объявляется въ публичныхъ вѣдомостяхъ.

А р т ы к у л 1.

Od dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia, taxa zwyczajna od extrapoczt, kuryerów i sztafet, będzie następująca:

1) Od konia extrapocztowego, po groszy polskich 10 na werstę, łącznie z trynkgeldem pocztynińskim, to iest, groszy 8 i pół za konia, grosz 1 i pół trynkgeldu.

2) Od sztafety rządowej, po groszy dziewięć, a od prywatnej po groszy iedenascie, na werstę, z pozostawieniem dotychczasowej opłaty, na raz ieden za expedycją sztafety: rządowej złp. trzy, prywatnej złp. sześć.

3) Od konia kuryerskiego, po groszy czternaście na werstę, łącznie z trynkgeldem pocztynińskim,

шальона, то есть, $12\frac{1}{2}$ грошей за лошада, а $1\frac{1}{2}$ гроша принокъ гелда.

4) Сверхъ того будетъ произведена плаша:

а) За крышый почтовой экипажъ на рессорахъ, по пяти грошей на вершу.

б) За почтовую некрытую бричку, по два гроша на вершу.

Въ Варшавѣ и на первыхъ ошъ нея станціяхъ, означенные подъ буквами а. и б. плашежи, будутъ взимаемы вдвойнѣ.

Само собою разумѣется:

1) что употребленіе экипажа крышаго, или брычки некрышой, станціонныхъ, или же собшвенныхъ, зависить совершенно ошъ произвола проезжающаго, не смотря на то, въ чемъ на одну станцію прѣхалъ, и въ чемъ намѣренъ далѣе ошправиться;

2) что уплата за почтовый кры-

то есть, по groszy 12 i pół od konia, grosz 1 i pół tryngeldu.

4) Oprócz tego opłacać się będzie:

a) Za powóz pocztowy, kryty, na resorach, po groszy 5 na werstę.

b) Za bryczkę pocztową, niekrytą, po 2 grosze na werstę.

W Warszawie i na pierwszych od nięы stacyach, powyższe ad a. i b. opłaty będą podwóyne.

Samo przez się rozumie się:

1) Że użycie krytego powozu lub bryczki pocztowеы, albo téż własnych, zależy zupełnie od podróznego, bez względu na to, czѣm do iednеы stacyi przyjechał, i czѣm далѣу udać się zamierza.

2) Że opłata za pocztowy kryty

ный экипажъ или бричку некрытую, должна быть взимаема только за то разспояніе, на какое та или другая повозка будетъ дѣйствительно употреблена.

С п а ш ъ я 2.

Правила предписанныя Постановленіями Совѣща Управленія, 27-го Іюня (8 Іюля) 1817-го и 18-го (30) Декабря 1823-го года, ошносительно прочихъ плащъ, какъ то: за смазку, вагенмейстеру и ш. п., въ чемъ не противны настоящему Постановленію, остающіяся въ своей силѣ.

С п а ш ъ я 3.

Поверхстное изчисленіе почтовыхъ плащежей за письма, посылки и деньги, за извозищьи цедулы, за мѣспа въ дилижансахъ и ш. п., будетъ введено не позже, какъ въ началѣ 1842-го года.

А р т ы к у л ъ 3r.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczonem, Kommissyom Rządowym, w czém do której należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 26 Września (7 Października) 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, General-Feldmarszałek
Xiążę Warszawski.

o. Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, General-Lejtnant, Senator (podpisano) Pisarew.

Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, General-Lejtnant
(podpisano) Kossecki.

Sekretarza Jeneralnego,
W Wydziale Radziszewski.

Именемъ Его Величества
НИКОЛАЯ I-го
 Императора и Самодержца Всерос-
 сійскаго, Царя Польскаго,
 и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства
 Принимая въ уваженіе, что суще-
 ствующее нынѣ изчисленіе почто-
 выхъ плашекъ за экспресс-почты,
 курьерскія лошади и за эскафеты,
 не соотвѣтствуетъ введенному въ
 дѣйствіе краѣ измѣренію почтовыхъ
 пракшовъ на версты, и признавая
 нужнымъ учредить эти плашки
 соразмѣрно дѣйствительному раз-
 стоянію, — Совѣтъ Управленія, по
 представленію Правительственной
 Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ
 дѣлъ, постановилъ и постановляетъ:

w Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I.
 Cesarza Wszech Rosyi, Króla
 Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa,

Zważywszy, iż dotychczasowe ob-
 liczanie opłat pocztowych, od ex-
 trapoczt, kuryerów i sztafet, w sto-
 sunku mil, nie jest odpowiednie
 zaprowadzonemu w kraju wymia-
 rowi traktów pocztowych, na wer-
 sty, i pragnąc uregulować nadal też
 opłaty, podług rzeczywistey roz-
 ległości, — na przedstawienie Kom-
 missyi Rządowej Spraw Wewnę-
 trznych i Duchownych, постано-
 wiła i stanowi, co następuje:

С т а т ь я 1.

Со дня объявленія насмоящаго постановленія, плата за почшовыя и курьерскія лошади и за эсшафеты, будещъ взимаема по слѣдующей таксѣ:

1) Съ экстрапочшовой лошади по десяти грошей на версту, включительно съ прирѣкъ гельдомъ для почтальона, а именно по $8\frac{1}{2}$ грошей за лошадь, и по $1\frac{1}{2}$ грош. прирѣкъ гельда.

2) Съ эсшафеты казенной, по девяти грошей, а съ частной по одиннадцати грошей на версту, съ осмашленіемъ въ своей силѣ существующей нынѣ единовременной уплаты, за опшправленіе эсшафеты: казенной, по прирѣкло, а частной, по шести грошыхъ.

3) Съ курьерской лошади, по четырнадцати грошей на версту, вмѣстѣ съ прирѣкъ-гельдомъ, для поч-

шовѣзъ lub brykę, tylko w miarę istotnego ich użycia ma być uiszczana.

А р т ы к у л 2.

Przepisy Postanowień Rady Administracyinėj z dnia 27 Czerwca (8 Lipca) 1817 i 18 (30) Grudnia 1823 r. co do innych opłat, iako to: za smarowanie, dla wogmistrza, i t.d., o ile ninieyszemu nie są przeciwnie, pozostają nadal w swėj mocy.

А р т ы к у л 3.

Obrachunek werstowy opłat pocztowych od listów, pakietów i pienędzy, za ceduły furmańskie, za przewożenie osób dyliżansami i t.d. ma być zaprowadzony naydalėj z początkiem 1842 roku.

С т а т ь я 4.

Исполненіе настоящаго Послано-
вленія, которое должно бытъ вне-
сено въ Дневникъ Законовъ, пору-
чается Правительственной Коммисіи
Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

А р т ы к у л 4.

Wykonanie niniejszego postano-
wienia, które w Dzienniku Praw ma
być umieszczonem, Kommissyi Rzą-
dowéy Spraw Wewnętrznych i Du-
chownych poleconem zostaje.

Działo się w Warszawie, na po-
siedzeniu Rady Administracyinéy,
dnia 18 (30) Października 1840 r.

(podpisano) Namiestnik, Generał-Feldmarszałek
Xiążę Warszawski.

p.o. Dyrektora Głównego, Prezydują-
cego w Kommissyi Rządowéy Spraw
Wewnętrznych i Duchownych
(podpisano) *Pisarew.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*
Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowéy
Sprawiedliwości
Kossecki.

Za Sekretarza Jeneralnego,
Szef Wydziału Radziszewski.

Wypis z Protokołu Posiedzenia

RADY ADMINISTRACYINEY.

Dnia 12 Października 1840, r.

Minister Woyny Cesarstwa, oznaymił Namiestnikowi Królestwa, przez odezwe z dnia 8 Marca r. b. że Nayiaśnięyszy CESARZ Naywyżey rozkazać raczył, aby w Królestwie Polskiem nieprzyimowano do woyska naiemników z zagranicy przybyłych; gdyby zaś w témże Królestwie znaydować się mieli cudzoziemcy, których Państwa ościenne do siebie przyiać nie chcą, i którzy, bądź dla włóczęgostwa, bądź dla innych, przywar, za ludzi szkodliwych uznani będą, wolą iest Nayiaśnięyszego PANA, aby takowych do kompaniy poprawczych przeznaczano.

Gdy rozkaz ten Naywyższy iest dodatkiem do przepisów obowiązujących o włóczęgach i zaciagu

do wojska, tudzież do konwencyi kartelowych z Austryą i Prussami zawartych, przeto Kommissya Spraw Wewnętrznych i Duchownych upraszała Radę pod dniem 11 (23) b. m. N 2616, aby takowy, dla uczynienia go iawnym, Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości w Dzienniku Praw umieścić poleciła.

Rada wniosek Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych zatwierdziła.

Zgodno z Protokołem:
sekretarz stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości

Kossecki.

Sekretarz Generalny
J. Karnicki.

LISTA IMIENNA OSÓB,

którym w roku 1824 dozwolono używać Tytułów honorowych.

Xiążęta:

1. Joanna Xieźna Łowicka.
2. Czartoryski Konstanty.
3. Czetwertyński Antoni.
4. Jabłonowski Maxymilian, Antoni, Stanisław i Władysław.
5. Lubomirscy Henryk i Jerzy.
6. Puzyna Wincenty i Józef.
7. Radziwiłł Hieronim Michał.
8. Sapieha Paweł, Xawery i Leon.
9. Woronieccy, Antoni, Józef, Kallixt i Henryk Wincenty.
10. Zajączek Józef.

Kniaziowie:

1. Ogińscy, Tadeusz i Franciszek Xawery.

Hrabiowie:

1. Alexandrowicz Stanisław Wiktold.
2. d'Alopeus.

3. Batowski Alexander.
4. Bniński Alexander i Floryan.
5. Borkowscy, Leonard, Wincenty, Franciszek i Stanisław.
6. Brzostowscy, Xawery, Alexander, Karól i Michał.
7. Butlerowie, Jan i Antoni.
8. Bystrzonowscy, Józef, Ludwik, Franciszek Xawery, Wincenty i Felix.
9. Chodkiewicz Alexander.
10. Dambscy, Kaźmirz, August i Damian Felicyan.
11. Działyńska Justyna.
12. Dzeduszycey, Józef, Waleryan, Wawrzyniec i Henryk Ignacy.
13. Dzierzbicki Xawery.
14. Fredro Maxymilian.
15. Giżycki Xawery.
16. Gomoliński Benedykt.
17. Grabowski Stefan i Stanisław.
18. Grodzicki Jan Nepomucen.
19. Gutakowscy, Wacław i Konstanty.
20. Gurowska Genowefa, Mikołaj, Józef, Ignacy i Bolesław.

21. Husarzewski Adolf.
22. Jezierscy, Jan Nepomucen, Stanisław i Hiacynt.
23. Kieński Pius i Bruno.
24. Krasinscy, Wincenty i Józef.
25. Komorowski Ignacy i Cypryan.
26. Krosnowski Marcelli i Wincenty.
27. Krukowiecki Jan.
28. Kwileccy, Jan Nepomucen i Klemens.
29. Latałski Dominik Władysław.
30. Lanckorońscy, Jakób, Bartłomiej, Andrzej i Antoni.
31. Leduchowski Antoni.
32. Lubieniecki Jan Kanty.
33. Łubieński Felix.
34. Małachowscy, Stanisław, Józef, Ludwik, Onufry i Jan.
35. Matuszewie Adam.
36. Mecinscy, Woyciech, Stanisław i Jan.
37. Mielżyńscy, Stanisław i Mikołaj.
38. Mikorski Jan Chryzostom.
39. Miroszewski Józef.
40. Morsztynowie, Ludwik i Filip.

41. Morski Ignacy.
42. Mostowski Tadeusz.
43. Ossolińscy, Józef i Wiktor.
44. Ostrowscy, Franciszek, Atanazy i Tadeusz.
45. Ostoróg Józef.
46. Pac Ludwika, córka b. Generała woysk Polskich Ludwika Pac.
47. Parys Kaietan, Ignacy Józef, Walenty, Jan i Michał.
48. Potoccy, Alexander. Stanisław, Michał i Antoni.
49. Poletyło Jan Wincenty i Aloizy.
50. Przeremska Łucya.
51. Rusoccy, Zygmunt i Józef.
52. Sierakowski Kaietan.
53. Skarbek, Fryderyk, Floryan, Józef i Michał.
54. Sobolewski Ignacy.
55. Stadniccy, Franciszek, Ignacy, Seweryn i Ignacy.
56. Starzeńscy, Józef i Maciey.
57. Suchodolscy, Jan i Franciszek.
58. Szembek, Ignacy i Piotr.
59. Szołdrski Wiktor.
60. Tarnowscy, Jan i Felix Amor.

61. Tarłowie, Andrzej i Floryan.
62. Ulanowiczowie, Grzegorz i Ignacy.
63. Walewski Józef.
64. Wasowiczowie Adam, Stanisław i Józef.
65. Wielhorska Alexandra, Gustaw, Władysław, Salomea, Jan Nepomucen, Józef i Maryanna.
66. Wielopolscy, Leona, Alexander, Alfred, Bolesław, Adam, Jan Kanty, Adam Ignacy, Roch i Adam Wincenty.
67. Wodziccy Stanisław, Karol, Józef i Piotr.
68. Wołłowicz Antoni.
69. Zamoyski Stanisław.
70. Zabieło Henryk.
71. Załuscy, Józef, Jan Kanty, Roman, Bogumił, Franciszek, Tomasz, Antoni, Joachimi i Ludwik.
72. Zboińscy, Ignacy i Karol.
73. Zyniew Wiktorya.

Vice-Hrabia:

1. De Verny Leopold.

Baronowie:

1. Brincken Juliusz.
2. Chłusowicz Józef Jerzy.
3. Chłopicki Józef.
4. Chaudoir, Jan, Józef i Stanisław.
5. De Heydel Jan Rudolf.
6. Dulfus, Stanisław, Henryk i Tytus.
7. Horoch, Józef i Kaetan.
8. Jerzmanowski Paweł.
9. Kobylński Floryan.
10. Kosiński Michał.
11. Lewartowski Jerzy.
12. Maltzahn Adolf.
13. Rastawiecki Ludwik.
14. Rayski Franciszek.
15. Skarżyński Ambroży.
16. Soldenhoff Alexander.
17. Stokowski Ignacy.
18. Waldgon de Wilson Seweryn.
19. Wyszynscy, Józef i Tomasz.
20. Załuski Józef.

Kawalerowie Państwa Francuzkiego:

1. Bayer Maciów.

2. Koleccki Jan.
3. Milberg Henryk.
4. Regulski Józef.
5. Schütz Franciszek.
6. Smett Stanisław.
7. Zielonka Benedykt.

Za zgodność

(podpisano) Brodowski.

Sekretarz Stanu przy Radzie Stanu.

Zgoda z listą Heroldyi nadesłaną poświadczają:

Członek Rady Stanu, Prezes Heroldyi

Rzeczywisty Tajny Radca

(podpisano) Alexander Hrabia Walewski.

Członek Heroldyi, Dyrektor Kancellaryi

(podpisano) Wincenty Matuszewski.

Za zgodność:

Dyrektor Główny Prezydujący
w Kommissyi Rządowej Sprawie-
liwości.

Kossecki.

Sekretarz Jeneralny

J. Karnicki.

S P I S O S Ó B,

Którym Tytuły honorowe przez Wiekopomnęj pamięci Cesarza ALEXANDRA Igo i NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA, dziś panującego, udzielone zostały.

1. Hrabia d'Alopeus.
2. Hrabia Piotr Bieliński.
3. Hrabia Maurycy Hauke, Generał Artyleryi.
4. Hrabiowie: Alexander, Mikołaj, i Konrad Walewscy.
5. Hrabia Józef Hauke.
6. Potomkowie w prostéj linii Hetmana Piotra Ożarowskiego, to: iest:
 - a) Adam, Generał Jazdy, Członek Rady Stanu, wraz z potomstwem.
 - b) Franciszek, b. Szambelan JEGOCESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOSCI, wraz z potomstwem.

c) Dzieci po Kaietanie Ożarowskim pozostałe.

7. Hrabia Franciszek Potocki.

Za Zgodność:

(podpisano) *Brodowski*

Sekretarz Stanu przy Radzie Stanu.

Zgodność z listą Heroldyi nadesłaną poświadczą

Członek Rady Stanu, Prezes Heroldyi

Rzeczywisty Tajny Radca

(podpisano) *Alexander Hrabia Walewski.*

Członek Heroldyi, Dyrektor Kancellaryi

(podpisano) *Wincenty Matuszewski.*

Za Zgodność:

Dyrektor Główny Prezdający w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości

Kossecki.

Sekretarz Jeneralny

J. Karnicki.

Dzień ogłoszenia 15 Stycznia 1841 roku.

DZIENNIK PRAW

N^{er} 88.

TOM DWUDZIESTY SZÓSTY.

Именемъ Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-

сійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣшъ Управленія Царства

Варшавская Муниципальная Управа,
желая сохранить въ позднѣйшія вре-
мена воспоминаніе о Высочайшемъ
пребываніи въ городѣ Варшавѣ, въ
1840-мъ году, ГОСУДАРЯ ИМПЕ-
РАТОРА, ГОСУДАРЫНИ ИМ.

w Imieniu Najiaśnieyszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla

Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Urząd Muncypalny miasta War-
szawy, pragnąc zachować w nayo-
dleglejsze czasy pamiatkę pobytu
wtém mieście w roku 1840 Najia-
śnieyszych CESARZA i CESA-
RZOWEJ, tudzież dostojnych

ИМПЕРАТРИЦЫ и Высочайшихъ
Особъ ИМПЕРАТОРСКОЙ Фа-
миліи, ходатайствовала, дабы въ
ознаменованіе сего вожделеннаго для
жишелей Варшавы событія, дозво-
лено ей было содержать въ Алексан-
дринскомъ Институтѣ Воспита-
нія Дѣвицъ, процвѣтающемъ подъ
благонравнымъ покровительствомъ
ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИ-
ЧЕСТВА, восемь пансіонерокъ по
коллегіальному избранію Муниципалитета,
изъ семействъ принадлежа-
щихъ къ постоянному народонасе-
ленію города Варшавы, съ опредѣле-
ніемъ на содержаніе сихъ пансіоне-
рокъ, изъ городскихъ суммъ, посто-
яннаго капитала 288,000 злотыхъ,
приносящаго процентовъ по 11,400
злотыхъ въ годъ.

По последованіи вѣнѣ Всеми-
лостивѣйшаго ИХЪ ИМПЕРАТОР-

Członków rodziny CESARSKIEY,
zaniósł prośbę, iżby na uczczenie,
tak drogiego dla tutejszych miesz-
kańców wypadku, upoważniony
został do utrzymywania w Instytu-
cie Alexandryńskim, rozkwitającym
pod błogą opieką Najjaśniey-
szej PANI, ośmiu pensyonarek
wybieranych kollegialnie przez U-
rząd Muncypalny z pomiędzy fa-
mili, należących do stałej ludności
miasta Warszawy, i do wydzielania
na utrzymanie tych pensyonarek
z funduszów mieyskich stałej sum-
my złp. 288,000, od której roczny
procent wynosić ma złp. 11,400.

Gdy prośba ta zyskała Najwyż-
sze zadowolenie ICH CESARSKICH
MOŚCI, co urzędowi Muncypalne-

СКИХЪ ВЕЛИЧЕСТВЪ одобреніи сей просьбы, объявленнаго Муниципальной Управы въ предписаніи Намѣстника **ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА** въ Царствѣ Польскомъ, 4-го (16) Октября № 9335, Совѣщъ Управленія Царства, для приведенія въ исполненіе шаковаго предложенія Муниципальной Управы, на изъясненныхъ ею и предсказанныхъ Совѣщу Правительствующею Комиссіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ основаніяхъ, постановилъ и постановляетъ:

С ш а щ ѣ 1

Въ Александринскомъ Институтѣ воспитанія дѣвицъ, будутъ постоянно воспитываемы, на счетъ города Варшавы и на основаніяхъ, Уставомъ сего заведенія определенныхъ, восемь пансіонерокъ; избираемыхъ

му przez oddzielny reskrypt J.śnie Oświeconego Xięcia Namieśnika Królestwa, z dnia 4 (16) Października r. b. N. 9335 objawioném iuż zostało, zatem Rada Administracyina Królestwa, dla przyprorowadzenia do skutku powziętego przez Urząd Muncypalny zamiaru, na zasadach przez tenże Urząd podanych, a przez Komisysa Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych Radzie przedstawionych, postanowiła:

А r t y k u ł 1.

W Instytucie Alexandryńskim wychowania panien, ośm pensyoneerek z miasta Warszawy wybieranych przez Radę Instytutu z liczby kandydatek, proponowanych kollegialnie przez Urząd Muncy-

Совѣщаніи Института изъ числа кандидатовъ, назначаемихъ по общему совѣщанію Муниципальной Управы города Варшавы. Кандидатки сіи должны быти Христіанскаго исповѣданія, родомъ изъ города Варшавы, и изъ такихъ Варшавскихъ семействъ, кои принадлежатъ къ постоянному народонаселенію Варшавы.

С п а ш ь я 2.

На содержаніе въ Институтъ восьми пансіонерокъ, считая на каждую по 1,800, а на всѣхъ 14,400 злотыхъ, въ годъ, назначаемихъ изъ собственнѣйшихъ капиталовъ города Варшавы, находящихся нынѣ въ Варшавскомъ Ломбардѣ, пожертвованная имъ въ пользу Александринскаго Института сумма 288,000 злот. отъ коей проценты по пяти со ста, всего 14,400 злот., составлятъ будешь

палны, stále i ciągle w téj ilości wychowywanych będzie kosztem tegoż miasta i na zasadach, organizacyą rzeczonemu Instytutowi przepisanych. Kandydatki te powinny być wyznaczeni Chrześcijańskich, rodem z miasta Warszawy i z takich Warszawskich familii, które do stałej ludności tutejszey należą.

А р т ы к у л 2.

Na koszt utrzymania w tym Instytucie pomienionych ośmiu pensjonarek, licząc na każdą po złp. 1,800 rocznie, czyli razem summe złp. 14,400 na rok czyniącą, przeznaczają się z własnych kapitałów miasta Warszawy, obecnie w Lombardzie Warszawskim lokowanych, ofiarowany przez miasto na rzecz Instytutu Alexandryńskiego kapitał zł. 288,000, od którego pięć od

годовой постоянный фонд и должен быть вносимъ въ штабъ Городской Экономической кассы.

С т а т ь я 3.

Муниципальной Управы, для приведения въ дѣйствіе вышеозначеннаго пожертвования ея, предоставляется войши въ сношеніе съ Совѣтомъ Александринскаго Института и выдать въ пользу сего заведенія соотвѣстившую формальную облигацію, на капитальную сумму 288,000 золотыхъ съ процентомъ по пяти со ста, равно заключивъ формальный же актъ ошсужденія сего капитала посредствомъ уполномоченныхъ, своего и со стороны Совѣта Александринскаго Института. Составленный соотвѣстивенно сему актъ, дол-

ста процент, czyniący złp. 14,400, stanowić będzie roczny stały fundusz na etatach kassy Ekonomiczney mieyskiej domieszczany.

Artykuł 3.

Urząd Muncypalny miasta Warszawy celem urzeczywistnienia powyższej ofiary, upoważniony zostać do zniesienia się w tym przedmiocie z Radą Alexandryńskiego Instytutu i wystawiania na rzecz tego Instytutu odpowiedniej urzędowej obligacyi na sumę kapitalną złp. 288,000 z 5 od sta procentu, oraz do sporządzenia również urzędownie aktu alienacyjnego przez pośrednictwo swego plenipotentia, niemniej plenipotentia ze strony Rady Instytutu umocowanego. Przygotowany akt alie-

женъ бытъ представляеть на утвер-
жденіе Совета Управленія.

С т а т ь я 4.

Пожертвованный городомъ Варша-
вою въ пользу Института капиталъ,
останевшійся для приращенія процен-
тами въ Варшавскомъ Ломбардѣ, до-
колѣ Ломбардъ будетъ существо-
вать, или пока будетъ имѣть надо-
бность въ ономъ для своихъ оборо-
товъ. Процентъ отъ сего капитала
долженъ бытъ уплачиваемъ Город-
скою Экономическою кассою прямо
Александринскому Институту, по
четвертямъ года впередъ, согласно
назначенію по городскимъ постано-
вамъ.

С т а т ь я 5.

Если Варшавскій Ломбардъ упраз-
днится, или же не будетъ нуж-

нacyiny, do zatwierdzenia Radzie
Administracyinей przedstawionym
być winien.

Artykuł 4.

Ofiarowany kapitał pozostanie
dla procentowania w Lombardzie
Warszawskim, dopóki tenże Lom-
bard istnieć lub na odbywanie
swych operacyi potrzebować go
będzie. Procent od tegoż kapita-
łu, w ratach kwartalnych z góry,
przez kasę ekonomiczną miasta
Warszawy wprost Alexandryńskie-
mu Instytutowi z namienionych
etatów miasta wypłacany będzie.

Artykuł 5.

Jeżeli Lombard Warszawski ist-
nieć przestanie, lub dla odbywania

даться въ семь капиталъ для своихъ оборотовъ, въ такомъ случаѣ Муниципальная Управа, по предварительномъ разрѣшеніи Совѣта Управленія, съ вѣдома Совѣта Инспіишуша, обязана будетъ шаковой капиталъ обезпечить ипошечески на первой половинѣ стоимости земскихъ имѣній, или на первой половинѣ стоимости и въ первыхъ номерахъ ипошеки городскихъ недвижимостей въ Варшавѣ, со взносомъ проценна по пяти со ста (anticipative) въ Экономическую кассу, которая впередъ, по четвертямъ года, будетъ уплачивать оный Инспіишушу.

С ш а ш ь я 6.

Исполненіе сего Постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, поручается Пра-

swych operacyi ofiarowanego kapitału potrzebować nie będzie, na ten czas Urząd Muncypalny za poprzednim upoważnieniem Rady Administracyinéy Królestwa, z wiedzą Rady Instytutu Alexandryńskiego, obowiązany będzie kapitał takowy ulokować hypotecznie, na pierwszém połowie wartości dóbr ziemskich, albo na pierwszém połowie i w pierwszych numerach hypoteki nieruchomości mieyskich w Warszawie, za opłatą do Kassy Ekonomiczném procentu po pięć od sta anticipative który następnie też Kassa kwartalnie z góry ratami Instytutowi wypłacać będzie.

Artykuł 6.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być zarzieszczone, Kommissyi

вишесливенной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, а равно Совѣту Александринаскаго Иисни-шуна, по принадлежности.

Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oraz Radzie Alexandryńskiego Instytutu, w czém do którég należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyinég, dnia 22 Października, (3 Listopada) 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, General-Feldmarszałek

Xiążę Warszawski.

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowéy Spraw
Wewnętrznych i Duchownych

(podpisano) *Fisarew.*

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Oryginałem:

Sekretarz Stanu

(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:

Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowéy Spra-
wiedliwości

Kossecki.

Sekretarz Jeneralny

J. Karnicki.

Tom. XXVI. do Nru 88.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-

сійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства,

Постановилъ и Постановляетъ:

С ш а ш ь я 1.

По дѣламъ межевымъ и всякаго
рода искамъ, уже существующимъ

w Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Rosseyi, Króla

Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa,

Postanowiła i stanowi co nastę-
puje:

Artykuł 1.

W sprawach granicznych i wszel-
kiego rodzaju sporach pomiędzy

и впредь существовать могущимъ, между Княжесвомъ Ловичскимъ и частными лицами, права того Княжества обязана защищать Генеральная Прокуратура Царства.

С т а т ь я 2.

Взысканіе съ арендныхъ и оброчныхъ содержателей и съ другихъ лицъ недоимокъ, Княжеству Ловичскому причитающихся, должно впредь производиться порядкомъ административной экзекуціи, съ сохраненіемъ однако правъ, служащихъ по существующимъ условіямъ.

С т а т ь я 3.

Исполненіе сего Постановленія и внесеніе оного въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правитель-

добрими Хѣтства Ловичскаго, а особами prywatnemi wynikającymi, obrona prawną ze strony tych dóbr Prokuratoria Jeneralna w Królestwie zajmować się jest obowiązana.

Artykuł 2.

Ściąganie niedoborów od dzierżawców, czynszowników i innych osób, do kassy Xęztwa Łowickiego, odbywać się winno nadal i bez nadwężenia praw, na mocy istniejących już umów, nabytych drogą exekucyi administracyiney.

Artykuł 3.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma, Rada Admi-

спивенная Комиссія, по принадле-
жности.

nistracyina Kommissyom Rządowym, wczém do któręy należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyinęy, dnia 1 (13) Listopada 1840 r.

(podpisano) Namiestnik, General-Feldmarszałek
Xiążę Warszawski.

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydu-
jący w Kommissyi Rządowęy
Sprawiedliwości,

Kossecki.

Sekretarz Generalny

J. Karwicki.

На подлинномъ собственною Его Император-
скаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“

Въ Динабургѣ, 31 Августа 1840 года.

УСТАВЪ

ГИМНАЗИИ И УЧИЛИЩЪ ОБВОДОВЫХЪ И ПЕРВОНА-
ЧАЛЬНЫХЪ ВАРШАВСКАГО УЧЕБНАГО ОКРУГА.

ГЛАВА I

Положенія Общие.

§ 1.

Учебныя Заведенія Варшавскаго Учебнаго Округа, имѣють общую цѣлю нравственное образование юношества и доставленіе ему средствъ къ приобрѣтенію нужнѣйшихъ по состоянію cadaго познаній.

Заведенія сіи суть:

- 1) Училища первоначальныя; 2) Училища Обводовыя; 3) Гимназій.

Na oryginalne własną Jego Cesarko-Królew-
skięj Mości ręką napisano:

„Быть по сему“

W Dynaburgu, dnia 31 Sierpnia 1840 roku.

USTAWA

DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ OBWODOWYCH, TUDŻEŻ
ELEMENTARNYCH OKRĘGU NAUKOWEGO WARSZAW-
SKIEGO.

ROZDZIAŁ I.

Zasady ogólne.

§ 1.

Instytutu Naukowe Okręgu Naukowego Warszawskiego, mają za cel ogólny, moralne ukształcenie młodzieży i podanie ię sposobności nabywania nauk, stanowi kaźdego naypotrzebnięjszych.

Instytutu takowe są:

- 1) Szkoły elementarne czyli początkowe;
- 2) Szkoły obwodowe; 3) Gimnazya.

§ 2.

Первоначальныя училища подчинены штатнымъ Инспекторамъ училищъ Обwodовыхъ, а сіи Губернскимъ Директорамъ училищъ, какъ начальникамъ Гимназій, которыя со всѣми подвѣдомственными онымъ училищами состоятъ подъ непосредственнымъ управленіемъ Попечателя Варшавскаго Учебнаго Округа и Совѣта Народнаго Просвѣщенія.

§ 3.

Учебныя Заведенія содержимыя и управляемыя частными людьми или обществами, подчиняются по принадлежности надзору Начальствъ Гимназій, или Обwodовыхъ училищъ; изъ сего исключаются: Училища духовныя, военныя и ввѣренныя по Высочайшей волѣ особнымъ управленіямъ.

Г Л А В А II.

О Первоначальныхъ Училищахъ.

§ 4.

Особенная цѣль Первоначальныхъ Училищъ состоитъ въ распространеніи первоначальнаго

§. 2.

Szkoły elementarne zostają pod zwierzchnictwem etatowych Inspektorów szkół Obwodowych, te zaś, pod zwierzchnictwem Dyrektorów Gubernialnych szkół, iako przełożonych Gimnazyów, które to ostatnie, ze wszystkimi podległemi im szkołami, zostają pod bezpośrednim zarządem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego i Rady Wychowania Publicznego.

§. 3.

Instytuta naukowe, utrzymywane i zarządzane przez osoby prywatne, lub przez stowarzyszenia, zostają, wedle ich stopnia pod dozorem zwierzchności Gimnazyów, albo szkół obwodowych. Wylęcają się jednak od tego prawidła: szkoły duchowne, wojskowe, tudzież z woli Najwyższej osobnemu poruczone zarządowi.

R O Z D Z I A Ł II.

O Szkołach Elementarnych.

§ 4.

Szczególnym celem szkół elementarnych jest: rozkrzewienie początkowych, między

чальныхъ, болѣе или менѣе всякому нужныхъ свѣдѣній, между людьми низшаго состоянія.

§ 5.

Первоначальныя Училища содержатся на счетъ добровольныхъ приношеній, съ участіемъ казны, принимающей на себя въ семь случаевъ не свыше одной трети издержекъ. Въ городахъ, гдѣ окажутся остатки отъ смѣтныхъ расходовъ, должна быть отпускаема на сей предметъ нѣкоторая сумма изъ мѣстныхъ Казначействъ; въ противномъ же случаѣ, сумма, недостающая на содержание училища, раскладывается на жителей. Училища сии открываются повсюду, гдѣ пожертвованной суммой можно покрыть двѣ трети всѣхъ издержекъ. Они могутъ быть учреждаемы по просьбѣ жителей и въ селеніяхъ, которые представляютъ къ тому надлежащія средства. Существующія уже Первоначальныя Училища должны оставаться въ занесенныхъ ими нынѣ мѣстахъ.

лѣтъ вѣдѣній каждому потребныхъ wiadomości, pomiędzy ludźmi klasy niższej.

§ 5.

Szkoły elementarne utrzymują się z ofiar dobrowolnych i udziału ze skarbu, który przyjmuje na siebie w takim razie nie więcej nad $\frac{1}{3}$ część wydatków. W miastach, gdzie się okażą pozostałości od wydatków etatowych, ma być na ten cel udzielana z kass miejscowych pewna summa; w razie zaś przeciwnym, summa niewystarczająca na utrzymanie szkoły, rozpisuje się na mieszkańców. Szkoły takowe zaprowadzają się wszędzie, gdzie summa z ofiar wystarczyć może na $\frac{2}{3}$ części ogólnego wydatku. Mogą one także być zakładane i po wsiach, na prośbę mieszkańców, jeżeli ci przedstawiają potrzebne na ten cel środki. Istniejące już szkoły elementarne, winny być utrzymywane w tych miejscach, gdzie dziś się znajdują.

§ 6.

Помѣщики, или градскія и сельскія общества, желающіе открыть у себя Первоначальное Училище, обращаются о семъ къ штатному Инспектору Обwodоваго Училища, представляя удостовѣренія, что имѣють всѣ требуемые предъидущею статьею способы къ содержанію училища.

Штатный Инспекторъ представляетъ о томъ, съ своимъ заключеніемъ, Директору Губернской Гимназіи, который входитъ съ представленіемъ къ Попечителю Учебнаго Округа.

§ 7.

Первоначальныя Училища состоятъ подъ непосредственнымъ надзоромъ Опекуновъ или Попечителей, которые назначаются изъ духовныхъ или свѣтскихъ лицъ, преимущественно изъ Приходскихъ Священниковъ или Викаріевъ соответственнаго вѣроисповѣданія, изъ помѣщиковъ и владѣльцевъ имѣній или заступающихъ ихъ мѣсто. Устрой-

§ 6.

Obywatele, albo mieyskie i wieyskie gminy, gdy zechcą u siebie założyć szkołę elementarną, udaia się do etatowego Inspektora szkoły obwodowey, z przedstawieniem dowodów, że posiadają wszelkie, w poprzedzającym artykule wymagane środki, do utrzymania szkoły.

Inspektor etatowy donosi o tém, ze swoim wnioskiem, Dyrektorowi Gimnazyum Gubernialnego, który ze swojej strony czyni przedstawienie do Kuratora Okręgu Naukowego.

§ 7.

Szkoły elementarne zostają pod bezpośrednim dozorem opiekunów, którzy się naczynają z osób duchownych lub świeckich, przedewszystkiem z proboszczów lub wikarych parafii właściwych wyznań, z obywateli i właścicieli dóbr, lub też zastępujących ich mieysce. Urządzenie takowego dozoru, oznaczenie powinności opiekunów,

ство такового надзора, опредѣленіе обязанностей Попечителей и порядка сношеній ихъ съ Училищнымъ Начальствомъ, предоставляются Совѣту Народнаго Просвѣщенія.

§ 8.

Въ учителя первоначальныхъ Училищъ опредѣляются Попечителемъ Учебнаго Округа, по представленію Директора Губернской Гимназіи, люди всякаго состоянія, оказавшіе на испытаніи въ Губернской Гимназіи нужныя для сего знанія и способности къ преподаванію. Директоръ освѣдомляется о нравственныхъ свойствахъ ихъ и поведеніи, стараясь удостовѣриться точно ли они съ пользою для учащихся могутъ быть допущены къ учительскому званію.

§ 9.

Ученики, окончившіе курсъ наукъ въ Институтѣ Первоначальныхъ Учителей, будутъ опредѣляемы въ Первоначальныя Училища, безъ предварительнаго испытанія, комы скоро

i wskazanie ich stosunków z władzą szkolną, należy do Rady Wychowania Publicznego.

§ 8.

Na nauczycieli do szkół elementarnych, przeznaczają Kurator Okręgu Naukowego, w skutku przedstawienia Dyrektora Gimnazjum Gubernialnego, osoby iakiegobądź stanu, które przez examen, w Gimnazyum Gubernialnem odbyty, udowodniły, iż posiadają do tego potrzebne wiadomości i zdolność uczenia. Dyrektor zasięga wiadomości o ich moralnych przymiotach i sposobie prowadzenia się, starając przekonać się, czy istotnie z korzyścią dla uczniów mogą być im powierzone obowiązki nauczycielskie.

§ 9.

Uczniowie, którzy ukończyli nauki w Instytucie nauczycieli elementarnych, przeznaczani będą do szkół elementarnych, bez poprzedniego examinu, skoro złożą świa-

представлять аттестаты о хорошем поведении и способностяхъ.

§ 10.

Помѣщики, общества и вообще всѣ учредители или содержатели Первоначальныхъ Училищъ, имѣють право представлять кандидатовъ въ учителя оныхъ. Кандидаты сии предпочитаются другимъ, съ наблюденіемъ однако всѣхъ правилъ, въ предидущихъ статьяхъ изложенныхъ.

§ 11.

Въ Первоначальныя Училища могутъ вступать дѣти всякаго состоянія и обоюго пола, не моложе 5-ти лѣтъ; дѣвицы старѣе одиннадцати лѣтъ не принимаются. Отъ вступающихъ не требуется никакой платы и никакихъ предварительныхъ свѣдѣній.

§ 12.

Училищныя и другія мѣстныя Начальства обязаны содѣйствовать всѣми зависящими

дѣйствъ, добраго ихъ справованія się и zdolności udowadniające.

§ 10.

Obywatele, gminy i w ogólności wszyscy zakładający lub utrzymujący szkoły elementarne, mają prawo przedstawiać kandydatów na nauczycieli do tychże szkół. Ci kandydaci, mają pierwszeństwo przed innymi, przy zachowaniu jednak wszelkich prawideł, w poprzedzających artykułach wymienionych.

§ 11.

Do szkół elementarnych mogą być przyjmowane dzieci wszelkiego stanu i obojczy płci, nie młodsze nad lat 5; dziewczęta starsze nad lat 11 nie przyjmują się. Od wcho-
dzących nie wymaga się żadna opłata, ani też żadne przygotowańcze nauki.

§ 12.

Zwierzchności miejscowe, tak szkolne, jakoteż wszelkie inne, obowiązane są, wszy-

отъ нихъ мѣрами заведенію Первоначальныхъ Училищъ, въ городахъ и селеніяхъ. Закрытіе училища дозволяется только по особымъ уважительнымъ причинамъ и иначе какъ съ разрѣшенія Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 13.

Во всѣхъ Первоначальныхъ Училищахъ дѣти обучаются:

1) Закону Божию, по краткому катихизису соотвѣтственнаго вѣроисповѣданія и Священной Исторіи.

2) Чтенію печатныхъ книгъ и рукописей на природномъ языкѣ и по возможности на Русскомъ.

3) Чистописанію.

4) Четыремъ первымъ правиламъ Арифметики практически, съ понятіями о мѣрахъ, вѣсахъ и денгахъ употребляемыхъ въ Имперіи и Царствѣ.

stkiemi od nich zależącemi środkami, ułatwiać zakładanie szkół elementarnych w miastach i po wsiach. Zamknięcie szkoły pozwala się tylko dla szczególnych, uwagi godnych przyczyn, i nie inaczej, iak za wyrzeczeniem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 13.

We wszystkich szkołach elementarnych, dzieci uczą się:

1) Religii (podług krótkiego katechizmu właściwego wyznania) i Historii świętej.

2) Czytania drukowanych książek i rękopismów, w języku rodowitym, a w miarę możliwości i w Rosyjskim.

3) Pisania.

4) Czterech pierwszych działań arytmetyki, praktycznie, tudzież wiadomości o miarach, wagach i pieniądzach, używanych w Cesarstwie i Królestwie.

Въ Училищахъ по селеніямъ и мѣстечкамъ населеннымъ болѣе земледѣльцами, могутъ быть учреждаемы прибавочныя отдѣленія, въ коихъ преподаются свѣдѣнія о Сельскомъ Хозяйствѣ, предпочительно о Садоводствѣ, также черченіе простыхъ геометрическихъ фигуръ и машинъ употребительныхъ въ земледѣліи. По городамъ и колоніямъ населеннымъ преимущественно ремесленниками, фабрикантами или инаго рода промышленниками въ прибавочныхъ отдѣленіяхъ Училищъ, дѣти обучаются Русскому чтенію и письму; сверхъ того могутъ быть имъ преподаваемы первыя начала Геометріи и Механики, примѣненныхъ къ ремесламъ и художествамъ, понятія о Технологіи, Географіи Царства и Имперіи и техническое особенно линейное черченіе. Въ тѣхъ и другихъ училищахъ, дѣти будутъ обучаться также рукодѣліямъ, свойственнымъ каждому полу.

W szkołach, po wsiach i miasteczkach, zamieszkałych powiększej części przez rolników, mogą być zaprowadzane oddziały dodatkowe; w których się wykładają wiadomości o gospodarstwie wieyskiem, szczególnie zaś o ogrodnictwie, także rysunki prostych figur geometrycznych i machin, w gospodarstwie używanych. W miastach i koloniach, zamieszkałych w znaczney części przez rzemieślników, fabrykantów i innego rodzaju ludzi, z przemysłu utrzymujących się, w oddziałach dodatkowych szkół, dzieci uczą się czytania i pisania po rosyjsku; nadto, wykładane im być mogą pierwsze zasady geometryi i mechaniki, zastosowane do rzemiosł i kunsztów; wiadomości z technologii, geografii Królestwa i Cesarstwa i rysunki techniczne, mianowicie linearne. W iednych i drugich szkołach, dzieci uczyć się także będą robót ręcznych, każdej płci właściwych.

§ 15.

Въ колоніяхъ и мануфактурныхъ городахъ, кромѣ первоначальныхъ училищъ, учреждаются Воскресно-ремесленные Школы, на основаніи особыхъ правилъ.

§ 16.

Способъ обученія въ Первоначальныхъ Училищахъ можетъ быть двоякій: обыкновенный, или по методѣ Ланкастера.

§ 17.

Во всѣхъ городахъ, мѣстечкахъ, или селеніяхъ, имѣющихъ не менѣе тысячи жителей, начальства Первоначальныхъ Училищъ должны стараться вводить въ школы способъ взаимнаго обученія, или Ланкастера. Впрочемъ, употребленіе сего способа не возпрещается и въ Училищахъ, гдѣ число учениковъ болѣе ограничено.

§ 18.

Училища, въ коихъ введенъ способъ взаимнаго обученія, слѣдуютъ особенному, для

§ 15.

W koloniach i miastach rękodzielniczych, oprócz szkół elementarnych, zakładają się szkoły rzemieślniczo-niedzielne, na zasadzie osobnych przepisów.

§ 16.

Sposób uczenia w szkołach elementarnych, może być dwoiaki, zwyczajny, albo podług metody Lankstra.

§ 17.

We wszystkich miastach, miasteczkach lub wsiach, liczących nie mniej tysiąca mieszkańców, zwierzchność szkół elementarnych powinna starać się o zaprowadzenie sposobu wzajemnego uczenia, albo Lankstra.— Wszakże używanie téj metody niezabrania się i w szkołach, gdzie liczba uczniów jest mniejsza.

§ 18.

Szkoły, w których zaprowadzony sposób wzajemnego uczenia, trzymają się osobnéj

нихъ данному руководству, какъ въ преподаваніи, такъ и въ приѣмѣ и размѣщеніи учениковъ.

§ 19.

Ученіе въ Первоначальныхъ Училищахъ продолжается круглый годъ, за исключеніемъ обыкновенной лѣтней вакаціи. Во время полевыхъ работъ, родители могутъ не посылать дѣтей въ Училище.

§ 20.

Обученіе въ Первоначальныхъ Училищахъ бываетъ ежедневно по четыре часа, кромѣ дней Воскресныхъ и праздничныхъ. Сии учебные часы распределяются въ теченіи утра, или цѣлаго дня по назначенію непосредственныхъ начальствъ, или Попечителей Училищъ, но съ согласія штатнаго Инспектора Обwodоваго Училища, который извѣщаетъ о томъ и Директора. Въ свободное послѣобѣденное время, желающіе могутъ быть обучаемы церковному пѣнію по нотамъ.

dla nich wydanéy instrukcyi, tak pod względem uczenia, iakotéż przyjmowania i rozmieszczania uczniów.

§. 19.

Nauki w szkołach elementarnych, dają się przez rok cały, wyjąwszy zwyczajne letnie wakacje; w czasie robót w polu, rodzice mogą nieposyłać dzieci do szkoły.

§. 20.

Lekcyje w szkołach elementarnych, dają się codziennie po 4 godziny, prócz dni niedzielnych i świątecznych. Godziny te, w przeciągu poranka lub całego dnia, rozdziela bezpośrednia zwierzchność, albo opiekunowie szkół, lecz za przyzwoleniem etatowego Inspektora szkoły Obwodowéy, który za wiadomiamia o tém i Dyrektora. W godzinach wolnych, poobiednich, życzący sobie tego, mogą się uczyć śpiewu kościelnego z nut,

§ 21.

Священникъ, обучающій Закону Божию, если за исправленіемъ Духовныхъ требъ, или иными дѣлами, не можетъ быть въ Училищѣ въ назначенные для него часы, увѣдомляетъ о томъ заблаговременно учителя, который, занявъ на сей разъ учениковъ другимъ предметомъ, въ слѣдующій день уступаетъ ему свои часы. Преподаваніе Катихизиса и Христіанскаго правоученія поручается свѣтскому лицу, въ случаѣ только недостатка Священника.

§ 22.

Всѣ ученики Римско-Католическаго исповѣданія, безъ исключенія обязаны слушать Катихизисъ въ училищѣ. Ежели въ училищѣ находятся ученики разныхъ вѣроисповѣданій, то по мѣрѣ мѣстныхъ способностей доставляется каждому изъ нихъ возможность научиться правиламъ исповѣдуемой имъ вѣры.

§ 23.

Всякой годъ, при открытіи училища, Священникъ или Викарій произноситъ рѣчь къ

§ 21.

Jeżeli duchowny, dający naukę religii, dla obowiązków stanu swego, albo dla innych przyczyn, niemoże znajdować się w szkole na wyznaczone godziny, wcześniej uwiadamia o tém nauczyciela, który zającwszy przez ten czas uczniów innym przedmiotem, w następnym dniu ustępuje mu swoich godzin. Dawanie katechizmu i moralności chrześcijańskiej, powierza się osobie świeckiej wtenczas tylko, gdy niema duchownego.

§ 22.

Wszyscy bez wyjątku uczniowie Rzymsko-Katolickiego wyznania, słuchać powinni nauki katechizmu w szkole. Jeżeli znajdują się uczniowie różnych wyznań w szkole, tedy w miarę miejscowych sposobności, podaje się każdemu z nich możność uczenia się prawideł ich wyznania.

§ 23.

Każdego roku, przy rozpoczęciu nauk, proboszcz albo wikary, przemawia do ucz-

ученикамъ, поощряя ихъ учиться Закону Божию и прочимъ необходимымъ по ихъ состоянію предметамъ. Опъ увѣщаетъ ихъ вести себя благопристойно и по окончаніи ученія раздѣлять съ родителями сельскіе труды и приобретенныя познанія употреблять съ пользою. Тамъ, гдѣ въ близости не будетъ Священника или Викарія, исполняетъ сіе Попечитель училища.

§ 24.

Занятія въ классѣ начинаются и оканчиваются молитвою. Учитель приказываетъ одному изъ учениковъ поочереди читать оную въ слухъ, и наблюдаетъ, чтобы прочіе слушали со вниманіемъ и благоговѣніемъ.

§ 25.

При закрытіи класса предъ лѣтней ваканціей, производится испытаніе учениковъ въ присутствіи родителей ихъ, родственниковъ и постороннихъ посѣтителей. Объ успехахъ оказанныхъ учащимися Попечитель училища увѣдомляетъ Инспектора Обводо-

ніовъ, zachęcając ich do uczenia się religii i nabywania innych koniecznych w nich wiadomości. Upomina także, ażeby się sprawowali przystoynie, i po ukończeniu nauk dzielili z rodzicami prace gospodarskie, i nabytych wiadomości z korzyścią używali. Tam gdzie niema w pobliżności proboszcza albo wikarego, dopełnia tego obowiązku opiekun szkoły.

§ 24.

Prace w klasie zaczynają się od modlitwy i na nięę się kończą. Nauczyciel każe jednemu z uczniów z kolei czytać takową głośno, i przestrzega, aby drudzy słuchali z uwagą i pobożnością.

§ 25.

Przy zamknięciu klasy przed wakacjami letniemi, odbywa się examen uczniów w obecności ich rodziców, krewnych i obcych gości. O postępach uczniów, opiekun szkoły uwiadamia Inspektora szkoły obwodowej, z dołączeniem ułożonego przez

ваго Училища, съ препровождениемъ вѣдомости о состояннн заведенія, составляемой учителемъ въ двухъ экземплярахъ, по приложенной у сего подъ № 1 формѣ.

§ 26.

Ученики, желающіе повторить пройденный ими училищный курсъ, принимаются снова въ училище.

§ 27.

Всякое Первоначальное Училище имѣть разсмотрѣнныя Совѣтомъ Народнаго Просвѣщенія и одобренныя Министерствомъ книги, таблицы и прочія учебныя пособия, соотвѣтствующія введенному въ ономъ способу обученія. Сверхъ того, при каждомъ, по мѣрѣ возможности, составляется не большое собраніе правоучительныхъ и другихъ полезныхъ книгъ, приспособленныхъ къ понятіямъ людей низшаго сословія. Книги сн даются для чтенія не только ученикамъ но и прочимъ грамотнымъ жителямъ селенія.

nauczyciela zdania sprawy o stanie Instytutu, w dwóch exemplarzach, podług wzoru, załączonego przy niniejszém pod Nr. 1.

§. 26.

Uczniowie życzący powtórzyć odbyty przez nich kurs naukowy, mogą być nanowo przyjęci do szkoły.

§. 27.

Każda szkoła elementarna ma rozstrząśnione przez Radę Wychowania Publicznego i zatwierdzone przez Ministerstwo książki, tablice i inne pomoce naukowe, odpowiednie zaprowadzonemu w nięу способowi uczenia. Nadto przy każdéу szkole, w miarę możności, zakłada się niewielki zbiór moralnych i innych użytecznych książek, zastosowanych do pojęcia ludzi niższego stanu. Książki takowe dają się do czytania nietylko uczniom, lecz i drugim czytać umiejącym mieszkańcom miejscowym.

§ 28.

Обязанности и права учителей Первоначальных Училищ излагаются въ особой подробной инструкціи.

§ 29.

Учители, въ наказаніяхъ учениковъ, руководствуются особыми правилами о школьной дисциплинѣ.

§ 30.

Учители ведутъ общій списокъ всѣмъ ученикамъ по приложенному у сего подъ № 2 образцу, присовокупляя въ ономъ свои замѣчанія о поведеніи, прилежаніи и успѣхахъ каждаго.

§ 31.

Учители, отличающіеся радѣніемъ и успѣхами въ преподаваніи, могутъ, по удостоеніи Инспектора Обоводоваго Училища, быть представляемы къ денежнымъ, или другаго рода наградамъ.

§ 28.

Obowiązki i prawa nauczycieli szkół elementarnych, opisane są w osobnéj szczegółowéj instrukcyi.

§ 29.

Nauczyciele, w karaniu uczniów trzymają się osobnych przepisów o karności szkolnej.

§ 30.

Nauczyciele utrzymują ogólną listę wszystkich uczniów, według wzoru dołączonego pod Nr. 2, i zapisują w niéy swoje uwagi o sprawowaniu się, pilności i postępie w naukach każdego.

§ 31.

Nauczyciele odznaczający się starannością i dobrym postępem uczniów, mogą, na zaświadczenie Inspektora szkoły Obwodowej, być przedstawiani do pieniężnych, albo innego rodzaju nagród.

§ 32.

Правила для хозяйственнаго управленія Первоначальныхъ училищъ изложены въ особомъ постановленіи.

§ 33.

Въ случаѣ недостатка въ суммахъ, или разстройства и затрудненія по хозяйственной части, учитель немедленно доносить о томъ штатному Инспектору Обвѣдоваго училища, который, вмѣстѣ съ мѣстнымъ начальникомъ, старается водворить надлежащій порядокъ, о чемъ съ своей стороны доносить Директору Губернской Гимназіи.

§ 34.

Присмотръ за домомъ училища, принадлежностями оного и учебными пособиями, поручается учителю, а гдѣ болѣе одного учителя, старшему изъ нихъ, который содержать исправную всему опись. При заведеніи училища учредители должны стараться,

§. 32.

Prawidła dla administracyi ekonomiczney szkół elementarnych, przepisane są osobnym urządzeniem.

§. 33

W razie nedostatku funduszków lub nieporządku i trudności zachodzących w administracyi ekonomiczney, nauczyciel niezwłocznie donosi o tém etatowemu Inspektorowi szkoły Obwodowey, który spólnie ze zwierzchnikiem miejscowym stara się o ustalenie należytego porządku i donosi o tém z swęy strony Dyrektorowi Gimnazyum Gubernialnego.

§. 34.

Dozór nad domem szkolnym z przynależnościami, tudzież nad zbiorami naukowemi, powierza się nauczycielowi, gdzie zaś jest więcéy nauczycieli niż jeden, starszemu z nich, i ten utrzymuje w porządku inventarz własności szkolney. Przy zaprowadzeniu szkoły, założyciele starać się po-

чтобы въ домѣ оного было приличное помѣщеніе и для учителя.

§ 35.

Для содержанія училищнаго дома въ чистотѣ и порядкѣ, опредѣляется къ оному, по возможности, особый работникъ или сторожъ.

ГЛАВА III.

ОБЪ ОБВОДОВЫХЪ УЧИЛИЩАХЪ.

Цѣль, учрежденіе и составъ.

§ 36.

Учрежденіе Обводовыхъ Училищъ имѣетъ двоякую цѣль:

- 1) Приготовленіе учениковъ въ высшіе классы Гимназій, и
- 2) Доставленіе юношеству способовъ къ приобрѣтенію свѣдѣній соотвѣтственныхъ состоянию каждаго. Сообразно съ сею двоякою цѣлію, Обводовыя Училища будутъ также двоякаго рода: общія или приготовительныя и особенныя или реальныя.

winni, ażeby w domu szkolnym było przyzwoite mieszkanie i dla nauczyciela.

§ 35.

Dla utrzymania ochędóstwa i porządku w domu szkolnym, назнача się, w miarę możności, osobny robotnik albo stróż.

R O Z D Z I A Ł III.

O SZKOŁACH OBWODOWYCH.

Cel, urządzenie i skład.

§ 36.

Urządzenie szkół Obwodowych, ma cel dwojaki:

- 1) Usposobienie uczniów do klass wyższych w Gimnazyum, albo:
- 2) Podanie młodzieży środków do nabycia wiadomości, stosownych do stanu kaźdego z nich. Zgodnie z tym dwojakim celem, szkoły Obwodowe będą także dwojakiiego rodzaju: ogólne czyli przygotowawcze, i szczególne, czyli realne.

§ 37.

Во всякомъ Обводѣ имѣеть быть одно Обwodовое Училище или болѣе, по мѣрѣ нужды и возможности.

§ 38.

Обwodовыя Училища открываются по представленію Попечителя учебнаго Округа съ разрѣшенія Министра Народнаго Просвѣщенія.

§ 39.

При каждомъ Обwodовомъ Училищѣ долженъ быть Инспекторъ, который избирается Попечителемъ Округа преимущественно изъ учителей Гимназій, отличившихся ревностію къ службѣ, хорошимъ поведеніемъ, знаніями и опытностію по части воспитанія. Сверхъ того, для лучшаго надзора за Училищами Обвода и попеченія о благосостояніи оныхъ, назначаются Попечителемъ Учебнаго Округа, съ утвержденія Министра Народнаго Просвѣщенія, Почетные Инспекторы. Они избираются изъ среды Духовенства, или изъ

§ 37.

W każdym Obwodzie ma być jedna szkoła Obwodowa, albo i więcej, w miarę potrzeby i możności.

§ 38.

Szkoły Obwodowe zakładają się na przedstawienie Kuratora Okręgu Naukowego z wyrzeczenia Ministra Oświecenia Narodowego.

§ 39.

Przy każdej szkole Obwodowej będzie Inspektor, którego wybiera Kurator Okręgu, przede wszystkim z nauczycieli Gimnazjów odznaczających się gorliwością w służbie, dobrą sprawowaniem się, wiadomościami i doświadczeniem w zawodzie wychowania. Nadto, dla lepszego dozoru nad szkołami Obvodu, i opieki nad dobrym ich bytem, Kurator Okręgu Naukowego назнача, за potwierdzeniem Ministra Oświecenia Narodowego, Inspektorów honorowych. Wybierają się oni z grona duchowieństwa, albo

числа жителей либо чиновниковъ живущихъ въ томъ обводѣ, или въ той губерніи, гдѣ находится поручаемое имъ училище, извѣстныхъ своими знаніями и изъявившихъ желаніе принять на себя сію обязанность.

§ 40.

Въ Учители Обводовыхъ Училищъ опредѣляются тѣ, которые на испытаніи въ Экзаминаціонномъ Комитетѣ окажутъ удовлетворительныя свѣдѣнія въ предметахъ требуемыхъ отъ преподавателя. Они обязаны представить достовѣрные свидѣтельства какъ о безпорочномъ поведеніи, такъ и о томъ, что по своимъ нравственнымъ качествамъ могутъ быть допущены къ учительскому званію.

§ 41.

Окончившіе съ успѣхомъ науки въ Варшавскомъ Дополнительномъ Курсѣ, предпочитаютъ другимъ кандидатамъ; но предпочтеніе и предъ ними имѣютъ тѣ, которые кончили Университетскій курсъ и явились

z pomiędzy obywateli, lub urzędników, zamieszkających w tym Obwodzie, albo w téj Gubernii, gdzie się znajdzie powierzona im szkoła, znanych z nauk i życzących przyjąć na siebie ten obowiązek.

§ 40.

Na nauczycieli szkół Obwodowych mianują się osoby, które przez examen w Komitecie Examinacyjnym odbyty, udowodnią, iż posiadają znajomość dostateczną tych przedmiotów, iakie wyklądać zamierzaia. Osoby takowe obowiązane są także złożyć dostateczne świadectwa, iak o nienaganném prowadzeniu się, tak i o tém, iż pod względem ich moralności mogą być przypuszczeni do stanu nauczycielskiego.

§ 41.

Ci, którzy z korzyścią ukończyli nauki w kursach dodatkowych w Warszawie, mają pierwszeństwo przed innymi kandydatami, ale i przed nimi biorą pierwszeństwo ci, którzy ukończyli kurs nauk w Uniwer-

къ преподаванію тогда, или спустя не болѣе двухъ лѣтъ по окончаніи курса.

§ 42.

Въ Обwodовыхъ училищахъ обучаются дѣти только мужескаго пола; учрежденію же равныхъ онымъ по степени преподаванія училищъ для женскаго пола, мѣстное училищное Начальство обязано содѣйствовать всѣми зависящими отъ него средствами.

§ 43.

Штатный Инспекторъ всегда живетъ въ домѣ Училища.

§ 44.

Для присмотра за чистотою въ классахъ и вообще за домомъ, Инспекторъ нанимаетъ сторожей или иныхъ служителей, по штату назначенныхъ; они состоятъ въ его полномъ вѣдѣніи.

сытее и ставили się до weyścia w obowiązki nauczycielskie zaraz, lub niepóźniéj iak we dwa lata po ukończeniu kursu.

§. 42.

W szkołach Obwodowych uczą się dzieci tylko płci męzkiey; do zaprowadzenia zaś szkół tego samego stopnia dla płci żeńskiéy, miejscowa zwierzchność szkolna obowiązana jest przykładać się wszelkiemi od niéy zależącemi środkami.

§ 43.

Inspektor etatowy ma zawsze mieszkanie w domu szkolnym.

§ 44.

Dla utrzymania czystości w klassach, tudzież w domu, Inspektor naymuie stróżów, albo innych posługaczy, etatem naznaczonych; oni zupełnie od niego zależą.

§ 45.

Курсъ учения въ Обводовыхъ Училищахъ раздѣляется на четыре класса и въ каждомъ продолжается по одному году.

§ 46.

Когда въ одномъ классѣ болѣе 50 учениковъ, то онъ раздѣляется на два, или на три отдѣленія, по соразмѣрности.

§ 47.

Въ приготовительныхъ Обводовыхъ Училищахъ, курсъ учения соответствуетъ курсу, первыхъ четырехъ классовъ Гимназій.

§ 48.

Въ реальныхъ Обводовыхъ Училищахъ, имѣющихъ направленіе техническое, коммерческое или агрономическое, будутъ, по мѣрѣ необходимости и мѣстныхъ обстоятельствъ, преподаваемы соответственные такому направленію предметы, по программамъ

§ 45.

Kurs nauk w szkołach Obwodowych, dzieli się na cztery klasy, i w każdej trwa przez rok ieden.

§ 46.

Jeżeli w iednej klasie będzie więcej iak 50 uczniów, takowa dzieli się na dwa lub trzy oddziały, stosownie do liczby uczniów.

§ 47.

W szkołach Obwodowych przygotowawczych, kurs nauk odpowiada kursowi czterech pierwszych klas Gimnazjalnych.

§ 48.

W szkołach Obwodowych realnych, mających dążność techniczną, handlową, lub rolniczą, w miarę potrzeby i okoliczności miejscowych, będą wykładane stosownie do ich celu przedmioty, podług programatów, przedstawianych na zatwierdzenie Ministra Oświecenia Narodowego.

представляемымъ на утверждение Министра Народнаго Просвѣщенія.

§ 49.

Реальныя Училища могутъ, съ разрѣшенія Начальства, быть учреждаемы и частными людьми или обществами, но безъ пособій отъ казны.

§ 50.

О надобности и средствахъ ввести преподаваніе какого либо технического предмета въ Общественное Училище, или о преобразованіи Училища, Инспекторъ представляетъ Директору, изъясняя подробно пользу сего нововведенія. Директоръ разсмотрѣвъ его представленіе и собравъ нужныя дополнительныя свѣдѣнія, препровождаетъ оныя съ своимъ мнѣніемъ къ Попечителю Учебнаго Округа, который все сіе представляетъ съ своимъ мнѣніемъ на утверждение Министра Народнаго Просвѣщенія.

§ 51.

Число Общественныхъ Училищъ приготовительныхъ и реальныхъ, равно мѣста для

§ 49.

Szkoły realne mogą być zakładane za zezwoleniem zwierzchności, i przez osoby prywatne, albo stowarzyszenia, lecz bez zasilku ze strony skarbu.

§ 50.

O potrzebie i środkach zaprowadzenia wykładu iakiegobądź przedmiotu technicznego w szkole Obwodowój, albo przekształceniu szkoły, Inspektor przedstawia Dyrektorowi, ze szczegółowém wyjaśnieniem korzyści takowój odmiany. Dyrektor, roztrząsnąwszy jego przedstawienie, i zebrawszy potrzebne uzupełniające wiadomości, przesyła one, wraz z swoją opinią, Kuratorowi Okręgu Naukowego, który to wszystko przedstawia, ze swoim wnioskiem, na zatwierdzenie Ministra Oświecenia Narodowego.

§ 51.

Liczba szkół Obwodowych, przygotowawczych i realnych, iakoteż miejsca do założenia

учреждения тѣхъ или другихъ, опредѣляются по уваженію мѣстныхъ обстоятельствъ Попечителемъ Учебнаго Округа, съ утвержде- нія Министра Народнаго Просвѣщенія.

§ 52.

Въ Обwodовыхъ Училищахъ число Учи- телей опредѣляется по числу учениковъ и от- дѣленій, изъ коихъ всякій классъ можетъ состоять. Вообще полагается восемь Учи- телей:

- 1) Закона Божія.
- 2) Русскаго языка.
- 3) Латинскаго языка.
- 4) Польскаго языка.
- 5) Нѣмецкаго языка.
- 6) Ариометики и Геометріи.
- 7) Географіи и Исторіи.
- 8) Чистописанія, черченія и рисованія.

Ежели въ Обwodовыхъ Училищахъ будутъ ученики разныхъ вѣроисповѣданій Христіан- скихъ, тогда, по усмотрѣнію Попечителя Учебнаго Округа, назначаются особые зако- поучители по каждому вѣроисповѣданію.

zenia tych lub owych, oznaczane będą ze względu na okoliczności miejscowe, przez Kuratora Okręgu Naukowego, za potwier- dzeniem Ministra Oświecenia Narodowego.

§ 52.

W szkołach Obwodowych, liczba nauczy- cieli oznacza się w stosunku liczby uczniów i oddziałów, z których każda klasa skła- dać się może. W ogólności liczy się ośmiu Nauczycieli:

- 1) Religii.
- 2) Języka Rossyiskiego.
- 3) „ Łacińskiego.
- 4) „ Polskiego.
- 5) „ Niemieckiego.
- 6) Arytmetyki i Jeometrii.
- 7) Jeografii i Historii.
- 8) Kalligrafii i rysunków.

Jeżeli w szkołach Obwodowych będą uczniowie różnych wyznań chrześcijańskich, wtedy podług uznania Kuratora Okręgu Nau- kowego, naczynają się osobni nauczyciele Religii do każdego wyznania.

§ 53.

Пріемъ учениковъ производится однажды въ годъ, предъ началомъ учебнаго курса. Дозволяется и въ другое время принимать учениковъ, коль скоро они на испытаніи окажутъ достаточныя свѣдѣнія въ пройденной части курса.

§ 54.

Желающій поступить въ Обводное Училище, долженъ умѣть читать и писать, и знать первыя четыре правила Ариметики. Плата за учениковъ назначается по 50 злотыхъ въ годъ. Отъ взноса оной освобождаются дѣти чиновниковъ, представившіе о бѣдности своей свидѣтельство начальства, въ свѣдѣніи котораго состоятъ или состояли ихъ отцы. Свидѣтельства сіи почитаемы будутъ дѣйствительными не иначе какъ съ разрѣшенія Совѣта Народнаго Просвѣщенія.

§ 55.

Тѣ, кои кромѣ свѣдѣній, въ предъидущей статьѣ изъясненныхъ, имѣютъ еще и др-

§ 53.

Прыимованіе учніовъ odbywa się raz wrok przed rozpoczęciem kursu naukowego. Dozwala się i w innym czasie przyimować tych, którzy przez examen dowiodą, iż dostatecznie umieją tę część kursu, która już wyłożoną została.

§ 54.

Pragnący być przyjętym do szkoły Obwodowej, powinien umieć czytać, pisać i pierwsze cztery działania arytmetyki. Opłata od ucznia naznacza się złp. 50 rocznie. Uwalniana się od niej dzieci urzędników, skoro przedstawia świadectwa ubóstwa od władzy, pod której wiedzą się znajdują lub znajdowali ich oycowie. Świadectwa takowe nie pierwéy za ważne uznane zostaną, aż za wyrzeczeniem Rady Wychowania Publicznego.

§ 55.

Tacy, którzy oprócz wymienionych w poprzedzającym artykule wiadomości, posia-

гтя предварительныя, приобретенныя ими въ частныхъ учебныхъ заведеніяхъ или дома, могутъ по испытаніи быть приняты прямо во второй и даже третій классъ. Воспитанники же казенныхъ учебныхъ заведеній, переходящіе изъ одного въ другое, принимаются въ тотъ же классъ, изъ котораго они поступаютъ.

§ 56.

Ученіе въ Обводовыхъ Училищахъ продолжается круглый годъ, за исключеніемъ обыкновенной лѣтней вакаціи, продолжающейся одинъ мѣсяць.

§ 57.

Въ Обводовыхъ Училищахъ ученіе бываетъ ежедневно, за исключеніемъ Воскресныхъ, праздничныхъ и табельныхъ дней. Всякой урокъ долженъ продолжаться одинъ часъ; такихъ уроковъ назначается въ день по шести.

даіа inne jeszcze przygotowawcze, nabyte przez nich w Instytutach naukowych prywatnych, albo w domu, mogą po złożonym egzaminie być przyjęci wprost do klasy IIéy, nawet i do IIIéy. Uczniowie zaś Instytutów naukowych Rządowych, przechodzący z iednego do drugiego Instytutu, przyjmują się do téyże saméy klasy, z którэй przechodzą.

§ 56.

Nauki w szkołach Obwodowych wykładane są przez rok cały, wyjąwszy czas zwyczajnych letnich wakacyi, na które przeznaczają się ieden miesiąc.

§ 57.

Lekcyje w szkołach Obwodowych odbywają się codziennie, wyjąwszy dni Niedzielne, świąteczne i oznaczone w tabelli, czyli gallowe. Każda lekcyja trwa przez iedną godzinę, i lekcyi takowych naznacza się sześć, w ciągu iednego dnia.

§ 58.

Въ распредѣленіи учебныхъ предметовъ и назначеніи для каждаго изъ нихъ числа уроковъ, начальства Обwodовыхъ Училищъ принимаютъ въ основаніе приложенную у сего подъ № 3 таблицу. Всякое отступленіе отъ оной допускается не иначе, какъ съ разрѣшенія Министра Народнаго Просвѣщенія. При распредѣленіи уроковъ наблюдается вообще, чтобы преподаваніе труднѣйшихъ предметовъ происходило въ первые утренніе часы, и чтобы два урока, равно трудные, не слѣдовали одинъ за другимъ непосредственно.

§ 59.

Въ концѣ каждаго учебнаго года, Директоръ Гимназій, Почетный и штатный Инспекторы, производятъ испытаніе ученикамъ всѣхъ классовъ. Достойные изъ учениковъ переводятся въ высшіе классы, а окончившіе положенное уставомъ ученіе, получаютъ свидѣтельства съ обозначеніемъ въ оныхъ сте-

§ 58.

Przy podziale przedmiotów naukowych, i назначаніи dla kaźdego liczby lekcyi, zwierzchność szkół obwodowych trzyma się dołączonej tu tabelli, pod Nr. 3; kaźda w nięj zmiana nie może nastąpić inaczej, jak za wyrzeczeniem Rady Wychowania Publicznego i potwierdzeniem Ministra Oświecenia Narodowego. Przy podziale lekcyi, uważa się w ogólności, ażeby trudniejsze przedmioty dawane były w pierwszych godzinach rannych, i ażeby dwie lekcyje, równie trudne, nie następowały jedna po drugiej bezpośrednio.

§ 59.

Przy końcu kaźdego roku szkolnego, Dyrektor Gimnazjum, Inspektorowie: etatowy i honorowy, odbywają examen uczniów klass wszystkich. Zaslugujący otrzymują promocyą do klass wyższych, a ci, którzy ukończyli przepisany ustawą kurs nauk, otrzymują świadectwa, w których się wymienia

пени ихъ познаній. При семъ обращается особенное вниманіе на поведеніе учениковъ и предпочтеніе оказывается благонравнымъ. Мало успѣвшимъ дозволяется оставаться въ одномъ и томъ же классѣ, но не болѣе двухъ лѣтъ.

§ 60.

По окончаніи испытаній, назначается день для торжественнаго акта, къ коему приглашаются въ особенности родители учениковъ и мѣстные начальства. Ученики, или учителя, произносятъ приличные сему торжеству рѣчи, или читаютъ не большія сочиненія; за сѣмъ провозглашаются имена удостоенныхъ къ переводу въ высшіе классы, и выпускаемыхъ съ одобрительными аттестатами. Окончившимъ ученіе раздаются свидѣтельства. Отличившіеся ученики награждаются книгами или похвальными листами, за подписаніемъ Инспекторовъ, Законоучителей и прочихъ учителей, при чемъ наблюдается, чтобы бѣднѣйшіе изъ нихъ получали книги,

stopień ich postępu. Przy téy okoliczności szczególniéy zwraca się uwaga na sprawowanie się uczniów i daie się pierwszeństwo dobrze sprawującym się. Ci, którzy mały w naukach postęp uczynili, mogą pozostać w iednéy i téyże saméy klassie, nie dłużej wszakże nad dwa lata.

§ 60.

Po ukończeniu examinów, pазnacza się dzień do aktu uroczystego, na który zapraszają się szczególniéy rodzice uczniów i władze miejscowe. Uczniowie albo nauczyciele, mają mowy stosowne do téy uroczystości, lub czytają pomniéysze wypracowania; poczemъ огłaszaią się nazwiska postępujących do klasy wyższej i wychodzących ze szkół z pochwalmi świadectwami. Ci, którzy ukończyli nauki, odbierają świadectwa. Celujący uczniowie otrzymują nagrody w książkach, albo listach pochwальных, за podpisem Inspektorów, nauczycieli religii i innych nauczycieli. Uczniom uboższym daią się w nagrodę książki takie,

могущія быть имъ въ послѣдствіи нужными. На каждый классъ опредѣляется не болѣе двухъ, или трехъ наградъ, смотря по числу учениковъ.

§ 61.

Во всякомъ Обwodовомъ Училищѣ, кромѣ необходимыхъ учебныхъ пособій, должно быть хотя не большое собраніе правоучительныхъ книгъ для чтенія какъ учащихся, такъ и самыхъ учителей.

Часть Хозяйственная.

§ 62.

Правила для завѣдыванія Хозяйственною частью Обwodовыхъ Училищъ опредѣлены особымъ положеніемъ.

Обязанности Штатнаго Инспектора.

§ 63.

Штатный Инспекторъ есть непосредственный Начальникъ Обwodоваго Училища и имѣетъ надзоръ какъ за всеми Училищами

кѣмъ имъ по времени потребно быть могутъ. Для каждой классы назначаются не болѣе какъ две или три награды, сообразно до числу учениковъ.

§ 61.

Przy każdej szkole Obwodowej, oprócz potrzebnych pomocy naukowych, znajdować się powinien chociaż nie wielki zbiór moralnych i innych pożytecznych ksiąg do czytania, tak dla uczniów, iako i samych nauczycieli.

Administracya ekonomiczna.

§ 62.

Prawidła Administracyi ekonomicznej szkół obwodowych, przepisane są osobnym urzędzeniem.

Obowiązki Inspektora etatowego.

§ 63.

Inspektor etatowy jest bezpośrednim zwierzchnikiem szkoły obwodowej i ma dozór, tak nad wszystkimi szkołami ele-

Первоначальными, такъ и за частными Учебными Заведеніями, въ Обводѣ находящимися.

§ 64.

Главная и важнѣйшая обязанность Инспектора заключается въ постоянномъ наблюдении за усердіемъ Учителей и успѣхами учениковъ, какъ въ Обводовыхъ, такъ и въ Первоначальныхъ и другихъ Училищахъ.

§ 65.

Учители обязаны ему повиноваться во всемъ на основаніи общаго порядка и подчиненности. Нерадивымъ къ должности и строптивымъ по характеру, онъ дѣлаетъ надлежащія замѣчанія, не въ присутствіи однако учениковъ; въ случаѣ безполезности замѣчаній, онъ доносить о томъ Директору.

§ 66.

Инспекторъ даетъ учителямъ, равнобромъ не въ присутствіи учениковъ, наставле-

mentarnemi, iak nad prywatnemi Instytutami naukowemi, w obwodzie znaydującymi się.

§ 64.

Głównym i nayważnięszym obowiązkiem Inspektora iest, mieć ciągłą bacznąość na gorliwość nauczycieli i postępy uczniów, tak w obwodowych, iakoteż w elementarnych i innych szkołach.

§ 65.

Nauczyciele winni są mu posłuszeństwo we wszystkiém, na zasadzie ogólnych przepisów o uległości zwierzchnikom. Opieszałym w obowiązkach i upartym z charakteru, Inspektor czyni stosowne napomnienia, nie w obecności wszakże uczniów. W razie nieskuteczności napomnień, donosi o tém Dyrektorowi.

§ 66.

Inspektor również nie w obecności uczniów, udziela nauczycielom uwag swych,

ня, относительно и самаго преподаванія, наблюдая, какъ за постепенностію въ обученіи такъ и за своевременнымъ окончаніемъ положеннаго въ каждомъ классѣ курса.

§ 67.

Инспекторъ долженъ всегда съ самаго начала до окончанія курса находиться въ училищѣ.

§ 68.

Для удостовѣренія, въ точности ли учителя исполняютъ свои обязанности, Инспекторъ дѣлаетъ ученикамъ на лекціяхъ разные вопросы, относящіеся не только къ проходимому, но и къ пройденнымъ предметамъ. Онъ всякій разъ просматриваетъ классные журналы, въ коихъ отмѣчаются успѣхи и поведеніе учащихся.

§ 69.

Инспекторъ, въ концѣ каждаго мѣсяца получаетъ отъ учителей вѣдомости, какъ объ успѣхахъ и поведеніи учениковъ, такъ

pod względem samego wykładu nauk, przestrzegając stopniowania w uczeniu i ukończeniu przepisanego na każdą klasę kursu, w czasie oznaczonym.

§ 67.

Inspektor jest obowiązany, od samego początku, do ukończenia klass, ciągle się znajdować w szkole.

§ 68.

Ażeby przekonać się, iak dalece nauczyciele wypełniają ściśle swoje obowiązki, Inspektor zadaje uczniom na lekcyach rozmaite pytania, nie tylko w przedmiocie obecnie wykładanym, lecz i w tych, których się dawniей uczyli. Przegląda także za każdym razem klassowe dzienniki, w których się zapisują postępy i sprawowanie się uczniów.

§ 69.

Inspektor, w końcu każdego miesiąca, odbiera od nauczycieli raporta na piśmie, o postępach i sprawowaniu się uczni, tu dzież

и о наказаніяхъ, коимъ подверглись провинившіеся. Вѣдомости сіи онъ принимаетъ въ соображеніе при переводѣ учениковъ въ высшіе классы и при выдачѣ окончившимъ курсъ ученія свидѣтельствъ.

§ 70.

Инспекторъ наблюдаетъ, чтобы учителя не занимались предпочтительно нѣкоторыми учениками изъ какихъ либо личныхъ выгодъ, и чтобы въ наказаніяхъ сохранялась не только строгая справедливость, но и должная соразмѣрность.

§ 71.

Инспекторъ, относительно наказаній учениковъ, руководствуется изданными особо правилами о школьной дисциплинѣ.

§ 72.

Инспекторъ наблюдаетъ, чтобы дѣти страдающія какими либо прилипчивыми болѣзнями не были допускаемы въ училище до совершеннаго ихъ излеченія. Правило сіе распространяется на всѣ учебныя заведенія.

o karach, jakie winni ponieśli. Te raporta brać on będzie na uwagę, przy posuwaniu uczniów do klass wyższych i przy wydawaniu świadectw kończącym szkoły.

§ 70.

Inspektor czuwa, ażeby nauczyciele nie zajmowali się wyłącznie niektórymi uczniami, dla jakiegokolwiek widoków osobistych, i ażeby w karaniu zachowywaną była nie tylko ścisła sprawiedliwość, ale i należyte stopniowanie.

§ 71.

Inspektor w karaniu uczniów trzyma się wydanych osobno przepisów o karności szkolnej.

§ 72.

Inspektor przestrzega, ażeby dzieci dotknięte jaką zaraźliwą chorobą, nie były wpuszczane do szkoły, aż po zupełnym wyleczeniu. Przepis ten stosuje się do wszystkich Instytutów naukowych.

§ 73.

Инспекторъ, въ случаѣ важныхъ и безотлагательныхъ дѣлъ, можетъ уволить учителя въ отпускъ на 6 дней, о чемъ и доложить Директору Губернской Гимназіи; объ отпускѣ же на должайшее время, испрашиваетъ чрезъ Директора разрѣшенія Попечителя Учебнаго Округа.

§ 74.

Штатный Инспекторъ, обучающій Закону Божію Священникъ и прочіе учителя, собираются ежемѣсячно для общаго совѣщанія. Въ сихъ собраніяхъ разсуждается о положеніи училища и мѣрахъ, не только къ сохраненію и утвержденію установленнаго во всемъ порядка, но и къ улучшенію благосостоянія самаго училища, усовершеніемъ способа преподаванія и облегченіемъ трудовъ учащихся; при чемъ принимаются въ соображеніе замѣчанія, сообщаемыя учителями объ успѣхахъ и поведеніи учениковъ. Каждому засѣданію составляется журналъ.

§ 73.

Inspektor, w przypadku ważnych i zwłaki niecierpiących interesów, może dać urlop nauczycielowi na dni sześć, i donosi o tém Dyrektorowi Gimnazyum Gubernialnego; do wydania urlopu na czas dłuższy uprasza przez Dyrektora o decyzją Kuratora Okręgu Naukowego.

§ 74.

Inspektor etatowy, nauczyciel religii ze stanu duchownego i inni nauczyciele, zbierają się co - miesiąc na radę ogólną. Na tych posiedzeniach roztrząsa się stan szkoły i środki potrzebne nietylko do utrzymania i ugruntowania zaprowadzonego we wszystkich częściach porządku, ale i do ulepszenia saméj szkoły przez wydoskonalenie sposobu uczenia i ułatwienie pracy uczniom; przyczém biorą się na uwagę postrzeżenia, udzielane przez nauczycieli o postępach i sprawowaniu się uczniów. Każdego posiedzenia spisuie się protokół.

§ 75.

Инспекторъ, какъ начальникъ учебныхъ заведеній въ Обводѣ, обязанъ имѣть о нихъ подробныя и вѣрныя свѣдѣнія. Онъ принимаетъ надлежащія мѣры для доставленія имъ способныхъ учителей и учебныхъ пособій, наблюдаетъ за своевременнымъ поступленіемъ суммъ, на содержаніе оныхъ назначенныхъ, и вообще печется о благосостояніи всѣхъ подвѣдомственныхъ ему учебныхъ заведеній.

§ 76.

Инспекторъ долженъ обозрѣвать состоящія въ одномъ съ нимъ городѣ учебныя заведенія каждую недѣлю, а прочія не менѣе двухъ разъ въ годъ. О послѣдствіяхъ каждаго посѣщенія своего онъ записываетъ въ книгу находящуюся въ заведеніи. При сихъ обозрѣніяхъ онъ освѣдомляется въ точности о настоящемъ положеніи училищъ, во всѣхъ отношеніяхъ, обращая особенное вниманіе на образъ преподаванія, способности и поведеніе

§ 75.

Inspektor, iako zwierzchnik Instytutów naukowych w Obwodzie, powinien mieć o nich szczegółowe i pewne wiadomości. Przedsiębierze on skuteczne środki dla dostarczenia im usposobionych nauczycieli, iako też pomocy naukowych; przestrzega, ażeby fundusze na utrzymanie ich przeznaczone, dochodziły regularnie, i w ogólności czuwa nad dobrem wszystkich podwładnych sobie zakładów naukowych.

§ 76.

Inspektor powinien co-tydzień zwiedzić Instytutu naukowe, znajdujące się w témże co on mieście, a inne, przynajmniej dwa razy do roku. O wypadkach każdéj wizyty, zapisuje w księdze znajdujący się w Instytucie. Zwiedzając Instytutu, stara się poznać dokładnie obecny stan szkoły, pod wszelkiemi względami, szczególną zwracając uwagę na sposób wykładania, zdolności i sprawowania się nauczycieli, na postęp i obyczaje

учителей, на успѣхи и нравственность учащихся, замѣчая притомъ, исполняются-ли должнымъ образомъ всѣ училищныя постановленія и предписанія начальства.

§ 77.

Во время отсутствія Инспектора должность его исправляетъ назначенный имъ учитель, о которомъ Инспекторъ доводитъ до свѣдѣнія Директора Гимназій, а Директоръ доноситъ Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

§ 78.

Инспекторъ долженъ служить и для учителей и для учащихся примѣромъ хорошаго поведенія и безпорочной нравственности, посялая, какъ въ тѣхъ, такъ и въ другихъ приверженность къ ГОСУДАРЮ и стараясь своими совѣтами облегчать наставникамъ исполненіе ихъ обязанностей.

§ 79.

Инспекторъ обязанъ сохранять и утверждать между учителями согласіе и единодушіе.

учениów, dostrzegając obok tego, czy wykonywane są należycie postanowienia szkolne i zalecenia władzy wyższej.

§ 77.

W nieobecności Inspektora zastępuje go wyznaczony przez niego nauczyciel, o którym Inspektor zawiadamia Dyrektora Gimnazjum, a Dyrektor donosi Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 78.

Inspektor powinien być, i dla nauczycieli, i dla uczniów, wzorem dobrego prowadzenia się i nieskazitelności obyczajów, zaszczepiać tak w jednych, iako i drugich przywiązanie do MONARCHY, i starać się przez swoje rady ułatwiać nauczycielom wypełnianie ich obowiązków.

§ 79.

Inspektor powinien zachowywać i utrzymywać pomiędzy nauczycielami zgodę i

ное стремленіе къ одной предназначенной имъ цѣли.

§ 80.

Инспекторъ состоитъ подъ непосредственнымъ начальствомъ Директора Губернской Гимназіи, отъ коего въ нужныхъ случаяхъ испрашиваетъ разрѣшеній, по всемъ дѣламъ внутреннимъ ему или находящимся подъ его надзоромъ учебныхъ заведеній.

§ 81.

Инспекторъ представляетъ Директору, каждые полгода, краткую вѣдомость о полученныхъ отъ него предписанійхъ и о сдѣланномъ по онымъ исполненіи. О необыкновенныхъ же происшествіяхъ въ какомъ либо ему подвѣдомственномъ училищѣ, доносить Директору безъ малѣйшаго замедленія.

§ 82.

Изъ донесеній Первоначальныхъ Училищъ, Инспекторъ составляетъ, по формѣ подъ № 4, общую вѣдомость и вмѣстѣ съ подлинными

jednomyślnie dążenie do wskazanego mu celu.

§ 80.

Inspektor zostaje pod bezpośredniem zwierzchnictwem Dyrektora Gimnazjum Gubernialnego, i od niego zasięga w potrzebie decyzji we wszystkich sprawach dotyczących się Instytutów Naukowych iemu powierzonych, lub pod jego dozorem będących.

§ 81.

Inspektor przedstawia Dyrektorowi co pół roku krótką wiadomość o zaleceniach od niego otrzymanych i o spełnieniu onych. O nadzwyczajnych zaś wypadkach, zgłoszonych w którejkolwiek podległej mu szkole, natychmiast Dyrektorowi donosi.

§ 82.

Z raportów szkół Elementarnych, Inspektor układa, podług wzoru Nr. 4 ogólny wykaz, i takowy, wraz ze sprawozdaniami szkół,

отчетами училищъ и съ замѣчаниями, представившимися ему при объѣздѣ и изобозрѣніи оныхъ, представляетъ Директору.

§ 83.

По окончаніи годичнаго ученія и испытанія въ училищахъ, какъ въ Обводовыхъ, такъ и въ Первоначальныхъ, изъ двухъ классовъ состоящихъ, Инспекторъ также представляетъ Директору общее о сихъ училищахъ допесеніе, съ приложеніемъ подлинныхъ отчетовъ по всѣмъ заведеніямъ и особаго подробнаго о состояніи Обводоваго Училища, по образцу подъ No 5.

§ 84.

Инспекторъ, по дѣламъ подвѣдомственныхъ ему училищъ, имѣетъ право сноситься съ мѣстной полиціей и вообще съ мѣстнымъ Начальствомъ, требуя въ нужныхъ случаяхъ ихъ пособій и содѣйствія. О сихъ сношеніяхъ онъ доводитъ до свѣдѣнія Директора.

§ 85.

Инспекторъ, въ рапортахъ, отчетахъ и донесеніяхъ Начальству, равно и въ предпи-

и постржеженіи, іакіе му сіе настрѣчили въ часіе звіедзанія оныхъ, представіа Dyrektorowi.

§ 83.

Po ukończeniu rocznego kursu nauk i examinach w szkołach, iak Obwodowéy, tak w elementarnych, które się z dwóch klass składaia, Inspektor przedstawia także Dyrektorowi ogólny o tych szkołach raport, z dołączeniem oryginalnych sprawozdań wszystkich Instytutów, i osobnego szczegółowego sprawozdania o stanie Szkoły Obwodowéy, podług wzoru No 5.

§ 84.

Inspektor, w sprawach tyczących się szkół, pod wiedzą iego będących, ma prawo znosić się z policją i wszystkiemi władzami miejscowemi, wzywając je w razie potrzeby o pomoc i spółdziałanie. O podobnych korespondencyach donosi Dyrektorowi.

§ 85.

Inspektor, w raportach, sprawozdaniach i doniesieniach wyższej władzy, również

саніяхъ подчиненнымъ и въ сношеніяхъ съ другими мѣстами и лицами, обязанъ означать параграфы Устава, на основаніи которыхъ онъ дѣйствуетъ.

§ 86.

Для производства канцелярскихъ дѣлъ, имѣетъ Инспекторъ при себѣ писца.

Права и обязанности Почетныхъ Инспекторовъ.

§ 87.

Почетные Инспекторы вмѣстѣ съ Штатными Инспекторами имѣютъ надзоръ за училищами, по всѣмъ частямъ.

§ 88.

Почетные Инспекторы, во время пребыванія въ городѣ, гдѣ находится вѣренное ихъ надзору училище, присутствуютъ въ ежемѣсячныхъ собраніяхъ учителей, на коихъ имѣютъ право требовать отъ штатныхъ Инспекторовъ свѣдѣній о всѣхъ училищныхъ распоряженіяхъ. Они занимаютъ въ сихъ

w zaleceniach do podwładnych i w korespondencyach z innemi władzami i osobami, powinien wymieniać paragrafy ustawy, na mocy których działa.

§ 86.

Do czynności biurowych, Inspektor ma przy sobie kancelistę.

Prawa i obowiązki Inspektorów honorowych.

§ 87.

Inspektorowie honorowi, wspólnie z etatowymi, mają nad szkołami dozór pod wszelkimi względami.

§ 88.

Inspektorowie honorowi, gdy obecni są w mieście, gdzie jest szkoła powierzona ich dozorowi, zasiadają na miesięcznych zgromadzeniach nauczycieli, na których mają prawo żądać od etatowych Inspektorów wiadomości o wszelkich rozporządzeniach szkolnych. Oni w tych zgromadzeniach zajmują

собранияхъ первое мѣсто, хотя не именуются Предсѣдателями, и дѣла къ слушанію предлагаются штатными Инспекторами.

§ 89.

Почетные Инспекторы должны, сколь можно чаще, посѣщать Обводовыя и Первоначальныя Училища, равно частныя учебныя заведенія, и по крайней мѣрѣ однажды въ годъ обозрѣвать всѣ оныя, стараясь избирать для сего не одно съ штатнымъ Инспекторомъ время. О семъ осмотрѣ училищъ они могутъ съ своей стороны сообщать Директору, если почтутъ сіе нужнымъ.

§ 90.

О замѣченныхъ упущеніяхъ или безпорядкахъ въ Первоначальныхъ Училищахъ, они сообщаютъ штатному Инспектору; если же Инспекторъ не приметъ ихъ замѣчаній въ уваженіе, то увѣдомляютъ о томъ Директора.

pierwsze miejsce, chociaż nie noszą tytułu Prezydujących, i lubo sprawy naradom podlegać mające, wskazywane są przez Inspektorów etatowych.

§ 89.

Inspektorowie honorowi, obowiązani ile można najczęściej zwiedzać Szkoły Obwodowe i Elementarne, tudzież Instytutu naukowe prywatne, i przynajmniej raz w rok odbyć wizytę ich wszystkich, starając się nie wybierać do tego czasu, w którym Inspektor etatowy one zwiedza. O wizycie takowej mogą ze swojej strony zawiadamiać Dyrektora, jeżeli tego uznają potrzebę.

§ 90.

O dostrzeżonych uchybieniach albo nieporządkach w szkołach Elementarnych, znoszą się z Inspektorem etatowym; jeżeli zaś ich uwagi od niego przyjętymi nie zostaną, wówczas zawiadamiają o tém Dyrektora.

§ 91.

Почетный Инспекторъ обязанъ присутствовать при испытаніяхъ въ Общедовомъ Училищѣ.

§ 92.

Онъ также долженъ изыскивать средства для приведенія Училища въ наилучшее состояніе.

§ 93.

Служба почетныхъ Инспекторовъ почитается Государственною. Отставные военные чиновники, при вступленіи въ сіе званіе, сохраняютъ военные чины до производства въ слѣдующій.

§ 94.

Въ случаѣ особенныхъ важныхъ со стороны ихъ заслугъ, начальство ходатайствуетъ о приличномъ за оныя награжденіи.

ГЛАВА IV.

О Гимназіяхъ.

Цѣль, учрежденіе и составъ.

§ 95.

Учрежденіе Гимназій имѣетъ цѣлью: 1) доставленіе приличнаго образованія юношамъ,

§ 91.

Inspektor honorowy obowiązany jest być obecnym na examinach w Szkole Obwodowej.

§ 92.

Powinien także wyszukiwać środki do przyprowadzenia szkoły do iak-naylepszego stanu.

§ 93.

Służba Inspektorów honorowych liczy się w poczet służby rządowej. Dymissyoniowani woyskowi, przyjąwszy te obowiązki, zachowują rangę woyskową, póki do następnej posunięci nie zostaną.

§ 94.

Za szczególne ważne przez nich okazane zasługi, władza wyższa stara się o stosowne dla nich nagrody.

ROZDZIAŁ IV.

O G i m n a z y a c h.

Cel, urządzenie i skład.

§ 95.

Urządzenie Gimnazyów ma za cel: 1) dostarczenie środków przyzwoitego ukształ-

которые не намерены или не имѣютъ возможности продолжать учение въ Университетахъ, и 2) приготовленіе къ слушанію университетскаго курса тѣхъ молодыхъ людей, которые пожелаютъ вступить въ Университеты.

§ 96.

Въ каждой губерніи назначается Гимназія. Въ Варшавѣ и другихъ многочисленныхъ городахъ можетъ быть учреждаемо нѣсколько Гимназій, но изъ нихъ одна только именуется Губернскою, Директору коей подчинены всѣ прочія въ губерніи училища. По обстоятельствамъ и усмотрѣнію высшаго Начальства, Гимназіи учреждаются и не въ губернскихъ городахъ. Особенности для сихъ заведеній правила, должны быть соображаемы съ мѣстными потребностями и общими постановленіями по учебной части.

§ 97.

Гимназіи открываются съ разрѣшенія Министра Народнаго Просвѣщенія, и состоятъ въ вѣдомствѣ Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

ценя для тѣхъ молодежи, которая не имѣетъ намеренія или возможности pobierać наукъ въ Университетахъ; и 2) приготовленіе до слушанія курсовъ университетскихъ тѣхъ, которые захотятъ вступить въ Университеты.

§ 96.

Въ каждой губерніи назначается Гимназіумъ. Въ Варшавѣ и другихъ многочисленныхъ городахъ, можетъ быть находиться и по нѣскольку Гимназій, но изъ нихъ одна только называется Губернскою, Директору коей подчинены всѣ прочія въ губерніи школы. По обстоятельствамъ и признанію власти высшей, Гимназіи закладываются и въ городахъ негубернскихъ. Особенности для такихъ институтовъ правила, должны быть приспособлены къ потребностямъ мѣстнымъ и къ общимъ постановленіямъ, для отдѣла научнаго выданныхъ.

§ 97.

Гимназіи закладываются съ дозволеніемъ Министра Народнаго Просвѣщенія и состоятъ подъ ведѣніемъ Куратора Округа Научнаго Варшавскаго.

§ 98.

Для управления Гимназій и преподаваній въ оныхъ учебныхъ предметахъ назначаются: Директоръ, Инспекторъ, Законоучитель изъ духовнаго званія, и тринадцать Учителей. Если въ Гимназій будутъ ученики разныхъ вѣроисповѣданій Христіанскихъ, то, по усмотрѣнію Попечителя Учебнаго Округа, назначаются особыя для каждаго вѣроисповѣданія Законоучители.

§ 99.

Кромѣ лицъ, въ предъидущей статьѣ обозначенныхъ, при каждой Гимназій будетъ Почетный Попечитель, избираемый изъ среди жителей подлежащей губерніи. Въ званіе Почетнаго Попечителя представляютъ Губернскіе Совѣты, а до учрежденія оныхъ, Гражданскіе Губернаторы, по два кандидата. Объ утвержденіи одного изъ нихъ Попечитель Варшавскаго Учебнаго Округа представляетъ Министру, а сей испрашиваетъ Высочайшее соизволеніе.

§ 98.

Do zarządu Gimnazyów i dawania w nich nauk, naczynają się: Dyrektor, Inspektor, Nauczyciel Religii ze stanu duchownego i 13 Nauczycieli. Jeżeli w Gimnazyum znaydować się będą uczniowie różnych wyznań Chrześcianańskich, wtedy, podług uznania Kuratora Okręgu Naukowego, naczynają się osobni dla kaźdego wyznania Nauczyciele Religii.

§ 99.

Oprócz osób w poprzedzającym artykule wymienionych, przy kaźdym Gimnazyum będzie Kurator honorowy, wybierany zgromadzenia obywateli właściwej gubernii. Na Kuratorów honorowych przedstawiają Rady gubernialne, a do zaprowadzenia onych, Gubernatorowie Cywilni, po dwóch kandydatów. O zatwierdzenie iednego z nich, Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego czyni przedłożenie do Ministra, a ten przedstawia rzecz tę do ostatecznego Naywyższego rozstrzygnięcia.

§ 100.

Директоръ избирается Попечителемъ Учебнаго Варшавскаго Округа, предпочтительно изъ чиновниковъ, имѣющихъ ученые степени и отличныхъ, какъ поведеніемъ, такъ и усердіемъ къ службѣ. Онъ утверждается въ семъ званіи Министромъ Народнаго Просвѣщенія.

§ 101.

Директоръ, кромѣ основательныхъ знаний, необходимыхъ для сужденія о способностяхъ учителей и образѣ ихъ преподаванія, долженъ имѣть всѣ свойства, нужныя для управленія училищами, ему подвѣдомственными; въ нравственномъ же отношеніи долженъ заслуживать довѣрія Правительства и родителей, дѣти коихъ поручаются его попеченію.

§ 102.

Инспекторъ назначается Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа, преимущественно изъ старшихъ Учителей Гимназій, отличившихся

§ 100.

Dyrektora wybiera Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, przedewszystkiem z pomiędzy urzędników, mających stopnie uczone i odznaczających się iak p-owadzeniem się, tak gorliwością w służbie. Wybór takowy ulega zatwierdzeniu Ministra Oświecenia Naukowego.

§ 101.

Dyrektor, oprócz gruntownych wiadomości, potrzebnych do ocenienia zdolności nauczycieli i sposobu wykładania przez nich nauk, winien zarazem posiadać wszelkie przymioty, potrzebne do rządzenia podległemi mu szkołami, a pod względem moralnym zasługiwać na zaufanie rządu i rodziców, których dzieci powierzają się jego opiece.

§ 102.

Inspektora mianuje Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, przedewszystkiem ze starszych nauczycieli gimnazyów, od-

нихся усердіємъ, исправностію и успѣхами въ преподаваніи.

§ 103.

Учители назначаются также Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа, хотя бы приготовлялись къ сему званію и въ другомъ Округѣ.

§ 104.

Для производства Канцелярскихъ дѣлъ, Директоръ Гимназій им. етъ при себѣ Писъмоводителя и писца.

Часть учебная.

§ 105.

Курсъ ученія въ Гимназіяхъ раздѣляется на семь классовъ, и въ каждомъ классѣ продолжается по одному году.

§ 106.

Въ семи классахъ Гимназій преподаются:

znaczących się gorliwością, ściśle wykonywaniem obowiązków i użytecznym wykładem nauk.

§ 103.

Nauczycieli mianuje także Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, chociażby ci sposobili się do tych obowiązków w innym okręgu.

§ 104.

Do czynności biurowych, Dyrektor Gimnazjum ma przy sobie Sekretarza i kancelistę.

N a u k i.

§ 105.

Kurs nauk w Gimnazyach dzieli się na VII klasę, i w każdej klasie trwa przez jeden rok.

§ 106.

W siedmiu klasach Gimnazjum wykładane są:

- 1) Законъ Божій, Священная и Церковная Исторія.
- 2) Польскій языкъ и Словесность.
- 3) Русскій языкъ и Словесность.
- 4) Языки: Греческій.
 „ Латинскій.
 „ Нѣмецкій.
 „ Французскій.
- 5) Логика.
- 6) Математика, до коническихъ свѣченій включительно.
- 7) Географія и Статистика.
- 8) Исторія.
- 9) Физика.
- 10) Чистописание, черченіе и рисованіе.

Сверхъ того, по возможности, будутъ введены въ Гимназіяхъ гимнастическія упражненія, способствующія къ развитію физическихъ силъ юношества.

§ 107.

Преподаваніе предметовъ раздѣляетъ между учителями Директоръ Гимназіи, представляя

- 1) Religia, Historya Święta i Kościelna.
- 2) Język i Literatura Polska.
- 3) Język i Literatura Rosyjska.
- 4) Język Grecki.
 „ Łaciński.
 „ Niemiecki.
 „ Francuzki.
- 5) Logika.
- 6) Matematyka, do Sekcyi koniecznych włącznie.
- 7) Jeografia i Statystyka.
- 8) Historya.
- 9) Fizyka.
- 10) Kalligrafia i rysunki.

Nadto, w miarę możności zaprowadzone będą w Gimnazyach ćwiczenia gimnastyczne, przykładające się do rozwinięcia sił fizycznych młodzieży.

§ 107.

Wykładanie przedmiotów rozdziela pomiędzy nauczycieli Dyrektor Gimnazjum,

о томъ на утверждение Совѣта Народнаго Просвѣщенія.

§ 108.

Учители: Закона Божія, Польской и Русской Словесности, древнихъ языковъ, историческихъ и математическихъ наукъ въ высшихъ классахъ, называются Старшими; а учителя: Польской и Россійской Грамматики, Географіи и Ариѳметики и повѣйшихъ иностранныхъ языковъ, Младшими.

§ 109.

Учитель Рисованія обучаетъ по возможности и Чистописанію. Онъ можетъ, по усмотрѣнію начальства, соединять учениковъ двухъ классовъ въ одинъ.

§ 110.

Пріемъ учениковъ въ Гимназію производится однажды въ годъ, предъ началомъ курса. Плата съ учащихся опредѣляется, въ первыхъ четырехъ классахъ, по 50, а въ высшихъ трехъ, по 200 злотыхъ въ годъ. Поступа-

przedstawiając o tém na zatwierdzenie Rady Wychowania Publicznego.

§ 108.

Nauczyciele: Religii, Literatury Polskiej i Rosyjskiej, języków starożytnych, nauk historycznych i matematycznych, w klasach wyższych, nazywają się starszymi; nauczyciele zaś Grammatyki Polskiej i Rosyjskiej, Jeografii, Arytmetyki i języków cudzoziemskich, nowożytnych, młodszymi.

§ 109.

Nauczyciel rysunków uczy w miarę możliwości i kalligrafii. On może, podług uznania zwierzchności, łączyć uczniów dwóch klas w jedną.

§ 110.

Przyimowanie uczniów do Gimnazjum odbywa się raz w rok, przed rozpoczęciem kursu nauk. Opłata od uczniów stanowi się w pierwszych czterech klasach, po 50, a w trzech wyższych, po 200 złp. na rok.

ющіе въ первый классъ должны уметь читать и писать; и знать первыя правила Арифметики.

§ 111.

Ученики могутъ поступать прямо во второй и третій классъ, если на предварительномъ испытаніи окажутъ достаточныя свѣдѣнія въ тѣхъ частяхъ наукъ, кои преподаются въ нижнихъ классахъ. Директоръ наблюдаетъ, чтобы въ первый классъ принимались не моложе 9-ти, во второй, не моложе 10-ти, въ третій, не моложе 11-ти лѣтъ.

§ 112.

Ученики поступающіе въ V-й классъ Гимназіи изъ Обводовыхъ Училищъ, или четвертаго класса Гимназій, подвергаются особому испытанію, для удостовѣренія, достаточно ли они приготовлены для слушанія наукъ въ семъ классѣ. О послѣдствіяхъ такихъ испытаній Директоръ доноситъ Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа.

Wchodzący do pierwszêj klasy powinni umieć czytać, pisać i pierwsze działania arytmetyki.

§ 111.

Uczniowie mogą prosto wchodzić do II-êj i III-êj klasy, jeżeli poprzednio na egzaminie udowodnią, iż posiadają dostatecznie te części nauk, które wykładane są w klasach niższych. Dyrektor przestrzega, ażeby do klasy I-êj i II-êj nieprzyjmowano dzieci młodszych, jak lat 9, do II-êj, jak lat 10, do III-êj niemłodszych, jak lat 11.

§ 112.

Uczniowie wchodzący do klasy V Gimnazjum ze Szkół Obwodowych, albo do IV klasy Gimnazjum, obowiązani są do złożenia osobnego egzaminu, celem udowodnienia, czyli dostatecznie są przygotowani do słuchania nauk w tej klasie. O wypadku podobnych egzaminów, Dyrektor donosi Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego.

§ 113.

Ученикъ Гимназіи не можетъ оставлять оной кромѣ вакаціоннаго времени, безъ вѣдома Попечителя Учебнаго Округа. Если бы родители или опекуны, въ продолженіи учебнаго года, по какимъ либо причинамъ удержали его дома, или не желали посылать въ Гимназію, то обязаны немедленно увѣдомить о томъ Директора; въ противномъ случаѣ ученикъ наравнѣ съ самовольно оставляющими училище не будетъ принятъ вновь въ Гимназію, и не получитъ училищнаго свидѣтельства. Правило сіе относится и къ воспитанникамъ Обводовыхъ Училищъ.

§ 114.

Ученіе въ Гимназіяхъ продолжается круглый годъ, за исключеніемъ обыкновенной лѣтней вакаціи, которая продолжается одинъ мѣсяць.

§ 115.

Во всѣхъ классахъ Гимназіи преподаваніе, за исключеніемъ Воскресныхъ и другихъ

§ 113.

Uczeń nie może bez wiedzy Kuratora Okręgu Naukowego opuszczać Gimnazjum, wyjąwszy czas wakacji. Jeśliby rodzice lub opiekunowie, w ciągu roku szkolnego, dla jakiegobądź przyczyn zatrzymali go w domu, albo nie życzyli posyłać więcej do Gimnazjum, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić o tem Dyrektora. W przeciwnym razie, uczeń narówni z opuszczającymi samowolnie szkołę, nie będzie przyjętym nanowo do Gimnazjum i nie otrzyma świadectwa szkolnego. Prawidło niniejsze rozciąga się i na uczniów Szkół Obwodowych.

§ 114.

Nauki w Gimnazjach wykładają się przez rok cały, wyjąwszy zwyczajne wakacje letnie, które trwają przez jeden miesiąc.

§ 115.

We wszystkich klasach Gimnazjum, lekcye, za wyłączeniem dni niedzielnych i

положенныхъ въ табели дней, бываетъ ежедневно по шести часовъ. Каждый урокъ продолжается одинъ часъ.

§ 116.

При распредѣленіи учебныхъ предметовъ и назначеніи числа уроковъ, начальства Гимназій руководствуются приложенною къ сему Уставу таблицею подъ No 6. Всякое отступленіе отъ сей таблицы допускается не иначе какъ съ разрѣшенія Совѣта Народнаго Просвѣщенія и утвержденія Министра Народнаго Просвѣщенія. Положенное для Учебныхъ предметовъ число часовъ, можетъ быть уменьшаемо только въ нижнемъ классѣ, для дѣтей перваго возраста.

§ 117.

По окончаніи годичнаго курса, до наступленія лѣтней вакаціи, ученики всѣхъ классовъ подвергаются испытанію въ присутствіи Почетнаго Попечителя Гимназій, Директора и Инспектора. Смотря по успѣхамъ въ наукахъ, они переводятся въ высшіе классы; изъ

иныхъ, oznaczonych w tabelli, daią się codziennie po sześć godzin. Każda lekcyja trwa jedną godzinę.

§ 116.

Przy podziale przedmiotów naukowych i oznaczeniu ilości lekcyj, zwierzchność gimnazyalna, trzyma się tabelli, dołączonej do niniejszej Ustawy pod Nr. 6. Każda w niej zmiana dopuszcza się nieinaczey jak za wyrzeczeniem Rady Wychowania Publicznego i potwierdzeniem Ministra Oświecenia Narodowego. Naznaczona dla przedmiotów naukowych ilość godzin, może być umniejszona tylko w klasie najniższej, dla dzieci najmłodszych.

§ 117.

Po ukończeniu kursu rocznego przed wakacyami letniemi, uczniowie wszystkich klas odbywają examen, w obecności Kuratora honorowego Gimnazjum, Dyrektora i Inspektora. W miarę postępu w naukach otrzymują promocyą do klas wyższych; ce-

нихъ отличившіе прилежаніемъ и благопріемъ награждаются сверхъ того серебряными медалями, (преимущественно за успѣхи въ Русскомъ языкѣ), книгами или похвальными листами, за печатью Гимназій и подписаніемъ въ городѣ Варшавѣ, Попечителя Учебнаго Округа, а въ губерніяхъ, Почетнаго Попечителя, Директора, Инспектора и старшихъ учителей. Въ каждомъ классѣ раздается не болѣе двухъ, или трехъ наградъ, смотря по числу учащихся; причемъ, ученикамъ недостаточнаго состоянія, удостоеннымъ награды, выдаются такія книги, которыя могутъ быть имъ нужны въ послѣдствіи. Объ ученикахъ, заслуживающихъ награжденія медалями, Директоры Гимназій представляютъ на утвержденіе Попечителя Учебнаго Округа.

§ 188.

Послѣ испытаній назначается день торжественнаго акта, къ коему въ особенности приглашаются мѣстные Начальства и родители обучающихся въ Гимназій. На семь актѣ,

лнący pomiędzy nimi pilnością i dobrem sprawowaniem się, otrzymują oprócz tego w nagrodę: medale srebrne (przedewszystkiemъ за postęp w ięzyku Rossyiskim), książki, lub listy pochwalne, z pieczęcią Gimnazyum i za podpisem, w mieście Warszawie, Kuratora Okręgu Naukowego, a w Guberniach: Kuratora honorowego, Dyrektora, Inspektora i starszych nauczycieli. W każdej klasie rozdać się nie więcej, jak dwie albo trzy nagrody, stosownie do liczby uczniów. Uczniomъ stanu uboższego, którzy zasłużyli na nagrody, dają się książki takie jakie imъ później mogą być potrzebne. O uczniachъ zasługujących na nagrodę medali, Dyrektorowie Gimnazyumъ przedstawiają na zatwierdzenie Kuratora Okręgu Naukowego.

§ 118.

Po examinachъ pазnacza się dzień dla aktu proczystego, na który zapraszają się szczególności władze miejscowe i rodzice uczących się w Gimnazyum. Na tymъ akcie,

учителя и ученики произносят приличные торжеству речи, или читают свои сочинения, предварительно одобренные; за сими провозглашаются имена удостоенных къ переводу въ высшіе классы и раздаются аттестаты окончившимъ учение, равно награды отличившимся.

§ 119.

Во всякой Гимназій, кромѣ необходимыхъ для преподаванія учебныхъ пособій, должны быть: 1) Библиотека и 2) собраніе инструментовъ Математическихъ и Физическихъ.

§ 120.

Библиотеку имѣть въ своемъ вѣдѣніи одинъ изъ старшихъ учителей, по назначенію Директора; храненіе инструментовъ Математическихъ и Физическихъ, поручается учителямъ, къ предметамъ коихъ инструменты сии относятся.

nauczyciele i uczniowie mają stosowne do uroczystości mowy, albo czytają swoje wypracowania, poprzednio roztrząsane; następnie ogłaszają się nazwiska tych, którzy zasłużyli na promocyą do klas wyższych, rozdaia się patenta tym, którzy ukończyli kurs nauk, tudzież nagrody celującym.

§ 119.

W każdym Gimnazjum, oprócz potrzebnych do wykładu pomocy naukowych, znajdować się powinny: 1) Biblioteka i 2) Zbiór narzędzi matematycznych i fizycznych.

§ 120.

Bibliotekę ma w zawiadywaniu swoim ieden ze starszych nauczycieli, naznaczony przez Dyrektora; dozór narzędzi matematycznych i fizycznych, porucza się nauczycielom, do których przedmiotów narzędzia te należą.

Обязанности Учителей.

§ 121.

Обязанности всѣхъ вообще учителей опредѣляются ихъ важнымъ назначеніемъ: образовывать умы и сердца вѣрнѣйшихъ имъ юношей.

§ 122.

Учители должны внушать ученикамъ своимъ, что преподаваніе ихъ есть только руководство на пути къ познаніямъ, которыя приобрѣтаются одними лишь собственными усиліями.

§ 123.

Соотвѣственно возрасту учащихся, руководство въ предыдущей статьѣ изъясненное, можетъ быть двоякаго рода. Въ нижнихъ классахъ, учитель долженъ болѣе прибѣгать къ объясненіямъ и часто повторять оныя, стараясь въ то же время посредствомъ вопросовъ и задачъ приучать дѣтей къ разсужденію, соображенію, словомъ, къ умственной

Обowiązki Nauczycieli.

§ 121.

Obowiązki wszystkich w ogólności nauczycieli, oznacza ważne ich powołanie, kształcić umysł i serce powierzony im młodzieży.

§ 122.

Nauczyciele winni wpaiać w swych uczniów, że ich wykład jest tylko przewodnikiem na drodze nauk, które nabywają się jedynie przez własną każdego pracę.

§ 123.

Stosownie do wieku uczących się, przewodnictwo, w poprzedzającym artykule wymienione, może być dwójakiego rodzaju: w klasach niższych, nauczyciel powinien więcéy używać objaśnień i często one powtarzać, starając się zarazem, przez pytania i zdania, przyzwyczajać dzieci do myślenia, rozważi, słowem do czynności

дѣтельности. Въ высшихъ классахъ умственная дѣтельность сія, по указаніямъ учителя, должна быть еще болѣе развита.

§ 124.

Простое диктованіе уроковъ, не сопровождаемое никакими объясненіями и служащее лишь къ механическому затвержденію лекцій наизусть, ни въ какомъ случаѣ не дозволяется.

§ 125.

Учители, и во время преподаванія и вне классовъ, особливо въ сношеніяхъ съ учениками, должны не забывать важности своего званія и стараться, по мѣрѣ возможности, всегда дѣйствовать на юныя сердца воспитанниковъ, служа для нихъ примѣромъ благопріятія, трудолюбія, точнаго, ревностнаго исполненія обязанностей и строгаго наблюденія не только правилъ чести, но и необходимыхъ условій общенія.

§ 126.

Каждый учитель имѣетъ книгу для записыванія учениковъ, посѣщающихъ его классъ.

myslowéy; w klassach zaś wyższych, czynność ta mniyszowa bardziey ieszcze staraniem nauczyciela rozwiana być powinna.

§ 124.

Proste dyktowanie lekyi bez żadnych objaśnień, służące tylko do mechanicznego wyuczenia się napamięć, pod żadnym względem nie dozwala się.

§ 125.

Nauczyciele, i w czasie lekyi, i po za szkołą, mianowicie w stosunkach z uczniami, powinni nie zapominać, jak iest ważnem ich powołanie, i starać się ile możności ciągle działać na młode serca uczniów, dając im z siebie przykład dobrych obyczajów, pracowitości, pilności, gorliwego wypełniania obowiązków, i ścisłego przestrzegania, nietylko praw honoru, ale i przyjętych w pożyciu towarzyskiem zasad przyzwoitości.

§ 126.

Każdy nauczyciel ma księgę do zapisywania uczniów swojej klasy, i przestrze-

и наблюдать, чтобы они являлись къ учению исправно въ назначенное время. Не прибывшихъ въ классъ, или опоздавшихъ, онъ записываетъ въ особую статью класснаго журнала, отмѣчая и причины, представляемые ими въ оправданіе. Онъ требуетъ, чтобы они приносили отъ родителей, родственниковъ, или опекуновъ своихъ свидетельства, въ томъ, что не могли явиться, по болѣзни, или по другимъ уважительнымъ причинамъ. Въ случаѣ частыхъ отлучекъ, онъ доноситъ о семъ Инспектору, который самъ, или чрезъ надежныхъ людей, спрашиваетъ у родителей, или опекуновъ, по чему дѣти не являются въ классъ; отвѣты ихъ также записываются.

§ 127.

Перваго числа каждаго мѣсяца учителя представляютъ Директору, по формѣ въ приложеніи подъ No 7 указанной, подробный отчетъ о способностяхъ, прилежаніи, успѣхахъ и поведеніи учениковъ каждаго класса въ особенности, означая, какія именно части

га, ажебы приходили на науку въ порѣ означенную. Nieobecnych w klassie albo tych, którzy się spóźnili, zapisuje w osobny rubryce dziennika klasowego, oznaczając i przyczyny, jakie na usprawiedliwienie się swoje przedstawiają. Żąda też od nich, ażeby przynosili od rodziców, krewnych lub opiekunów, zaświadczenia, iż nie mogli, dla choroby lub innych, na uwagę zasługujących przyczyn, przybyć do klasy. Wrazie często powtarzaney nieobecności, donosi o tém Inspektorowi, który sam, albo przez zaufane osoby, zapytuje się rodziców lub opiekunów, dla czego ich dzieci do klasy nieprzychodzą; ich odpowiedzi podobnież się zapisują.

§ 127.

Dnia pierwszego każdego miesiąca, nauczyciele przedstawiają Dyrektorowi, według wzoru pod Nr 7 załączonego, szczegółowe sprawozdanie, o zdolnościach, pilności, postępie i sprawowaniu się uczniów każdej klasy osobna, z wyszczególnieniem, jakie

наукъ пройдены ими въ теченіе минувшаго мѣсяца.

§ 128.

Въ отношеніяхъ между собою, учителя обязаны помогать другъ другу дѣломъ и совѣтомъ. Старшіе учителя не должны оказывать пренебреженія къ младшимъ, или унижать науки, преподаваемые другими ихъ товарищами, помня, что всѣ учебныя предметы составляютъ одну неразрывную цѣпь человѣческихъ познаній. Съ другой стороны, учителя низшихъ классовъ обязаны изъяслять должное уваженіе къ тѣмъ, кои превосходятъ ихъ познаніями.

§ 129.

Учителя обязаны преподавать въ теченіе недѣли число часовъ, сообразно утвержденному Совѣтомъ Народнаго Просвѣщенія росписанію учебныхъ предметовъ. Они должны являться въ классъ всегда въ назначенное время.

мianowicie części nauk przeszli w ciąg u-
płynionego miesiąca.

§ 128.

W stosunkach pomiędzy sobą, Nauczyciele obowiązani pomagać ieden drugiemu uczynkiem i radą. Starsi nauczyciele nie powinni okazywać lekceważenia ku młodszym, ani też poniżać nauk, wykładanych przez towarzyszy swoich, pamiętając, że wszelkie przedmioty naukowe stanowią ieden nieprzerwany łańcuch wiadomości ludzkich. Z drugiey strony, nauczyciele klas niższych, winni są okazywać należyte poważanie tym, którzy przewyższają ich nauką.

§ 129.

Nauczyciele obowiązani są dawać, w ciągu tygodnia, liczbę godzin, wskazaną w zatwierdzonym przez Radę Wychowania Publicznego rozkładzie przedmiotów naukowych. Powinni przychodzić do klasy zawsze na czas wyznaczony.

§ 130.

Прочія обязанности учителей въ отноше-
ніи къ преподаванію и наблюденію за прав-
ственною частью воспитанія, будутъ подроб-
но изложены въ особомъ Наказѣ.

Обязанности Директора.

§ 131.

Директоръ есть хозяинъ гимназій; Дире-
кторъ же Губернской гимназій есть, сверхъ
того, начальникъ всѣхъ казенныхъ училищъ,
въ губерніи находящихся; его надзору под-
чинены также пенсіоны и другія частныя
учебныя заведенія губерніи.

§ 132.

Главная обязанность Директора состоитъ
въ бдительномъ, неослабномъ надзорѣ за ги-
мназіею и всѣми ввѣренными ему училищами;
онъ долженъ стараться, чтобы повсюду испол-
нялись постановленія Устава Учебныхъ Заве-
деній и предписанія Начальства.

§ 130.

Inne obowiązki Nauczycieli, pod wzglę-
dem wykładu i czuwania nad moralném pro-
wadzeniem młodzieży, wyjaśnione będą
szczegółowo w osobnej instrukcyi.

Obowiązki Dyrektora.

§ 131.

Dyrektor jest gospodarzem Gimnazyum;
Dyrektor zaś Gimnazyum Gubernialnego,
jest nadto zwierzchnikiem wszystkich szkół
rządowych, w Gubernii znajdujących się;
jego dozorowi podlegają także Pensye i in-
ne prywatne Instytutu Naukowe Gubernii.

§ 132.

Głównym obowiązkiem Dyrektora, jest,
pilny, niezmordowany dozór nad Gimna-
zyum i wszystkimi powierzonymi mu szko-
łami; starać się powinien, ażeby wszę-
dzie wykonywane były przepisy Ustawy
zakładów naukowych i zalecenia władzy
wyższej.

§ 133.

Онъ обращаетъ особенное вниманіе на Инспекторовъ Гимназій и Обводовыхъ Училищъ и Учителей, на ихъ поведеніе, образъ преподаванія и обращеніе съ учениками. Наставляя и поощряя ихъ, онъ долженъ самъ служить для нихъ примѣромъ усердія, благоразумія и неутомимой дѣятельности.

§ 134.

Директоръ и Инспекторъ Гимназій, должны безотлучно, съ самаго начала до окончанія классовъ, находиться въ оныхъ.

§ 135.

Директоръ также наблюдаетъ за постепенностію преподаванія учебныхъ предметовъ и приведеніемъ оныхъ къ окончанію въ срочное время.

§ 136.

Въ случаѣ болѣзни или отсутствія Учителя, Директоръ поручаетъ классъ его другому Учителю, или Инспектору, или наконецъ самъ

§ 133.

Szczególne on zwraca uwagę na Inspektorów Gimnazyum i szkół Obwodowych, oraz na Nauczycieli, ich prowadzenie się, sposób wykładania i postępowanie z uczniami. Udzielając im rad, i zachęcając ich, sam powinien być wzorem gorliwości, rozsądku i niezmordowanej czynności.

§ 134.

Dyrektor i Inspektor Gimnazyum, powinni nieodstępnie, od samego początku do końca lekcji, znajdować się w klasach.

§ 135.

Dyrektor przestrzega także stopniowania w wykładzie przedmiotów naukowych i ukończenia onych w czasie określonym.

§ 136.

W razie choroby albo oddalenia się Nauczyciela, Dyrektor, lekcye jego powierza innemu Nauczycielowi, lub Inspektorowi,

заступаетъ его мѣсто. Для сего Учитель обязанъ заблаговременно увѣдомить Директора, дабы онъ могъ сдѣлать надлежащее распоряженіе.

§ 137.

Директоръ, при посѣщеніи классовъ, просматриваетъ списки и журналы, въ коихъ отмѣчаются успѣхи учениковъ.

§ 138.

Учители, каждый мѣсяць подаютъ Директору вѣдомости о поведеніи и успѣхахъ учениковъ, равно о наказаніяхъ, коимъ они подверглись. Директоръ предъявляетъ сіи вѣдомости Совѣту Гимназіи.

§ 139.

Директоръ наблюдаетъ, чтобы Учители, по какому либо пристрастію не занимались исключительно нѣкоторыми учениками, и чтобы напротивъ, обращали особенное вниманіе на малоуспѣвающихъ.

albo nakoniec sam iego miѣysce zastępuie. Nauczyciel obowiązany iest zawiadomić o tѣm wcześnie Dyrektora, ażeby ten mógł uczynić stosowne rozporządzenie.

§ 137.

Dyrektor, zwiedzając klasy, przegląda listy i dzienniki, w których zapisywane są postępy uczniów.

§ 138.

Nauczyciele, każdego miesiąca podają Dyrektorowi wykazy o sprawowaniu się i postępie uczniów, tudzież o karach na nich wymierzonych. Dyrektor udziela te wykazy Radzie Gimnazjalnéy.

§ 139.

Dyrektor przestrzega, aby Nauczyciele, przez jakąbądź stronność, nie zajmowali się wyłącznie niektórymi uczniami, i ażeby zwracali owszem szczególną uwagę na czyniących powolne postępy.

§ 140.

Директоръ, относительно наказаній учениковъ, руководствуется изданными особо правилами объ училищной дисциплинѣ.

§ 141.

Стремясь единодушно вмѣстѣ съ учителями къ общей предназначенной цѣли, Директоръ обязанъ безъ пристрастія свидѣтельствовать предъ высшимъ начальствомъ объ отличающихся особенною ревностію и успѣхами. О нарушающихъ свои обязанности, онъ, по усмотрѣнію своему, также доносить Попечителю Учебнаго Округа.

§ 142.

Директоръ можетъ и долженъ стараться своею властію прекращать возникающія между учителями несогласія.

§ 143.

Директоръ наблюдаетъ и за содержаніемъ учениковъ, живущихъ у Учителей и частныхъ лицъ, замѣчая соответствующи оно

§ 140.

Dyrektor, w karaniu uczniów, trzyma się wydanych osobno przepisów o karności szkolnej.

§ 141.

Dążąc iednomyślnie z Nauczycielami do ogólnego, im wskazanego celu, Dyrektor obowiązany bezstronnie zaświadczać przed wyższą władzą, o odznaczających się szczególniejszą gorliwością i postępami. O tych którzy uchybiają obowiązkowi, Dyrektor, podług uznania swego, donosi także Kuratorowi Okręgu Naukowego.

§ 142.

Dyrektor może i powinien starać się, własną powagą uśmierzać zachodzące pomiędzy Nauczycielami nieporozumienia.

§ 143.

Dyrektor czuwa także i nad utrzymaniem uczniów, mieszkających u Nauczycieli i osób prywatnych, zwracając uwagę, czy tako-

намѣренію тѣхъ, кои ввѣрили имъ дѣтей своихъ, и согласно-ли оно съ общемоу цѣлю воспитанія.

§ 144.

Директоръ, въ случаѣ важныхъ и безотлагательныхъ дѣлъ, имѣетъ право увольнять учителей, Инспекторовъ и другихъ чиновниковъ своего вѣдомства въ отпускъ на 10 дней, о чемъ и доносить тотчасъ Попечителю Учебнаго Округа; объ увольненіи же на дальнѣйшій срокъ, испрашиваетъ разрѣшенія Попечителя Округа. Воспитанниковъ подвѣдомственныхъ учебныхъ заведеній, Директоръ можетъ увольнять на 8 дней въ Царствѣ; объ увольненіи же на дальнѣйшій срокъ, испрашиваетъ разрѣшенія Попечителя Учебнаго Округа. Давать позволеніе воспитанникамъ къ отъѣзду за-границу безъ предварительнаго испрошенія чрезъ Попечителя Учебнаго Округа разрѣшенія, ни въ какомъ случаѣ не дозволяется.

we odpowiada zamiarom powierzających im dzieci swoje, tudzież ogólnemu celowi wychowania.

§ 144.

Dyrektor, dla ważnych i zwłoki niecierpiących interesów, ma prawo udzielać Nauczycielom, Inspektorom i innym, w wiedzy swęy zostającym urzędnikom, urlop na dni 10, o czém donosi natychmiast Kuratorowi Okręgu Naukowego; o uwolnienie zaś od obowiązków na czas dłuższy, przedstawia do decyzji Kuratora Okręgu. Uczniom podległych mu zakładów naukowych, Dyrektor mocen iest dozwalać oddalać się ze szkół na dni ośm, w Królestwie; na uwolnienie zaś na czas dłuższy, uprasza o zezwolenie Kuratora Okręgu Naukowego. Udziałać uczniom pozwolenia do wyjazdu za granicę, bez poprzedniego wyiednania należytego upoważnienia, za pośrednictwem Kuratora Okręgu Naukowego, w żadnym przypadku nie dozwala się.

§ 145.

Директоръ имѣеть надзоръ за всѣми живущими въ домахъ гимназій, охраняетъ въ оныхъ порядокъ и благочиніе и по усмотрѣнію своему опредѣляетъ и увольняетъ служителей.

§ 146.

Директоръ, какъ Начальникъ учебныхъ заведеній въ Губерніи, обозрѣваетъ оныя подобно тому, какъ Инспекторы обозрѣваютъ училища въ своемъ Обводѣ.

§ 147.

При обозрѣніи училищъ Директоръ обязанъ изыскивать средства къ улучшенію ихъ состоянія во всѣхъ отношеніяхъ, старался, чтобы и Начальства и Учители оныхъ, постоянно стремились къ своей цѣли; для сего онъ не только руководствуетъ ихъ предписаніями, но и оказываетъ имъ пужныя по возможности пособія.

§ 145.

Dyrektor ma dozór nad wszystkimi osobami, mieszkającymi w domach gimnazyalnych, przestrzega w nich należytego porządku i spokoyności, i podług uznania swego przyjmuje i oddała posługaczy.

§ 146.

Dyrektor, iako zwierzchnik instytutów naukowych w Gubernii, zwiedza one na tychże zasadach, iak Inspektorowie zwiedzają szkoły w swoim Obwodzie.

§ 147.

Przy zwiedzaniu szkół, Dyrektor jest obowiązany wynajdywać środki ulepszenia ich stanu pod każdym względem, starając się, aby Zwierzchnicy i Nauczyciele onych ciągle dążyli do wskazanego im celu; na ten koniec nietylko daje im stosowne polecenia i rady, ale też udziela potrzebną w miarę możności pomoc.

§ 148.

О замѣчаніяхъ своихъ при обзорѣни, Директоръ представляетъ Попечителю Учебнаго Округа подробныя донесенія, свидѣтельствуя объ отличающихся особенною ревностію Инспекторахъ и Учителяхъ.

§ 149.

Директоръ наблюдаетъ также, чтобы всѣ учебные предметы были преподаваемы по одобреннымъ отъ Правительства книгамъ и программамъ; онъ печется и о томъ, чтобы въ училищахъ не было недостатка въ учебныхъ пособіяхъ, и для сего входитъ заблаговременно съ представленіями куда слѣдуетъ.

§ 150.

Директоръ непосредственно подчиненъ Попечителю Учебнаго Округа и во всемъ относится къ нему, испрашивая въ нужныхъ случаяхъ разрѣшенія по всѣмъ частямъ вѣренной ему Гимназіи и подвѣдомственныхъ ему Учебныхъ заведеній.

§ 148.

Поstrzeżenia swoje przy zwiedzaniu szkół zebrane, Dyrektor przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego w szczegółowych raportach, dając zarazem świadectwo o odznaczających się wzorową gorliwością ku służbie Inspektorach i Nauczycielach.

§ 149.

Dyrektor przestrzega także, ażeby wszystkie przedmioty naukowe, wykładane były podług książek i programatów, przez Rząd zatwierdzonych; również czuwa nad tem, aby szkołom nie zbywało na pomocach naukowych, i w tym celu czyni zawczasu przedstawienia, gdzie należy.

§ 150.

Dyrektor zostaje pod bezpośrednią władzą Kuratora Okręgu Naukowego, i do niego we wszystkiem odnosi się, upraszając wranie potrzeby o decyzją, co do wszelkich spraw powierzonego mu Gimnazjum i Instytutów naukowych, w jego zawiadywaniu będących.

§ 151.

Обыкновенные отчеты Попечителю Учебнаго Округа о состояніи Гимназіи, Директоръ представляетъ три раза въ годъ, а общее донесеніе о Гимназіи, какъ равно о всѣхъ подвѣдомственныхъ ему училищахъ, въ концѣ учебнаго года, по формѣ, которая предписана для Инспекторовъ. О чрезвычайныхъ происшествіяхъ онъ доводитъ немедленно Попечителю Учебнаго Округа.

§ 152.

По окончаніи годичнаго учебнаго курса, Директоръ представляетъ Попечителю Учебнаго Округа, послужные списки состоящихъ въ его вѣдомствѣ чиновниковъ и учителей, свидѣтельствуя о ихъ службѣ, и ходатайствуя о слѣдующихъ имъ по мнѣнію его или по общимъ установленіямъ наградахъ.

§ 153.

Директоръ имѣетъ право относиться къ Губернскимъ и прочимъ мѣстнымъ Начальствамъ, по дѣламъ ввѣренныхъ ему училищъ

§ 151.

Zwyczajne zdanie sprawy o stanie Gimnazyum, Dyrektor przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego trzy razy do roku, a ogólny raport o Gimnazyum, iakoż o wszystkich podwładnych mu szkołach, przy końcu roku szkolnego, podług wzoru przepisanego dla Inspektorów. O wypadkach nadzwyczajnych donosi natychmiast Kuratorowi Okręgu Naukowego.

§ 152.

Po ukończeniu rocznego kursu nauk, Dyrektor przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego listy stanu służby podwładnych mu urzędników i nauczycieli, świadcząc o ich służbie i wstawiając się o nagrody dla nich, na jakie podług jego zdania, lub na zasadzie ogólnych postanowień zasługują.

§ 153.

Dyrektor ma prawo znosić się z Gubernialnemi i innemi miejscowemi władzami w sprawach dotyczących szkół mu powie.
Tom XXVI. do Nru 88. 19

для испрошенія ихъ пособія или содѣйствія, о чемъ въ свое время доводитъ до свѣдѣнія Попечителя Учебнаго Округа

§ 154.

Директоръ имѣетъ въ своемъ непосредственномъ свѣдѣніи всю хозяйственную часть, зданія и прочее имущество Гимназій.

Хозяйственная часть.

§ 155.

Распоряженія, касающіяся до хозяйственной части всѣхъ Гимназій, опредѣляются особыми правилами.

§ 156.

Директоръ, равно какъ и Инспекторъ, обязаны, въ сношеніяхъ своихъ съ Начальствомъ и съ подчиненными, означать §§ V. става, по коимъ дѣлаютъ или предполагаютъ сдѣлать какія либо распоряженія.

rzonych, prosząc one o pomoc lub współdziałanie, o czém w swoim czasie donosi Kuratorowi Okręgu Naukowego.

§ 154.

Cała administracya ekonomiczna, gmachy i wszelka własność Gimnazyum, zostają w bezpośredniem zawiadywaniu Dyrektora.

Administracya ekonomiczna.

§ 155.

Rozporządzenia dotyczące administracyi ekonomicznę wszystkich Gimnazyów, obięte są w osobnych przepisach.

§ 156.

Dyrektor również jak Inspektor, obowiązani są, w stosunkach swoich z władzą wyższą i z podwładnemi, oznaczać §§ Ustawy, na mocy których wydaia lub zamierzają wydać iakiekolwiek rozporządzenia.

§. 157.

Важнѣйшія дѣла, и въ особенности все, что относится къ улучшенію учебныхъ заведеній, Директоръ предлагаетъ на общее разсужденіе Совѣта Гимназіи, о чемъ и доноситъ Попечителю Учебнаго Округа.

§ 158.

Директору поручается непосредственный надзоръ за цѣлостію учебныхъ пособій, находящихся въ вѣдѣніи учителей.

Обязанности Инспектора.

§ 159.

Инспекторъ состоитъ въ непосредственномъ вѣдѣніи Директора Гимназіи. Онъ его помощникъ во всемъ, что касается до надзора за преподаваніемъ и нравственною частію воспитанія юношей. Въ отсутствіи Директора онъ вступаетъ во всѣ его права и обязанности.

§ 157.

Ważnięysze sprawy, szczególnięy zaś wszelkie ściągające się do ulepszenia Instytutów naukowych, Dyrektor wnosi pod rozprawę Rady Gimnazyalnéy, i donosi o tém Kuratorowi Okręgu Naukowego.

§ 158.

Dyrektorowi porucza się dozór bezpośredni, nad całością zbiorów naukowych, zostających w zawiadywaniu nauczycieli.

Obowiązki Inspektora.

§ 159.

Inspektor zostaje pod bezpośrednią władzą Dyrektora Gimnazjum. On jest pomocnikiem jego w tém wszystkiém, co się odnosi do dozoru nad wykładem nauk i moralnym wychowaniem młodzieży. W nieobecności Dyrektora wstępuje we wszystkie jego prawa i obowiązki.

§ 160.

Инспекторъ долженъ ежедневно посѣщать всѣ классы, и наблюдать, чтобы учителя съ точностію исполнили свои обязанности, въ противномъ случаѣ доносить Директору. Онъ наблюдаетъ за порядкомъ въ классахъ, какъ во время ученія, такъ и при входѣ и выходѣ учениковъ.

Совѣтъ Гимназій.

§ 161.

На основаніи § 157, для разсмотрѣнія важнѣйшихъ дѣлъ, относящихся до Гимназій, какъ равно и подвѣдомственныхъ ей училищъ, составляется особый Совѣтъ: изъ Директора, Инспектора и Старшихъ Учителей Гимназій. Когда въ Совѣтъ семь разсуждается о сношеніяхъ начальства Гимназій съ Губернскими властями, или же объ исключеніи учениковъ за проступки, или неспособность, то на засѣданія онаго приглашаются и Почетные Попечители.

§ 160.

Inspektor powinien zwiedzać codziennie wszystkie klasy i pilnować, ażeby nauczyciele ściśle wykonywali swoje obowiązki; w przeciwnym zaś razie donosi Dyrektorowi. Przestrzega także porządku w klasach podczas lekcyi, niemniéy przy zbieraniu się i rozchodzeniu uczniów.

Rada Gimnazyalna.

§ 161.

Na zasadzie § 157, dla roztrząsania spraw ważniejszych, ściągających się do Gimnazyum, iakoteż do podwładnych mu szkół, ustanawia się osobna Rada, złożona z Dyrektora, Inspektora i starszych nauczycieli Gimnazyum. Gdy w Radzie téy rzecz będzie o stosunkach zwierzchności Gimnazyalnéy z władzami Gubernialnemi, lub też o oddaleniu ucznia ze szkoły, za wykroczenia, lub z powodu niezdolności, wtedy na téy posiedzenia wzywają się i Kuratorowie honorowi.

§ 162.

Опредѣленія Совѣта Гимназій, объявляемыя Директоромъ, исполняются безпрекословно, коль скоро они не противурѣчаютъ общимъ постановленіямъ, положеніямъ сего Устава, или предписаніямъ высшаго начальства.

§ 163.

Должность Секретаря въ Совѣтъ Гимназій исправляетъ одинъ изъ Старшихъ Учителей; исполненіе же по журналамъ Совѣта производится въ Канцеляріи Директора.

§ 164.

Совѣтъ собирается обыкновенно въ началѣ каждого мѣсяца, чрезвычайныя же засѣданія назначаются Директоромъ. Разсужденія и опредѣленія Совѣта вносятся въ журналъ, составляемый Секретаремъ онаго.

§ 162.

Decyzye Rady Gimnazyalnéy, ogłaszane przez Dyrektora, wykonywaią się natychmiast, jeżeli nie są w sprzeczności z postanowieniami ogólnemi, przepisami niniejszej Ustawy, albo rozkazami władzy wyższej.

§ 163.

Obowiązki Sekretarza w Radzie Gimnazyalnéy pełni jeden z starszych nauczycieli; expedycja zaś interesów, z Rady wychodzących, należy do kancelaryi Dyrektora.

§ 164.

Zwyczajne posiedzenia Rady odbywaią się na początku każdego miesiąca, nadzwyczajne zaś Dyrektor назнача. Narady i wyrzeczenia Gimnazyalnéy Rady, zapisują się do protokołu, utrzymywanego przez Sekretarza.

§ 165.

Къ предметамъ сужденія Совѣта Гимназіи относятся всѣ общія соображенія по разнымъ частямъ учебныхъ заведеній, въ Дирекціи Гимназіи состоящихъ, и опредѣленіе мѣръ для пресѣченія или предупрежденія злоупотребленій и безпорядковъ.

§ 166.

Всѣ подробныя, невошедшія въ сей уставъ, распоряженія, относительно внутренняго порядка и благоустройства Гимназическихъ зданій, предоставляются усмотрѣнію начальства и въ особенности Совѣта.

§ 167.

Совѣтъ разсматриваетъ ежемѣсячныя вѣдомости, представляемыя Учителями.

§ 168.

Совѣтъ Гимназіи назначаетъ учениковъ къ переводу въ высшіе классы; для сего

§ 165.

Do przedmiotów narad Gimnazyalnéy Rady należą wszelkie uwagi ogólne, pod rozmaitemi względami, o Instytutach naukowych, w wiedzy Dyrekcyi Gimnazyum zostających, i wskazanie środków do usunięcia, albo zapobieżenia nadużyciom i nieporządkowi.

§ 166.

Wszelkie, szczegółowe, Ustawą ninieyszą nieobjęte rozporządzenia, co do wewnętrznego porządku i dobrego stanu gmachów gimnazyalnych, pozostawione są uznaniu zwierzchności gimnazyalnéy, a w szczególności Radzie.

§ 167.

Rada przegląda miesięczne raporta, podawane przez nauczycieli.

§ 168.

Rada Gimnazyalna назнача uczniom promocyę do klass wyższych; wtedy wzywaia

приглашаются въ собраніе онаго и младшіе Учили. Опредѣленіе наградъ равномерно предоставляется Совѣту.

§ 169.

Если ученикъ замѣченъ въ дурномъ поведеніи, то не смотря и на самыя отличныя успѣхи въ наукахъ не удостоивается никакой награды до совершеннаго его исправленія.

§ 170.

Ученики, кои по неспособности, или нерадѣнію не оказываютъ никакихъ успѣховъ, исключаются изъ Гимназіи чрезъ два года. Имъ, при выпускѣ, выдаются свидѣтельства объ ученіи, съ прописаніемъ въ оныхъ и того малаго успѣха, какой оказанъ ими въ каждомъ классѣ; что же касается до учениковъ дурнаго поведенія, то имъ при выпускѣ не выдается никакого свидѣтельства.

się na posiedzenie i młodszy nauczyciele. Oznaczenie nagród również pozostawione jest Radzie.

§ 169.

Jeżeli uczeń notowany jest o złe prowadzenie się, tedy bez względu na celniący nawet postęp w naukach, nie otrzymuje żadnej nagrody, aż do zupełnej poprawy.

§ 170.

Uczniowie, z powodu niezdolności, albo niedbałości, nieczyniący żadnych postępów, w ciągu dwóch lat, oddaleni będą z Gimnazjum. Dają się im wówczas świadectwa z nauk, z wyraźną wzmianką i o małym postępie, jaki w każdej klasie uczynili. Co się zaś tyczy uczniów złego prowadzenia się, tym, przy odejściu, żadnego nie wydaje się świadectwa.

*Правила и обязанности Почетныхъ
Попечителей Гимназій.*

§ 171.

Почетный Попечитель имѣеть, вмѣстѣ съ Директоромъ, общій надзоръ за ходомъ управленія и состояніемъ Гимназій, но самъ собою не дѣлаеть никакихъ распоряженій и только сообщаетъ Директору словесно или письменно, но не гласнымъ образомъ, о замѣченныхъ имъ отступленіяхъ отъ Устава, или иныхъ какихъ либо безпорядкахъ. Если его замѣчанія будутъ оставлены безъ уваженія, то онъ представляетъ о семъ Попечителю Учебнаго Округа.

§ 172.

Директоръ обязанъ отъ времени до времени словесно или письменно сообщать Почетному Попечителю о ходѣ управленія и преподаванія въ Гимназій и дѣлаемыхъ имъ распоряженіяхъ.

Prawa i obowiązki Kuratorów honorowych Gimnazjum.

§ 171.

Kurator honorowy, ma, wspólnie z Dyrektorem, ogólny dozór nad postępem zarządu i stanem Gimnazjum, lecz sam nie czyni żadnych rozporządzeń, i udziela tylko Dyrektorowi ustnie lub na piśmie, w sposobie konfideneyonalnym, uwagi swoje, w przedmiocie dostrzeżonych uchybień przeciw ustawie, albo innego jakiego nieporządku. Jeżeliby na jego uwagi nie miało względu, przedstawia wówczas o tém Kuratorowi Okręgu Naukowego.

§ 172.

Dyrektor obowiązany jest od czasu do czasu, ustnie lub na piśmie, zawiadamiać Kuratora honorowego, o postępie administracyi i wykładzie nauk w Gimnazjum, niemniéy o rozporządzeniach przez siebie wydanych.

§ 173.

Почетный Попечитель въ случаяхъ, статьею 161 означенныхъ, приглашается въ засѣданіе Совѣта Гимназіи, занимая въ ономъ первое мѣсто, однакоже не именуется Предсѣдателемъ, и дѣла въ семъ чрезвычайномъ засѣданіи, также какъ и въ обыкновенномъ, предлагаются къ слушанію по назначенію Директора.

§ 174.

Ежели за болѣзнію, или по другимъ причинамъ, Почетный Попечитель не могъ присутствовать въ собраніи Совѣта, то ему сообщается журналъ засѣданій. При возвращеніи журнала, Почетный Попечитель можетъ подать особое мнѣніе, которое Совѣтъ принимаетъ въ надлежащее соображеніе.

§ 175.

Почетный Попечитель Гимназіи, во все время исправленія сей должности, пользуется

§ 173.

Kurator honorowy, w przypadkach artykułem 161 określonych, wzywany bywa na posiedzenie Rady Gimnazyalnej, i zajmuje w niej pierwsze miejsce; wszakże nie nosi tytułu prezydującego, i sprawy na tém posiedzeniu nadzwyczajnym, równie jak zwyczajnych, wnoszone są podług wskazania Dyrektora.

§ 174.

Jeżeliby Kurator honorowy, z powodu słabości, albo dla innych przyczyn, nie mógł być obecnym na posiedzeniu Rady, w takim razie przesyła mu się protokół posiedzenia. Przy zwrocie onego, Kurator honorowy może złożyć osobną opinią, którą Rada bierze pod należytą rozwaгę.

§ 175.

Kurator honorowy Gimnazjum, w ciągu sprawowania tych obowiązków, używa

преимуществами Государственных Чиновников V класса, если высшего чина не имѣть.

§ 176.

Почетные Попечители могутъ быть приглашаемы въ засѣданія Совѣта Народнаго Просвѣщенія для разсужденій о дѣлахъ, которыя относятся до Гимназій, подъ ихъ надзоромъ состоящихъ.

§ 177.

Попечитель Учебнаго Округа обращаетъ вниманіе высшего Начальства на принимаемое Почетными Попечителями въ дѣлахъ Гимназій участіе; о тѣхъ же кои своимъ содѣйствіемъ способствовали важнымъ успѣхамъ Учебныхъ заведеній, доносить Министру, который доводитъ о томъ до Высочайшаго свѣдѣнія.

правъ и прерогативъ чиновниковъ государственныхъ класса 5-го, jeżeli nie ma rangi wyższej.

§ 176.

Kuratorowie honorowi mogą być wzywani na posiedzenia Rady Wychowania Publicznego, dla roztrząsania spraw, ściągających się do Gimnazjów, pod ich dozoremъ zostających.

§ 177.

Kurator Okręgu Naukowego zwraca uwagę władzy wyższej na udział Kuratorów honorowych w sprawach Gimnazjum, o tych zaś, którzy współdziałaniem swoim przyczynili się do ważnego postępu Instytutów naukowych, Ministrowi donosi, który o tém przedstawia Najjaśniejszemu PANU.

ГЛАВА V.

*Общая права и преимущества Учебныхъ
Заведений.*

§ 178.

Всѣ Учебныя казенныя заведенія, подвѣдомственныя Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа, въ производствѣ всякихъ дѣлъ освобождаются отъ употребленія гербовой бумаги.

§ 179.

Каждое изъ сихъ заведеній имѣть свою печать съ Государственнымъ гербомъ и надписью: „Губернской такой-то Гимназій“ или „Обвѣдоваго такого-то Училища.“

§ 180.

Домы Учебныхъ заведеній освобождаются отъ воинскаго постоя и другихъ повинностей, на равнѣ съ прочими казенными зданіями.

ROZDZIAŁ V.

Ogólne prawa i prerogatywy Instytutów Naukowych.

§ 178.

Wszystkie Instytuta Naukowe Rządowe pod władzą Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego zostające, we wszelkich czynnościach swoich wolne są od używania papieru stemplowego.

§ 179.

Każdy z tych Instytutów, ma swoją pieczęć z herbem Państwa i napisem Gubernialnego takiegożo Gimnazjum, albo Obwodowy takiżo szkoły.

§ 180.

Domy Instytutów naukowych wolne są od kwaterunku wojskowego i innych powinności, narówni ze wszystkimi budowlami rządowymi.

§ 181.

Всѣ посылаемыя подъ печатью сихъ Учебныхъ заведеній бумаги и посылки, наравнѣ съ другими вѣдомствами, принимаются на почту безъ платежа.

§ 182.

Учители Обводовыхъ Училищъ и Гимназій, штатные Инспекторы и Директоры, прослужившіе безпорочно опредѣленное закономъ число лѣтъ, получаютъ пенсію на основаніи установленныхъ правилъ.

§ 183.

Преимущества Учителей и Начальниковъ Учебныхъ заведеній будутъ опредѣлены въ послѣдствіи.

ГЛАВА VI.

О Благотворителяхъ Учебныхъ Заведеній.

§ 184.

Награждая усердіе и труды учителей и другихъ чиновниковъ учебнаго вѣдомства,

§ 181.

Wszelkie, pod pieczęcią tych Instytutów naukowych przesyłane expedyce i pakiety, narówni z expedycami i pakietami innych władz, przyjmują się na pocztę bezpłatnie.

§ 182.

Nauczyciele szkół Obwodowych i Gimnazjów, Inspektorowie etatowi i Dyrektorowie, którzy wysłużyli nieskazitelnie liczbę lat prawem oznaczoną, otrzymują pensye emerytalne, na zasadzie wydanych postanowień.

§ 183.

Prerogatywy nauczycieli i przełożonych Instytutów Naukowych, będą oznaczone w późniejszym czasie.

ROZDZIAŁ VI.

O dobroczyńcach Instytutów naukowych.

§ 184.

Nagradzając gorliwość i prace Nauczycieli i innych Urzędników wydziału nau-

Правительство не оставляет безъ вниманія и постороннихъ, содѣйствующихъ благосостоянію учебныхъ заведеній. Оно принимаетъ съ признательностію всѣ дѣлаемые на пользу ихъ частными людьми или обществами приношенія.

§ 185.

Сии приношенія могутъ быть: всякаго рода зданія, годныя для помѣщенія училищъ, или вещи онымъ пужыя, учебныя пособія, библіотеки, кабинеты, денежныя капиталы или доходы съ оныхъ, опредѣляемые на расходы училищъ вообще, или на содержаніе воспитанниковъ въ оныхъ, или же для какой либо другой особенной цѣли. Не принимаются только находящіеся въ спорѣ капиталы или иныя имущества.

§ 186.

Сдѣланное приносителемъ назначеніе, если только оно не противно общимъ Государственнымъ установленіямъ, ни въ какомъ

ковомъ, Рząd nie pozostawia bezъ wzglę-
dów i osób obcych, przykładających się
do dobrego stanu Instytutów naukowych.
Przyjmuje z wdzięcznością wszelkie ofia-
ry, na ich korzyść czynione, przez osoby
prywatne lub stowarzyszenia.

§ 185.

Przedmiotem tych ofiar mogą być wszel-
kiego rodzaju budowle dla pomieszczenia
szkół albo rzeczy im potrzebne, pomoce
naukowe, biblioteki, gabinety, kapitały pie-
niężne, albo dochody z nich przeznaczone
na wydatki szkół w ogólności, albo na u-
trzymanie w nich uczniów, albo też na ia-
ki inny cel szczególny. Nie przyjmują się
tylko kapitały i wszelkie inne własności
w sporze będące.

§ 186.

Cel wskazany przez ofiarującego, jeżeli
tylko nie jest przeciwny ogólnym posta-
nowieniom krajowym, w żadnym razie nie

случаѣ не можетъ быть измѣнено безъ его согласія.

§ 187.

Начальство Училища обязано, о всѣхъ приношеніяхъ въ пользу онаго, доносить высшему начальству. О важнѣйшихъ Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія доводить до свѣдѣнія Его Императорскаго ВЕЛИЧЕСТВА.

Министръ Народнаго Просвѣщенія
(подписаль) *Сергій Уваровъ,*

może być zmieniony bez jego zezwolenia.

187.

Zwierchność szkoły obowiązana o wszelkich ofiarach, na ię korzyść uczynionych, donosić władzy wyższej. O ważniejszych, Ministerstwo Oświecenia Narodowego przedstawia Najjaśnieyszemu PANU.

Minister Oświecenia Narodowego,
(podpisano) *Sergiusz Uwarow.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Ig. Turkull.*

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

użycia papieru stepowego, przy wydawaniu Dyplomatów na Nymiościwiéy nadane tytuły honorowe, zostają uchylone z ogłoszeniem niniejszego Prawa, ztém wszakże zastrzeżeniem, iżby opłata przy wydawaniu Dyplomatów, ustanowiona była w Królestwie, na tychże co w Cesarstwie zasadach.

Dan w Carskiém Siele, dnia 23 Września (5 Października) 1840r.

Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Turkult.*

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Ig. Turkult.*

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości,
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Dzień ogłoszenia $\frac{2}{14}$ Stycznia 1841 roku.

Tom XXVI. do Nru. 87.

Именемъ Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всерос-
сійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для увеличенія средствъ, способствующихъ распространению и усовершенствованію въ Царствѣ Польскомъ произведеній всякаго рода, по отраслямъ художествъ и народной промышленности, возбужденіемъ соревнованія къ успехамъ въ наукахъ, трудолюбіи и полезной предпримчи-

**SPRÓSTOWANIE OMYŁKI DRUKU
W DZIENNIKU PRAW.**

w Tomie XVI, na karcie 418, wiersz 1.

Zamiast:

Czytaj:

niestosowanie się, niestawienie się.

Dyrektor Główny Prezydium w Komisji
Rządowej Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Generalny
J. Karnicki.

SPROSTOWANIE OMYŁKI DRUKU
W DZIENNIKU PRAW.

w Tomie XVIII, na karcie 87, wiersz 8.

Zamiast:

Czytaj:

pokrewieństwa w li- powinowactwa w li-
nii boczney. nii boczney.

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi
Rządowej Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

DZIENNIK PRAW

N^{er} = 89.

TOM DWUDZIESTY SZÓSTY.

На подлинномъ собственною Его Император-
скаго Величества рукою написано:

„Быть по сему“

Въ Динабургѣ, 31 Августа 1840 года.

ПОЛОЖЕНИЕ

ОБЪ ИНСТИТУТѢ СЕЛЬСКАГО ХОЗЯЙСТВА
И ЛѢСОВОДСТВА.

ГЛАВА I

*Положенія Общія. — Раздѣленіе и цѣль
Института.*

Статья 1.

Институтъ Сельскаго Хозяйства и Лѣ-
соводства состоитъ изъ двухъ отдѣленій:

- 1) Земледѣльческаго и
- 2) Лѣснаго.

Сверхъ того находится при немъ отдѣль-
ная низшая Сельская Школа.

Na oryginalne własną Jego Cesarsko-Królew-
ską Mości ręką napisano:

„Быть по сему“

W Dynaburgu, dnia 31 Sierpnia 1840 roku.

USTAWA

DLA INSTYTUTU GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
I LEŚNICTWA.

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne., podział i cel Instytutu.

Artykuł 1.

Instytut Gospodarstwa wiejskiego i Le-
śnictwa, składa się z dwóch oddziałów:

- 1) Rolniczego i
- 2) Leśnego.

Prócz tego, znajduje się przy nim Szkoła
niższa wiejska.

Статья 2.

Главная цѣль Земледѣльческаго Отдѣленія Института заключается въ образованіи способныхъ практическихъ хозяевъ, которые, посредствомъ изученія въ ономъ теоріи и практики, могли бы не только приводить въ дѣйствіе планъ улучшеннаго Сельскаго Хозяйства и поддерживать оное въ надлежащемъ устройствѣ, но были бы въ состояніи управлять значительными имѣніями, вводить въ оныя улучшенное хозяйство и устроить оное по собственному плану, соображаясь съ особенностями климата, почвы, народонаселенія, и проч.

Статья 3.

Цѣль Лѣснаго Отдѣленія Института состоитъ въ образованіи опытныхъ лѣсоводовъ, которые были бы приспособлены къ успешному завѣдыванію казенными или частными лѣсами.

Артикулъ 2.

Głównym celem Oddziału rolniczego w Instytucie iest, kształcenie zdatnych praktycznych gospodarzy wiejskich, którzyby, na zasadzie powziętych w Instytucie teoretycznych i praktycznych naukowych wiadomości, byli w stanie nie tylko wprowadzić w wykonanie plan ulepszanego gospodarstwa rolniczego i utrzymywać ie w porządku należytym, lecz mogli z korzyścią zarządzać znaczniejszemi dohrami, wprowadzać zasady ulepszanego gospodarstwa i urządzić one podług własnego planu, stosownie do szczególnych własności klimatu, gruntu, ludności i t. p.

Артикулъ 3.

Celem Oddziału leśnego w Instytucie iest, kształcenie zdatnych leśniczych, tak, ażeby mogli być z korzyścią użyci do zarządu lasów rządowych, lub prywatnych.

Статья 4.

Состоящая при Институтѣ, низшая Сельская Школа, имѣеть цѣлю образовывать способныхъ низшаго разряда земледѣльцевъ, какъ-то: искусныхъ поселянъ, сельскихъ надзирателей, пастуховъ, овчарей, винокуровъ, садовниковъ, и проч. Для достиженія ей цѣли, будутъ преподаваемы въ училищѣ основныя теоретическія науки, а сверхъ того ученики будутъ упражняться въ ручныхъ хозяйственныхъ работахъ и въ необходимыхъ для земледѣльца ремеслахъ.

Статья 5.

Въ Институтѣ дѣлаются наблюденія и опыты на счетъ хлѣбопашества и лѣсоводства, которыя обнародовываются во всеобщее свѣдѣніе.

Статья 6.

Институтъ Сельскаго Хозяйства и Лѣсоводства находится подъ непосредственнымъ начальствомъ Попечителя Варшавскаго Учеб-

А р т ы к у л 1 4.

Szkola niższa wiejska przy Instytucie, ma na celu kształcenie zdolnych niższej klasy rolników, iako-to: włóscian, karbowych, niemniej pasterów, owczarzy, gorzelanych, ogrodników i t. p. W tym celu będą wykładane w szkole zasadnicze teoretyczne wiadomości, a nadto uczniowie przyzwyczajani będą do ręcznej pracy w gospodarstwie, tudzież uczeni potrzebnych dla rolnika rzemiosł.

А р т ы к у л 1 5.

W Instytucie czynione być mają postrzeżenia i doświadczenia do rolnictwa i leśnictwa odnoszące się, których wypadki do publicznej wiadomości będą podawane.

А р т ы к у л 1 6.

Instytut Gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa zostaje pod bezpośredniem zwierzchnictwem Kuratora Okręgu Naukowego

наго Округа, который, о благосостояніи сего заведенія и о важнѣйшихъ по оному распоряженіяхъ, представляеть Министру Народнаго Просвѣщенія. По части однакожь опредѣленія обширности курса, порядка и времени преподаванія наукъ, состава учителей, назначенія штата капиталамъ Института по Отдѣленію Лѣсному, Попечитель Округа сносится съ Правительственною Комисіею Финансовъ и Казначейства, и не иначе какъ по соглашенію съ оною, дѣлаетъ свои по означенному предмету распоряженія.

С т а т ь я 7.

Всѣ дѣла по Институту разсматриваются въ Совѣтъ Народнаго Просвѣщенія.

Для сужденія по предметамъ, относящимся къ Лѣсному Отдѣленію, а также и по другимъ предположеніямъ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, приглашаются въ засѣданія Совѣта Народнаго Просвѣщенія чиновники, назначенные Комисіею Финансовъ.

Warszawskiego, który o rzeczach ściągających się do zapewnienia zakładowi temu dobrego bytu, i o główniejszych w nim rozporządzeniach przedstawia Ministrowi Oświecenia Narodowego. Pod względem wszakże rozciągłości kursu, sposobu i czasu w kładania nauk, iakoteż osób składu nauczycielskiego, i wreszcie ustanowienia etatowych pozycji funduszów Instytutowych, co do oddziału leśnego, Kurator Okręgu Naukowego znosi się z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, i za spólną tylko zgodą stanowić będzie.

A r t y k u ł 7.

Wszelkie interesa Instytutu, rozstrzygaia się w Radzie Wychowania Publicznego.

Do narady w przedmiotach dotyczących się oddziału Leśnego, oraz co do innych wniosków Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, wzywani będą na posiedzenia Rady Wychowania Publicznego Urzędnicy, których do tego Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przeznaczy.

Статья 8.

Издержки на содержание Института Сельского Хозяйства и Лесоводства определены в прилагаемом при семъ штатѣ.

Статья 9.

При Институтѣ Сельскаго Хозяйства и Лесоводства учреждается, по примѣру Советовъ Гимназій, Советъ Института, которому вѣряется ближайшій надзоръ за практическимъ завѣдываніемъ симъ Институтомъ, за его капиталами и счетными дѣлами.

Статья 10.

Советъ Института, подъ предсѣдательствомъ одного изъ членовъ Совета Народнаго Просвѣщенія, состоитъ изъ чиновника, назначеннаго со стороны Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, Директора Института и другихъ членовъ, назначаемыхъ Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа, по соглашенію съ Правительственною Коммисією Финансовъ и Казначейства.

Артикулъ 8.

Wydatki na utrzymanie Instytutu Gospodarstwa Wieyskiego i Leśnictwa, oznaczone są w obok załączającym się etacie.

Артикулъ 9.

Ustanawia się przy Instytucie Gospodarstwa Wieyskiego i Leśnictwa, na wzór Rad Gimnazyalnych, Rada Instytutu, której powierza się bliższy dozór nad praktycznym prowadzeniem tego zakładu, nad jego funduszami i rachunkowością.

Артикулъ 10.

Rada Instytutu, pod prezydencją jednego z Członków Rady Wychowania Publicznego, składa się: z Urzędnika wyznaczonego przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, Dyrektora Instytutu, tudzież Członków, mianowanych przez Kuratora Okręgu Naukowego, za porozumieniem się z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu.

Подробныя правила внутренняго устройства и предѣловъ власти Совѣта Института утверждены будутъ Министромъ Народнаго Просвѣщенія, по соглашенію Попечителя Округа, что относится до Мѣснаго Отдѣленія, съ Правительственною Коммисією Финансовъ и Казначейства.

ГЛАВА II.

О лицахъ состоящихъ при Институтѣ.

Статья II.

Начальство Института.

Учебная и хозяйственная часть Института и отдѣльной Сельской Школы состоятъ въ распоряженіи Директора Института, которому также подчиняются Инспекторы, Профессоры, Учители и всѣ прочіе чиновники и служители Института.

Статья 12.

Ближайшій присмотръ за поведеніемъ учениковъ, возлагается на Инспектора учени-

Wewnętrzne urządzenie Rady Instytutu, iako też ięу attrbyucye, zatwierdzone będą przez Ministra Oświecenia Narodowego, za porozumieniem się wszakże Kuratora Okręgu z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, co do oddziału Leśnego.

R O Z D Z I A Ł II.

O osobach składających Instytut.

A r t y k u ł 11.

Zwierzchność Instytutu.

Zarząd częścią naukową i gospodarską Instytutu, iako też Szkoły Wiejskiej, należy do Dyrektora Instytutu, pod którego zwierzchnictwem zostają Inspektorowie, Professorowie, Nauczyciele, i wszyscy inni urzędnicy, Officialiści i posługacze Instytutu.

A r t y k u ł 12.

Bliższy dozór nad postępowaniem uczący się młodzieży, powierza się Inspekto-

ковъ, избираемаго изъ числа Профессоровъ Института; для преподаванія наукъ назначается потребное число Профессоровъ и Учителей; хозяйственная же часть ввѣрется особому Инспектору хозяйства.

Статья 13.

Директоръ Института.

Директоръ Института, опредѣляемый въ сіе званіе съ утвержденія Министра Народнаго Просвѣщенія, состоитъ подъ непосредственнымъ вѣдѣніемъ Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

Статья 14.

Директоръ Института ежегодно представляетъ на утвержденіе Совѣта Народнаго Просвѣщенія планъ наукъ. Онъ преподаетъ главный курсъ Сельскаго Хозяйства, для чего въ помощь ему назначается Адъюнктъ.

Статья 15.

Директоръ наблюдаетъ, чтобы науки въ Институтѣ излагались въ предписанномъ по-

wi uczniów, który się naznacza z liczby profesorów Instytutu. Dla dawania nauk w Instytucie przeznaczona będzie potrzebna ilość profesorów i nauczycieli. Prowadzenie zaś części gospodarskiej, wkłada się na oddzielnego Inspektora Gospodarstwa.

А р т ы к у л 13.

Dyrektor Instytutu.

Dyrektor Instytutu, zatwierdzony w tym obowiązku przez Ministra Oświecenia Narodowego, zostaje pod bezpośredniem zwierzchnictwem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

А р т ы к у л 14.

Dyrektor Instytutu corocznie plan nauk Radzie Wychowania Publicznego do zatwierdzenia przedstawia. On wyklada kurs główny Gospodarstwa wiejskiego, do czego dodany mu będzie w pomoc Adiunkt.

А р т ы к у л 15.

Dyrektor przestrzega, ażeby nauki w Instytucie, wykładane były według porządku

рядкѣ и въ опредѣленные для того часы, съ обращеніемъ особеннаго вниманія, чтобы способъ преподаванія вполнѣ соотноствовалъ своему назначенію.

С т а т ь я 16.

Директоръ смотритъ вообще за всѣми учебными пособіями, поручая Профессорамъ по преподаваемымъ предметамъ ближайшее заведываніе оными. На его отвѣтственность возлагается наблюденіе за внутреннимъ порядкомъ въ заведеніи; онъ имѣетъ надзоръ за учениками и за всѣми лицами, принадлежащими къ Институту.

С т а т ь я 17.

Директоръ представляетъ ежегодно на утвержденіе Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа планъ, по которому должно быть ведено хозяйство въ Институтскихъ фольваркахъ и по части лесоводства, и наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ оного. Въ случаѣ необходимости, по непредвидѣ-

преписаного і w godzinach oznaczonych; zwraca szczególną uwagę na to, ażeby wykład ten zupełnie swojemu celowi odpowiadał.

A r t y k u ł 16.

Dyrektor ma w ogóle pod swoim nadzorem pomoce naukowe, poruczając Profesorom, stosownie do wykładanych przez nich przedmiotów, bliższy nad nimi dozór. Na jego odpowiedzialności zostaje cały porządek wewnętrzny zakładu; on ma dozór nad uczniami i wszystkimi osobami, do Instytutu należącymi.

A r t y k u ł 17.

Plan zagospodarowania folwarków Instytutowych, tudzież urządzenia leśnictwa, Dyrektor przedstawia corocznie do zatwierdzenia Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego i przestrzega, ażeby takowy należyte były wykonywane. W razie zaś potrzeby, z nieprzewidzianych wypadków

нымъ обстоятельствамъ отступить въ нѣкоторыхъ подробностяхъ отъ утвержденного плана, Директоръ представляетъ о томъ Совѣту Института.

Статья 18.

Въ учебномъ отношеніи, Директоръ Института представляетъ ежегодно два подробныя донесенія о занятіяхъ въ Институтѣ, одинъ послѣ начатія курсовъ, а другой по окончаніи учебного года; въ административномъ же отношеніи, на счетъ устройства хозяйственной и лѣсной части и разходо-ванія суммъ, онъ представляетъ донесенія всякіе три мѣсяца. Наконецъ по истеченіи каждаго года, представляетъ Попечителю Учебнаго Округа отчетъ о состояніи и занятіяхъ Института.

Статья 19.

Инспекторъ надъ учениками.

Инспекторъ надъ учениками, подъ руководствомъ Директора Института, имѣть

wypływającej, odstąpienia w niektórych szczegółach od planu zatwierdzonego, Dyrektor odnosi się do Rady Instytutu.

А р т ы к у л 18.

Dyrektor Instytutu składa pod względem naukowym o czynnościach Instytutu, w ciągu roku, dwa szczegółowe rapporta, ieden po rozpoczęciu kursów, drugi po skończeniu roku szkolnego; pod względem zaś Administracyi, Stanu gospodarstwa i Leśnictwa oraz obrotu funduszków, przedstawia rapporta kwartalne. Z końcem zaś każdego roku, подає Kuratorowi Okręgu Naukowego, zdanie sprawy o stanie Instytutu i jego czynnościach.

А р т ы к у л 19.

Inspektor uczniów.

Do Inspektora uczniów, pod kierunkiem Dyrektora Instytutu, należy ciągły dozór

неослабный надзоръ за нравственностію и поведеніемъ учениковъ. Независимо отъ сего, онъ исполнять и другія порученія Директора.

Статья 20.

Профессоры и Учители.

Профессоры и Учители преподають науки въ опредѣленные для того часы, основываясь на утвержденныхъ на сей предметъ Министромъ Народнаго Просвѣщенія книгахъ и программахъ, въ которыхъ особенное вниманіе должно быть обращено на то, чтобы преподаваніе наукъ было преимущественно примѣлемо къ земледѣлю и льсо-водству.

Статья 21.

Каждый Профессоръ долженъ сочинить первоначальныя записки о преподаваемомъ имъ предметѣ, если не назначено для него печатнаго руководства.

над moralnością i postępowaniem uczniów, oprócz tego jego jest obowiązkiem, wykonywać wszelkie inne polecenia Dyrektora Instytutu.

Артикулъ 20.

Professorowie i Nauczyciele.

Professorowie i Nauczyciele wykładają nauki w godzinach planem lekcyi oznaczonych, a to podług zatwierdzonych przez Ministra Oświecenia Narodowego dzieł i programatów, w których szczególnie uwaga zwrócona być powinna na to, ażeby wykład nauk skierowany był głównie do potrzeb rolnictwa i leśnictwa.

Артикулъ 21.

Каждый Professor obowiązаны jest ułożyć przygotowawcze kalety, o wykładanym przez niego przedmiocie, jeżeli niema wskazanego sobie drukowanego dzieła.

Статья 22.

Все вообще преподаватели, кроме внимательного обучения своему предмету, обязаны помогать Директору въ надзоръ за учениками и содѣйствовать ему въ другихъ мѣрахъ, стремящихся къ водворенію порядка и обезпеченію успѣха наукъ.

Статья 23.

Инспекторъ хозяйства.

Инспекторъ хозяйства обязанъ:

- 1) Вводить въ исполненіе утвержденный высшимъ Начальствомъ планъ хозяйства въ Институтскихъ фольваркахъ.
- 2) Объяснять ученикамъ практическія хозяйственныя занятія.
- 3) Имѣть ближайшій надзоръ за экономическими служителями въ Институтѣ.

Статья 24.

Чиновники Института и экономическіе служители.

Сверхъ сего состоятъ въ Институтѣ: Канцелярскіе, Контролеръ, Секретарь и Лекаръ.

Артикулъ 22.

Wszyscy w ogólności nauczyciele oprócz pilnego wykładania swego przedmiotu, obowiązani są pomagać Dyrektorowi w dozorowaniu uczniów i innych jego czynnościach dążących do utrzymania porządku i zapewnienia postępu w naukach.

Артикулъ 23.

Inspektor gospodarstwa.

Inspektora gospodarstwa obowiązkiem jest:

- 1) Wykonanie planu gospodarstwa po folwarkach Instytutowych, przez wyższą władzę zatwierdzonego.
- 2) Objaśnienie uczniom Instytutu praktycznych zatrudnień gospodarskich.
- 3) Dozór bliższy nad służbą Ekonomiczną Instytutu.

Артикулъ 24.

Urzednicy Instytutu i służba ekonomiczna.

Prócz tego przy Instytucie znajdują się: Kassyer, Kontroller, Sekretarz, lekarz.

Экономическіе служители въ фольваркахъ будутъ назначаться ежегодно, по мѣрѣ надобности и количеству предполагаемыхъ работъ.

Статья 25.

Учитель Сельской Школы.

Учитель Сельской Школы состоитъ въ непосредственномъ вѣдѣніи Директора Института.

Статья 26.

Чиновники, Профессоры, Учители и служители Института Сельскаго Хозяйства и Дѣсоводства, за исключеніемъ экономическихъ служителей въ фольваркахъ, пользоваться будутъ правами и преимуществами, какія предоставлятся чиновникамъ и служителямъ всѣхъ прочихъ Правительственныхъ мѣстъ, а также Профессорамъ и Учителямъ учебныхъ заведеній Царства.

Lekarz; służba ekonomiczna po folwarkach urządzona będzie podług wykazanej corocznie potrzeby, i zakresu zamierzonych robot.

Артикулъ 25.

Nauczyciel Szkoły Wiejskiej.

Nauczyciel przewodniczący Szkole Wiejskiej, zostaje pod bezpośrednimi rozkazami Dyrektora Instytutu.

Артикулъ 26.

Urzędnicy, Professorowie, Nauczyciele i Officyaliści Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa, oprócz służby ekonomicznej po folwarkach Instytutowych, używać mają wszystkich praw i prerogatyw, jakie dla Urzędników i Officyalistów, we wszelkich innych władzach Rządowych, tudzież dla Professorów i Nauczycieli przy zakładach naukowych, w Królestwie, będą zapewnione.

ГЛАВА III.

Часть Учебная.

Статья 27.

Науки, преподаваемые въ Институтѣ.

Науки, преподаваемые въ Институтѣ, раздѣляются на главные и вспомогательныя.

Статья 28.

Главные науки суть: I) Наука Сельскаго Хозяйства, заключающая въ себѣ: а) Агрономію, или науку о почвахъ, удобреніи оныхъ посредствомъ навоза, и о механическомъ воздѣлываніи съ описаніемъ пужныхъ къ сему орудій; б) науку о воздѣлываніи и разведеніи хозяйственныхъ растений; в) содержаніи домашняго скота; г) общее управленіе хозяйствомъ. II) Наука о Лѣсоводствѣ, которая заключаетъ въ себѣ: а) разведеніе лѣсовъ; б) лѣсную полицію; в) употребленіе лѣсовъ; г) начертаніе плана лѣснаго хозяйства; д) таксацію и оцѣнку; е) лѣсную администрацію; ж) лѣсной уставъ, и з) охоту.

ROZDZIAŁ III.

Nauki.

Artykuł 27.

Nauki wykładane w Instytucie.

Nauki wykładane w Instytucie, dzielą się na główne i pomocnicze.

Artykuł 28.

Nauki główne są: I) Nauka Gospodarstwa Wiejskiego, obejmująca w sobie: а) Agromonią czyli naukę o gruntach, nawozach, uprawie mechanicznej, i narzędziach rolniczych; б) uprawę roślin gospodarskich; в) hodowanie bydła domowego; д) ogólny zarząd gospodarstwa. II) Nauka Leśnictwa obejmująca w sobie: а) uprawę lasów; б) ochronę albo policję lasów; в) użytkowanie z lasów; д) urządzenie, czyli zagospodarowanie lasów; е) szacowanie i ocenienie; ф) zarząd albo administrację lasów; г) Instrukcję Leśne Rządowe i h) łowiectwo.

Вспомогательныя науки суть: а) Математика; б) Физика; в) Химія; г) Естественная Исторія; д) хозяйственная отчетность; е) Землемѣріе и нивелировка; ж) прямолінейное, архитектурное, механическое и топографическое черченіе; з) Сельская архитектура; и) хозяйственная Технологія; і) хозяйственная Ветеринарія; к) Садоводство; л) общія свѣдѣнія о законахъ, судопроизводствѣ и администраціи, примѣненные къ потребностямъ владѣльцевъ, управителей имѣній и лѣсничихъ; м) хозяйственная и лѣсная Статистика Имперіи и Царства Польскаго; н) Русскій языкъ, и о) Нѣмецкій языкъ.

Статья 29.

Независимо отъ сего, всѣмъ воспитанникамъ Института будетъ преподаваемо Законъ Божій.

Статья 30.

Главныя науки преподаются въ Институтѣ во всей обширности, вспомогательныя

Науки pomocnicze są: a) Matematyka; b) Fizyka; c) Chemia; d) Historia Naturalna; e) Rachunkowość gospodarska; f) Miernictwo i niwelacja; g) Rysunek linearny, architektoniczny, mechaniczny i topograficzny; h) budownictwo wiejskie; i) technologia Gospodarska; k) weterynaryja gospodarska; l) ogrodnictwo; m) prawo krajowe obowiązujące, procedura, i administracya Rządowa o tyle o ile potrzebne są właścicielom Ziemi, zarządzającym dobrami i leśniczym; n) Statystyka gospodarska i leśna Cesarstwa, tudzież Królestwa Polskiego; o) Język Rosyjski, i p) Język Niemiecki.

А р т ы к у л 29.

Oprócz tego wszystkim uczniom Instytutu, będzie wykładana nauka Religii.

А р т ы к у л 30.

Nauki główne wykładane są w Instytucie w całej rozciągłości; nauki zaś pomocniczo

же по мѣрѣ того, сколько преподаваніе сіе необходимо для свѣдущаго селянина и лѣсовода. — Объемъ сихъ наукъ будетъ опредѣленъ Попечителемъ Варшавскаго Округа, съ утвержденія Министра Народнаго Просвѣщенія, по истребованіи мнѣнія Совѣта Народнаго Просвѣщенія, и по предварительному соглашенію съ Правительственною Коммисією Финансовъ и Казначейства, въ томъ, что касается до лѣсоводства.

С т а т ь я 31.

Преподаваніе всѣхъ поименованныхъ предметовъ раздѣляется на два курса: зимній и лѣтній. Въ первомъ проходятся науки, которыя могутъ быть изложены теоретически; въ другомъ же тѣ, для поясненія коихъ необходима практика.

С т а т ь я 32.

Какъ для каждаго изъ двухъ отдѣленій Института Сельскаго Хозяйства и Лѣсоводства однѣ науки важнѣе другихъ, то

о tyle tylko, o ile dla wykształconego Gospodarza i Leśniczego są potrzebne. Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, przedstawia na zatwierdzenie Ministra Oświecenia Narodowego, zakres powyższych nauk, po wysłuchaniu wszakże zdania Rady Wychowania Publicznego, i za porozumieniem się z Kommissją Rządową Przychodów i Skarbu, o ile się tycze oddziału Leśnego.

A r t y k u ł 31.

Wykład wyżej pomienionych nauk, dzieli się na dwa kursa: zimowy i letni. W pierwszym wykładają się te części nauk, które teoretycznie przedstawić można; w drugim te, do wyjaśnienia których potrzebne ćwiczenia praktyczne.

A r t y k u ł 32.

Ponieważ dla każdego z dwóch oddziałów Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa, iedne nauki są ważniejsze iak

преподаване будетъ распределено такимъ образомъ, чтобы ученики обоихъ отдѣленій могли слушать тѣ курсы, которые для нихъ наиболее необходимы.

Статья 33.

Сверхъ того ученики могутъ учиться, со взносомъ особаго съ ихъ стороны платежа: а) гимнастикѣ, б) верховой ѣздѣ и в) плаванію, къ чему со стороны главнаго Начальства Института сдѣланы будутъ на мѣстѣ всѣ возможные облегченія.

Статья 34.

Учебныя пособія.

Учебныя пособія Института суть слѣдующія: а) опытные клѣны, или поля; б) хозяйственно-ботанической садъ; в) кабинетъ естественной исторіи; г) кабинетъ моделей и хозяйственныхъ орудій; д) библиотека, какъ по хозяйственной, такъ по лѣсной части; е) образцовое хозяйство въ Институтскихъ фольваркахъ; ж) собраніе моделей и

puszczeni być mogą do odbycia praktyki gospodarskiej lub leśnej.

А р т ы к у л 52.

Praktyka gospodarska lub leśna, odbywa się: a) albo w dobrach Instytutowych, wedle wskazania władzy przełożonej; b) albo w leśnictwach Rządowych, wedle wskazania Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu; c) albo przy gospodarstwach w dobrach Rządowych lub prywatnych; d) albo nakoniec w lasach prywatnych. Praktyka przy gospodarstwach lub leśnictwach prywatnych, nie może być rozpoczęta i odbyta, jak za wyrzeczeniem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, a w przedmiocie leśnictwa, za zgodzeniem się Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu, w skutek poprzedniego roztrząśnienia, w iakiem miejscu, przy iakiem gospodarstwie, i pod iakiemi warunkami uczeń praktykę odbyć winien.

Статья 53.

Воспитанникъ, находящійся на практическихъ занятіяхъ, обязанъ, по крайней мѣрѣ каждые полгода, присылать Директору Института донесенія о занятіяхъ своихъ, и дальнѣйшемъ образованіи; а сверхъ того вести особья записки, о которыхъ упомянуто ниже.

Статья 54.

Земледѣльческая и лѣсная практика продолжаются по крайней мѣрѣ одинъ годъ; но онѣ могутъ быть продолжены до двухъ и даже до трехъ лѣтъ, что вѣняется воспитанникамъ въ особую заслугу.

Статья 55.

Воспитанникъ, по окончаніи практическихъ занятій, можетъ просить о полученіи патента на званіе опытнаго хозяина и лѣсовода, но при семъ обязанъ исполнить слѣдующія условія:

1) Представить Директору свидѣтельства о произведенной практикѣ, а именно: а) о

Артикулъ 53.

Uczeń odbywający czas praktyki, obowiązany jest, przynajmniej raz w pół roku składać raporta Dyrektorowi Instytutu o swoich czynnościach i dalszém kształceniu się; nadto prowadzić dziennik zatrudnień, o którym niżej jest mowa.

Артикулъ 54.

Praktyka gospodarska lub leśna, trwać powinna przynajmniej rok jeden, ale może być przeciągnięta do lat dwóch, a nawet do trzech, co za szczególną zasługę uczniowi poczytano będzie.

Артикулъ 55.

Uczeń, ukończywszy czas praktyki, musi prosić o patent na wykształconego gospodarza lub leśniczego, i w tym celu obowiązany jest zadosyć uczynić następującym warunkom:

1) Złożyć Dyrektorowi świadectwa z obytego czasu praktyki, a mianowicie: а)

занятіяхъ въ частныхъ хозяйственныхъ заведеніяхъ и лѣсныхъ дачахъ: свидѣтельство владѣльца имѣній, или лицъ, подъ руководствомъ которыхъ занимался практикою. Свидѣтельства эти должны быть скрѣплены подлежащимъ Обводовымъ Коммиссаромъ и заключать удостовѣреніе, что ученикъ вель себя добропорядочно, съ точностію исполнялъ поручаемыя ему занятія и доказалъ на опытъ знаніе основныхъ правилъ науки. б) О занятіяхъ въ казенныхъ лѣсныхъ округахъ: свидѣтельство надлежащаго лѣснаго Начальства, подъ руководствомъ котораго занимался практикою.

2) Представить Директору журналъ упражненій своихъ во время продолженія практическихъ занятій, съ присовокупленіемъ собственныхъ наблюденій и замѣчаній. Въ журналѣ этомъ должно также быть помѣщено краткое описаніе устройства соседственныхъ хозяйственныхъ заведеній, если они въ какомъ либо отношеніи заслуживаютъ уваженія. Если ученикъ развѣждалъ въ краѣ, съ цѣлію

з практики в господарствach lub leśnictwach prywatnych, świadectwo właściciela dóbr, lub osób, pod których dozorem praktykował, przez właściwego Kommissarza Obwodu stwierdzone, a które przeświadczać powinny o dobrém i moralném prowadzeniu się ucznia, niemniéy, iż poleczone sobie obowiązki i czynności gorliwie i ze znajomością zasad naukowych wypełniał; b) z praktyki w leśnictwach Rządowych: świadectwo właściwéy władzy leśnéy, pod któręj przewodnictwem uczeń praktykował.

2) Złożyć Dyrektorowi dziennik swoich czynności przez ciąg praktyki, z dołączeniem postrzeżeń własnych i uwag. W dzienniku ma się także mieścić krótki opis gospodarstw sąsiedzkich, jeżeli te pod jakimkolwiek bądź względem na uwagę zasługują. Jeżeliby jednak uczeń odbywał podróż w przedmiocie gospodarskim lub leśnictwa dotyczącym, po kraju lub zagranicą.

приобрѣсти хозяйственные познанія, или же съ разрѣшенія Начальства ъздить для того за границу, то, вмѣсто журнала занятій, можетъ представить Начальству Института путевыя записки.

С т а т ь я 56.

Директоръ, получивъ поименованные въ предыдущей статьѣ документы, представляетъ ихъ Попечителю Варшавскаго Учебнаго Округа, который, для присутствованія при испытаніи, назначаетъ членовъ Совѣта Института.

С т а т ь я 57.

Испытаніе воспитанниковъ, возвращающихся съ практическихъ занятій, производится въ присутствіи Совѣта Института, который, по усмотрѣнію своему, можетъ пригласить Профессоровъ, подлежащихъ предметовъ. Испытанія сии производятся въ однихъ только практическихъ предметахъ, преподаваемыхъ въ Институтѣ.

сѧ, за позволеніемъ Рządu, natenczas opis szczególowy takowey podróży może złożyć władzy Instytutu w miéysce pomienionego dziennika.

A r t y k u ł 56.

Otrzymane wedle poprzedzającego artykułu dowody, Dyrektor przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego, który wyznacza Członków Rady Instytutu do wysłuchania examinu.

A r t y k u ł 57.

Examen uczniów z praktyki wracających, odbywa się w obecności Rady Instytutu, która, podług uznania swego, wezwać może do udziału w examinowaniu, Professorów, właściwe wykładających nauki. Examen ten odbywa się z samych przedmiotów praktycznych, w Instytucie wykładanych.

Статья 58.

Воспитанникъ выдержавшій съ похвалою испытаніе, получать патентъ на званіе опытнаго хозяина, или лѣсовода, за подписью Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа. Казеннокоштные воспитанники, находящіеся для практическихъ занятій въ казенныхъ имѣніяхъ и лѣсныхъ казенныхъ дачахъ, подвергаются испытанію и вносятся въ списокъ кандидатовъ для опредѣленія къ должностямъ, по правиламъ, на сей предметъ предписаннымъ. Отличнѣйшіе изъ нихъ награждаются серебряными медалями, съ разрѣшенія Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа.

Статья 59.

Воспитанники Института, во время продолженія курса наукъ и практики, а равно тѣ, которые удостоятся полученія патента, освобождаются отъ рекрутской повинности, если въ послѣдствіи предосудительнымъ поведеніемъ не лишатся на то права.

А р т ы к у л 58.

Uczeń, który zda examen w sposób zadowalający, otrzymuje patent na wykształconego Gospodarza lub Leśniczego, z podpisem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego. Uczniowie na koszcie Rządu, praktykujący w dobrach i lasach Rządowych ulegają examinom, i wchodzi na listę kandydatów do służby Rządowej, podług przepisów w téj mierze obowiązujących. Ceniący pomiędzy nimi, otrzymują w nagrodę srebrne medale, za decyzją Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

А р т ы к у л 59.

Uczniowie Instytutu, przez czas nauki i praktyki, niemniéy ci, którzy otrzymują patenta, wolni będą od poboru do służby woyskowej, jeżeli następnie przez naganne postępowanie prawa takowego nie utracą.

ГЛАВА V.

Внутренний порядок.

Статья 60.

Воспитанники имѣютъ въ Институтѣ помѣщеніе, столъ, отопленіе, освѣщеніе, лекарскую помощь, прислугу и прочее. Они состоятъ подъ строгимъ надзоромъ Начальства Института.

Статья 61.

Воспитанникъ долженъ быть прилеженъ и имѣть охоту къ будущему своему назначенію земледѣльца или лѣсовода.

Статья 62.

Воспитанники имѣютъ установленный мундиръ. Носить партикулярное платье воспитанникамъ, какъ въ самомъ Институтѣ, такъ и виѣ оного, запрещается.

ROZDZIAŁ V.

Porządek wewnętrzny.

Artykuł 60.

Uczniowie otrzymują w Instytucie pomieszkание, stół, opał, światło, pomoc lekarską, usługę i t. d. Zostają oni pod ścisłym dozorem władzy, nad Instytutem przełożony.

Artykuł 61.

Uczeń powinien być pilnym i mieć ochotę do przyszłego powołania gospodarza lub leśniczego.

Artykuł 62.

Uczniowie mają przepisany mundur. Używanie sukien cywilnych, tak w Instytucie, iako i zewnątrz onego, zabrania się.

Статья 63.

Во все продолженіе учебнаго года, не дозволяется воспитанникамъ отлучаться изъ Института. Въ случаѣ важныхъ обстоятельствъ, Директоръ Института, по усмотрѣнію своему, можетъ уволить воспитанника не болѣе какъ на 6 дней.

Статья 64.

Правила о дисциплинѣ и внутреннемъ порядкѣ, предписанныя для всѣхъ училищъ Царства, равно тѣ, которыя въ послѣдствіи будутъ на сей конецъ изданы, должны быть въ Институтѣ строго соблюдаемы.

ГЛАВА VI.

О Сельской Школѣ.

Статья 65.

Сельская Школа состоитъ подъ непосредственнымъ вѣдѣніемъ учителя; онъ обязанъ находится всегда съ учениками, имѣть съ

А р т ы к у л 63.

Przez cały rok szkolny nie dozwala się uczniom oddalać się z Instytutu. W razie ważnych powodów, Dyrektor Instytutu, wedle uznania swego, może uwalniać uczniów, nie dłużej wszakże nad dni sześć.

А р т ы к у л 64.

Przepisy karności i porządku wewnętrznego, dla wszystkich Szkół w Królestwie wydane, lub wydać się następnie mogące, powinny być ściśle w Instytucie zachowywane.

R O Z D Z I A Ł VI.

O Szkole Wiejskiej.

А р т ы к у л 65.

Szkoła Wiejska zostaje pod bezpośrednim dozorem osobnego Nauczyciela, który mieszka razem z uczniami, ma z nimi spółny

ними столъ, преподавать имъ уроки и, во время работъ въ полѣ, находиться при нихъ неотлучно.

Статья 66.

Подъ надзоромъ учителя состоятъ также ремесленники, обучающіе учениковъ Сельской Школы разнымъ ремесламъ.

Статья 67.

Въ Сельской Школѣ преподается: а) Законъ Божій, б) чтеніе по-Польски и по-Русски; в) чистописаніе; г) начала ариметики; д) черченіе разныхъ фигуръ на доскѣ, и измѣреніе поверхности земли посредствомъ шаговъ и прента; е) необходимыя свѣдѣнія по части сельскаго хозяйства и садоводства.

Статья 68.

Ручныя занятія учениковъ Сельской Школы должны быть примѣнены ко всѣмъ вообще хозяйственнымъ работамъ.

столъ, выклада имъ лекцые, и ciągle towarzy-szy przy pracy ręcznej w polu.

А р т ы к у л 66.

Do jego nadzoru należą także rzemieślnicy, nauczający różnych rzemiosł uczniów Szkoły Wiejskiej.

А р т ы к у л 67.

Przedmioty nauki w Szkole Wiejskiej są: a) Religia; b) czytanie po-Polsku i po-Rosyjsku; c) pisanie; d) początki arytmetyki; e) rysowanie na tablicy figur i wymierzanie ziemi za pomocą kroków i pręta; f) potrzebniejsze wiadomości nauki gospodarstwa wiejskiego i ogrodnictwa.

А р т ы к у л 68.

Zatrudnienia ręczne uczniów Szkoły Wiejskiej, zastosowane być powinny do wszystkich w ogóle czynności w gospodarstwie wiejskiem.

Статья 69.

Ученики Сельской Школы упражняются въ необходимыхъ для земледѣльца ремеслахъ, такъ, чтобы въ случаѣ надобности были въ состояннн производить хозяйственныя починки, и заступать въ деревняхъ мѣсто ремесленниковъ. Ремесла, которыми ученики обучаются въ Сельской Школѣ, суть слѣдующія: плотничное, столярное, колесное, бочарное, токарное, кровельное, кузнечное, слесарное, шорное, сапожное, портное, канатное, кирпичное, горшечное и печное.

Статья 70.

Ученики не обучаются всѣмъ ремесламъ вмѣстѣ, а каждый учится тому, къ которому имѣть способность, что впрочемъ зависитъ отъ усмотрѣнн Начальства Института.

Статья 71.

Ручныя хозяйственныя работы составляютъ главный предметъ занятій учениковъ Сельской Школы; на преподаваніе наукъ и

А р т ы к у л 69.

Учениowie Szkoły Wieyskiej uczą się rzemiosł koniecznych dla rolnika tak, ażeby w przypadku potrzeby mogli naprawiać narzędzia gospodarskie, tudzież zastępować rzemieślników na wsi. Rzemiosła, których uczniowie w Szkole Wieyskiej uczą się, są następujące: ciesielstwo, stolarstwo, kołodziejstwo, bednarstwo, tokarstwo, pokrywanie dachów, kowalstwo, ślusarstwo, rymarstwo, szewstwo, krawiectwo, powroźnictwo, strycharstwo, garncarstwo i zduństwo.

А р т ы к у л 70.

Nie każdy uczeń wszystkich zarazem uczy się rzemiosł, lecz przeznaczony jedynie zostaje do niektórych, podług zdolności, co jednak zależy od uznania władzy Instytutowej.

А р т ы к у л 71.

Zatrudnienia ręczne gospodarskie, stanowią główne zajęcie Szkoły Wieyskiej; na

предметовъ, поименованныхъ въ 67 стат. сего Положенія, назначается лѣтомъ два часа въ день, а зимою четыре.

Статья 72.

Въ Сельскую Школу принимаются ученики, не моложе 13 лѣтъ; при чемъ дѣти земледѣльцевъ имѣютъ преимущество предъ прочими.

Статья 73.

Ученики Сельской Школы состоятъ, какъ на иждивеніи казенномъ, такъ и частныхъ лицъ.

Статья 74.

Казеннокоштные ученики Сельской Школы должны находиться въ Институтѣ 7 лѣтъ, до истеченія коихъ, ни родители, ни родные, безъ возврата употребленныхъ казною издержекъ на содержаніе, взять ихъ обратно не въ правѣ. Сроку сей однакожь, по уважительнымъ причинамъ, согласно представленію

naukę zaś przedmiotów, art. 67 wskazanych, przeznaczają się, w miesiącach letnich, dwie godziny dziennie, w miesiącach zaś zimowych, cztery godziny.

Артикулъ 72.

Do Szkoły Wiejskiej przyjmują się uczniowie, mający najmniej lat 13, z zapewnieniem pierwszeństwa dla dzieci stanu rolniczego.

Артикулъ 73.

Uczniowie Szkoły Wiejskiej są, bądź na koszcie Rządowym, bądź na koszcie osób prywatnych.

Артикулъ 74.

Uczniowie Szkoły Wiejskiej, utrzymywani kosztem Rządowym, zostają w Instytucie przez lat siedm, i do upływu tego czasu, ani rodzice, ani krewni, odbierać ich ze szkoły nie mogą, chyba gdyby powrócili Rządowi kosztu ich utrzymania. Jednakże czas ten, dla ważnych przyczyn,

Директора Института, можетъ быть уменьшенъ Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

С т а т ь я 75.

Желающіе помѣстить ученика въ Сельскую Школу, уплачиваютъ ежегодно на его содержаніе по 200 злот. и назначаютъ время пребыванія въ Институтѣ.

С т а т ь я 76.

Директоръ Института рѣшаетъ пріемъ учениковъ въ Сельскую школу.

С т а т ь я 77.

Число учениковъ Сельской Школы и издержки на содержаніе ихъ опредѣляются штатомъ, утверждаемымъ ежегодно Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

С т а т ь я 78.

Въ первыхъ годахъ пребыванія учениковъ въ Сельской Школѣ, сверхъ наукъ упраж-

на представленіе Dyrektora Instytutu, przez Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego skrócony być może.

A r t y k u ł 75.

Chcący umieścić ucznia w Szkole Wiejskiej, placą na utrzymanie każdego z nich złp. 200, i mogą oznaczyć czas, na jaki ucznia do Instytutu oddają.

A r t y k u ł 76.

Względem przyjęcia ucznia do Szkoły Wiejskiej, stanowi Dyrektor Instytutu.

A r t y k u ł 77.

Liczbę uczniów Szkoły Wiejskiej i koszt ię utrzymania oznacza etat, corocznie przez Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego zatwierdzony.

A r t y k u ł 78.

Przez ciąg pierwszych lat zostawania w Szkole Wiejskiej, uczniowie, oprócz

няются они въ ручныхъ хозяйственныхъ работахъ, потомъ въ ремеслахъ, а на послѣдкѣ могутъ посвятить себя какой либо отдѣленной отрасли хозяйства и приспособляться къ поступленію въ овчари, винокуры, садовники и прочіе, и тогда уже отдаются подъ надзоръ подлежащаго мастера.

Статья 79.

Ученики Сельской Школы имѣютъ установленную форменную одежду.

Статья 80.

Ученики Сельской Школы, пробывъ въ оной 7 лѣтъ, получаютъ свидѣтельства объ успѣхахъ въ наукахъ, хозяйственной практикѣ и ремеслахъ, въ чемъ подвергаются подробному испытанію. Свидѣтельства подписываются Директоромъ Института и Учителемъ Сельской Школы, и утверждаются Попечителемъ Варшавскаго Учебнаго Округа.

nauk, wprawiani są do ręcznych zatrudnień gospodarskich, następnie do szczególnych rzemiosł, przy końcu zaś pobytu w Szkole, mogą się poświęcać pewnym gałęziom gospodarstwa, dla usposobienia na owczarzy, gorzelanych, ogrodników i t. p. i wtedy oddawani są pod dozór szczególnego właściwego przewodnika.

Артикулі 79.

Uczniowie Szkoły Wiejskiej noszą przepisaną dla siebie odzież.

Артикулі 80.

Uczniowie Szkoły Wiejskiej, po ukończeniu lat siedmiu pobytu w niej, otrzymują świadectwa z nabytej nauki i wprawy w zatrudnieniach gospodarskich, tudzież rzemiosłach, po odbyciu szczególnego egzaminu. Świadectwa podpisują: Dyrektor Instytutu i Nauczyciel Szkoły Wiejskiej, a zatwierdza Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Статья 81.

Ученики Сельской Школы, отличившіеся во время пребыванія въ Институтѣ, прилежаніемъ и способностію, и удостоившіеся при томъ свидѣтельства Начальства объ успѣшномъ окончаніи наукъ и изученіи ремесла, освобождаются отъ рекрутской повинности, если въ послѣдствіи предосудительнымъ поведеніемъ не лишатся на то права.

Статья 82.

Маримонтскія имѣнія, съ принадлежностями, освобождаются отъ квартирной повинности въ натурѣ и деньгахъ.

(подписаль) Министръ Народнаго Просвѣщенія,
Сергій Уваровъ.

Артикулъ 81.

Учениowie Szkoły Wiejskiej, odznaczający się w ciągu pobytu w Instytucie pilnością i zdolnością, tudzież uzyskujący z zadowoleniem władzy Instytutowej świadectwo z ukończonéj nauki i wprawy, wolni będą od popisu do służby wojskowej, jeżeli przez naganne postępowanie prawa takowego nie utracą późniéj.

Артикулъ 82.

Dobra Marymont z przyległościami, wolne będą od kwaterunku, tak w naturze, iak i w pieniądzach.

(podpisano) Minister Oświecenia Narodowego,
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkuł.

Именемъ Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всероссійскаго,

Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Принимая въ уваженіе, что вывозная пошлина, Таможеннымъ Тарифомъ Царства установленная съ антаря, въ статьѣ 6-й, по 5 золот. 12 грошей съ фунта, въ сыромъ видѣ, и въ статьѣ 7-й, по 21-му грошу съ фунта въ издѣліи, будучи слишкомъ высока, стѣсняетъ промышленность сего рода въ здѣшнемъ краѣ и не приносить казны никакого дохода; а при пониженіи пошлины, отрасль сия, въ отношеніи какъ въ промышленности, такъ и къ внешней торговлѣ, можетъ полу-

w Imieniu Najjaśnieyszego

MIKOŁAJA I.

Cesarza Wszech Roszyi, Króla Polskiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyina Królestwa.

Zważając, że ustanowione w części III obowiązujące Taryffy Celnéy Królestwa, w pozycyi 6, cło wychodowe po złp. 5 téy gr. 12 od funta bursztynu surowego, zaś w pozycyi 7-méy, po gr. 21 od funta bursztynu w wyrobkach, dla zbyt wysokiey opłaty wywozowéy, ścieśniając w kraju zarobkowanie tym artykułem, nie przynosi nadto Skarbowi żadnego dochodu, zaś przy niżonéy opłacie, gałęź ta, zarówno pod względem przemysłowym, jak i handlu wy-

чить большее развитіе, — Совѣтъ Управленія, согласно представленію Правительственныхъ Коммисій Внутреннихъ дѣлъ и Финансовъ, постановилъ и постановляетъ:

С т а т ь я 1.

Вмѣсто вывозной пошлины, опредѣленной 6-ю статьею III части Таможеннаго Тарифа Царства, по 5 злот. 12 грош. съ фунта сыраго янтара, устанавливается отнынѣ оплата оной, по два гроша съ фунта сего произведенія, въ сыромъ же видѣ.

С т а т ь я 2.

Вывозная пошлина, назначенная статьею 7-ю того же Тарифа, по 21-му грошу съ фунта янтара въ издѣліи, вовсе уничтожается.

С т а т ь я 3.

Исполненіе сего Постановленія поручается Правительственнымъ Коммисіямъ: Внутрен-

wozowego, nabrać może większey rozciągłości; na wspólny wniosek Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Skarbu, Rada Administracyi na postanowila i stanowi, co następuje:

A r t y k u ł 1.

W miéysce opłaty cła wychodowego w części III obowiązującéy Taryffy Celnéy Królestwa, w pozycyi 6-téy, po złp. 5 gr. 12 od funta bursztynu surowego przepisanej, ustanawia się odtąd opłata takowa po groszy dwa, od funta rzeczonego bursztynu w stanie surowym.

A r t y k u ł 2.

Takaż opłata cła wychodowego, pozycyą 7-mą téżże Taryffy na bursztyn w wyrobkach, po gr. 21 od funta nałożona, znosi się całkowicie.

A r t y k u ł 3.

Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umiesz-

нихъ. Дать и Финансовъ, по принадлежности,
а влеще оного въ Дневникъ Законовъ, Пра-
вительственной Комисіи Юстиціи.

czone, Kommissyom Rządowym, Spraw
Wewnętrznych, Skarbu i Sprawiedliwo-
ści, wczém do której należy, poleca.

Działo się na posiedzeniu Rady Admi-
nistracyney, w Warszawie, dnia 19 Listo-
pada (1 Grudnia) 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, General - Feldmarszałek

Xiąża Warszawski.

Pelniający obowiązki Dyrektora
Głównego, Prezydującego w
Kommissyi Rządowej, Spraw
Wewnętrznych i Duchownych,
General - Leytnant, Senator

(podpisano) *Pisarew.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*
Zgodno z Oryginałem:

Sekretarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący
w Kommissyi Rządowej, Spraw
wiedliwosci

Kossacki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Именем Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

Императора и Самодержца Всероссийскаго,
Царя Польскаго,

и проч. и проч. и проч.

Советъ Управленія Царства.

Обращая вниманіе на положеніе военно-служащихъ, особенно нижнихъ чиновъ, кои при выступленіи войскъ изъ мѣстъ квартирнаго расположенія ихъ, находясь въ болѣзненномъ состояніи, по отдаленности военныхъ госпиталей и полковыхъ лазаретовъ, или по случаю упраздненія оныхъ, остаются безъ необходимаго медицинскаго пособія; равно имѣя въ виду, что въ такомъ же положеніи не рѣдко находятся нижніе воинскіе чины пограничной Таможенной Стражи, почтовые,

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go

Cesarza Wszech Rossyi, Króla
Pol-kiego,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa,

Zważając na położenie osób stanu wojskowego, a szczególnie wojskowych niższych stopni, którzy, w razie słabości przy wystąpieniu wojska ze swych kwater lub stanowisk, z powodu odlegle położonych szpitalów wojskowych i lazaretów polowych, lub zniesienia takowych, pozostać muszą bez pomocy lekarskiej, — niemniej też zważając, że w podobnym położeniu znajdują się wojskowi niższych stopni straży celnej pogranicznej, officialiści służby po-

дорожные и полицейскіе служители, а также арестанты, заболѣвающіе во время транспортированія, и по сему признавая нужнымъ доставить имъ призрѣніе и помощь въ ближайшихъ гражданскихъ больницахъ; по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ, постановили и постановляють слѣдующія на сей предметъ правила.

Правила общія.

§ 1.

Правила эти имѣють главною цѣлю:

а) Доставленіе военному вѣдомству способовъ къ помѣщенію, во всякое время, въ ближайшія гражданскія больницы, какъ такихъ заболѣвающихъ нижнихъ чиновъ и офицерскихъ служителей, кои, по отдаленности военныхъ госпиталей и полковыхъ лазаретовъ, или по случаю закрытія оныхъ, признано будетъ необходимымъ отправлять въ тѣ больницы; такъ равно тѣхъ, кои во время передвиженія полковыхъ и баталіон-

чтовѣй, дороговѣй и полицейнѣй, tudzież aresztanci, podpadający słabościom w czasie ich przeprowadzania; a ztąd znajdując potrzebę udzielenia im przytulku i pomocy w poblizszych szpitalach cywilnych, na przełożenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła wydać następne w tym przedmiocie przepisy.

Przepisy ogólne.

§ 1.

Głównym celem przepisów takowych jest:

a) Ułatwienie władzom wojskowym w każdym czasie pomieszczenia w pobliskich szpitalach cywilnych: takich chorych niższych stopni i służących oficerskich, których, z powodu odległości wojskowych szpitali i pułkowych lazaretów, albo w razie ich zwinięcia, zachodzić będzie konieczna potrzeba odsyłania do szpitali cywilnych; również tych, którzy w czasie wymarszu pułkowych i batalionowych lazaretów, z po-

ныхъ лазаретовъ, по тяжелой болѣзни, не могутъ безъ опасности жизни слѣдовать при походномъ лазаретѣ.

б) Облегченіе средствъ къ отправленію въ подлежащія заведенія и больницы женъ нижнихъ воинскихъ чиновъ и служителей, нуждающихся въ акушерской помощи, или зараженныхъ сифилистическою болѣзною.

в) Установленіе однообразнаго порядка относительно приѣма въ гражданскія больницы таковыхъ больныхъ, выпуска выздоровѣвшихъ и взиманія платы, установленной за пользованіе и содержаніе ихъ.

§ 2.

Больные военнослужащіе, оставляемые на попеченіе гражданскаго вѣдомства, принимаемы будутъ для призрѣнія въ такихъ гражданскихъ больницахъ, при коихъ находятся лекаря и аптеки, и гдѣ больные могутъ найти съ удобностью помѣщеніе и ответственное содержаніе.

wodu ciężkiej choroby nie mogą przenieść trudów podróży przy lazarecie, bez narażenia ich na niebezpieczeństwo życia.

b) Ułatwienie środków odsyłania żon woyskowych niższych stopni i posługaczów, potrzebujących pomocy akuszeryinicy, lub zarażonych chorobą weneryczną, do ustanowionych na ten cel instytutów lub szpitali.

c) Zapewnienie iednostaynego porządku w przyjmowaniu do cywilnych szpitali tego rodzaju chorych i odsyłaniu wyleczonych, iako téż ściąganiu kosztów kuracyi.

§ 2.

Chorzy woyskowi, pozostawieni pod opieką władzy cywilnej, umieszczani będą w szpitalach cywilnych, przy których znajdują się doktorzy i apteki, i gdzie chorzy z dogodnością umieszczeni, mogą znaleźć odpowiednie utrzymanie.

§ 3.

Кромѣ больныхъ военнаго вѣдомства, могутъ быть принимаемы для пользованія въ гражданскія больницы нижніе военные чины пограничной Таможенной Стражи, въ вѣдомствѣ Правительственной Коммисіи Финансовъ состоящіе, а равно дорожные, почтовые и полицейскіе служители, если въ отправленіи ихъ въ тѣ больницы встрѣтится необходимость.

§ 4.

Для призрѣнія больныхъ военнаго и другихъ вѣдомствъ арестантовъ, коихъ, по стеченію обстоятельствъ, необходимо будетъ оставлять на попеченіи гражданскаго вѣдомства, назначаются особыя гражданскія тюремныя больницы, при коихъ учреждена стража, для надзора вообще за больными арестантами.

§ 5.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ обязана указать, въ какія

§ 3.

Oprócz słabych wojskowych, mogą być przyjmowani na kurację do cywilnych szpitali wojskowi niższych stopni po granicznęj celnęj straży, którzy zostają pod zarządkiem Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, tudzież pocztowi, drógowi i policyjni posługacze, jeżeli zaydzie konieczna tego potrzeba.

§ 4.

Aresztanci chorobą dotknięci, tak wojskowi, iako też inni, których dla zbiegu okoliczności zaydzie potrzeba pozostawienia pod opieką władzy cywilnęj, przyjmowani będą do oddzielnych cywilnych szpitali więziennych, przy których znajduie się straż, dla ogólnego dozoru chorych więźni.

§ 5.

Szpitala cywilne, do których odtąd mogą być przyjmowani na kurację chorzy

именно гражданскія больницы могутъ быть принимаемы для пользованія больные военнаго вѣдомства, а равно поименованныя въ §§ 3 и 4.

§ 6.

Въ случаѣ учрежденія новыхъ или устройства существующихъ гражданскихъ больницъ въ такомъ видѣ, что больные военнослужащія могутъ быть въ оныя принимаемы для призрѣнія, учрежденные надъ сими заведеніями Попечительные Совѣты обязаны установленнымъ порядкомъ доводить о томъ до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ дѣлъ, которая будетъ давать знать о семъ подлежащему военному Начальству.

Порядокъ приѣма больныхъ въ гражданскія больницы.

§ 7.

Больные военнослужащія принимаются въ гражданскія больницы по билетамъ полковыхъ, баталіонныхъ, ротныхъ, эскадронныхъ,

воyskowi, oraz osoby chore w § 3 i 4 objęte, wskaże Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, komu wypada.

§ 6.

W razie zakładania nowych lub urządzania istniejących cywilnych szpitali w taki sposób, ażeby do nich mogli być w przyszłości przyjmowani chorzy woyskowi, Rady Opiekuncze szpitalne winny niezwłocznie właściwą drogą donosić o tém Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, która następnie zawiadamiać będzie o tém odpowiednie władze woyskowe.

O przyjmowaniu chorych do cywilnych szpitali.

§ 7.

Chorzy woyskowi mają być przyjmowani do szpitali cywilnych za biletami, wydawanymi od dowódców pulków, batalio-

сотенныхъ командировъ и другихъ офицеровъ, имѣющихъ въ вѣдѣніи своемъ особія части. Это соблюдается только въ такихъ случаяхъ, когда роты, эскадроны и другія команды, расположены вблизи больницъ, и отдалены отъ своихъ полковыхъ штабовъ, а въ противномъ случаѣ билеты должны быть выдаваемы отъ старшаго изъ военныхъ Начальниковъ. Форма означенныхъ билетовъ, соответственная единообразной, принятой по военному вѣдомству, дана будетъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

Изъ командъ, слѣдующихъ по этапамъ и состоящихъ въ вѣдѣніи комендантовъ, гдѣ они находятся, билеты заболѣвающимъ выдаются за подписью Комендантовъ или Начальниковъ этаповъ.

Такимъ же точно порядкомъ принимаемы будутъ въ гражданскія больницы нижніе воинскіе чины пограничной Таможенной Стражи, а заболѣвающіе дорожные, почтовые и полицейскіе служители принимаемы будутъ въ оныя по требованію ихъ начальства.

новъ, kompaniij, szwadronów, od setników i innych oficerów, zarządzających oddzielnemi komendami. To tylko ma miejsce wtenczas, gdy kompanie, szwadrony i inne komendy kwaterują w bliskości szpitali, a w oddaleniu od pułkowych sztabów; w przeciwnym albowiem razie, bilety powinny być wydawane od starszego z pomiędzy naczelników wojskowych. Wzór tych biletów, stosowny do iednostaynej w woysku przyiętej formy, ma być udzielony przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Z komend zaś przechodzących etapami i będących pod zarządem komendantów, gdzie takowi znajdują się, bilety chorym udzielane będą przez komendantów lub naczelników etapów.

Takim samym sposobem przyjmowani być mają do cywilnych szpitali, chorzy woyskowi niższych stopni pogranicznego celnego zarządu;—chorzy zaś pocztowi, drogowi i policyjni posługacze, przyjmowani będą na żądanie ich zwierzchności.

§ 8.

Поступающіе на семь основаніи въ гражданскія больницы военнослужащіе, должны быть записываемы въ особую книгу, по формѣ, какая будетъ установлена Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

Въ книгѣ этой должны быть записываемы находящіеся при больномъ вещи, медали, кресты и деньги, съ означеніемъ не только общей суммы денегъ, но и въ какой монетѣ.

На билетѣ, при коемъ больной доставленъ, должно отмѣчать: когда больному приняты и подъ какимъ нумеромъ записать въ книгу, приняты ли сполна прописанныя въ билетѣ вещи и въ какомъ видѣ, или чего либо не оказалось.

Въ приемѣ въ больницу больного выдается квитанція тому, кто его представилъ, а билетъ и всѣ принадлежащія больному вещи

§ 8.

Chorzy wojskowi, do cywilnych szpitali przyjeści, winni być zapisywani w oddzielnéy księdze, utrzymywanej podług wzoru, przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych przepisać się mającego.

W takowéy księdze wymienione być mają rzeczy, medale, krzyże i pieniądze, do chorego należące, z wyszczególnieniem nie tylko ogólnéy summy pieniędzy, lecz i gatunku monet.

Na bilecie, przy którym chory został przyślany, oznaczony być ma, dzień iego przybycia, numer pod którym w księdze znajduje się zapisany, oraz wzmianka, czy rzeczy w bilecie wyrażone, odebrane wszystkie i w jakim stanie, lub czyli czego niebrakuje.

Jednocześnie po przyjeściu do szpitala chorego, ma być wydawane pokwitowanie téj osobie, która chorego dostawiła; bilet zaś

и деньги хранятся въ цѣлости до совершеннаго выздоровленія и выпуска больнаго изъ больницы, или по день его смерти.

Такой же порядокъ долженъ быть наблюдаться и при приемѣ больныхъ гражданскаго вѣдомства, въ §§ 3 и 4 поименованныхъ.

§ 9.

Принятый въ больницу больной, со времени приема до выпуска его изъ больницы не можетъ изъ оной отлучаться, и исключительно подчиняется больничному начальству.

§ 10.

Для отвращенія затрудненій въ приемѣ во всякое время больнаго въ гражданскія больницы, должны находиться въ оныхъ по крайней мѣрѣ двѣ, а если возможно, и нѣсколько болѣе свободныхъ кроватей, для больныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, въ особенности же, когда въ тѣхъ самыхъ мѣстахъ, или въ близи квартируютъ войска, или же отдалены отъ тѣхъ мѣстъ военные госпитали либо лазареты.

i wszystkie do chorego należące rzeczy i pieniądze, zachowane będą w całości do chwili odzyskania zupełnego zdrowia i wyjścia ze szpitala, lub do dnia jego śmierci.

Taki sam porządek zachowany być winien, w przyjmowaniu chorych, powyżey w § 3 i 4 wymienionych.

§ 9.

Od chwili przyjęcia do szpitala chorego, aż do jego stamtąd wyjścia, niemoże się chory nigdzie wydalać, i wyłącznie zostaje pod rozkazami władzy szpitalnéy.

§ 10.

Dla zapobieżenia trudnościom w przyjęciu w każdéy chwili chorego do szpitalów cywilnych, mają się znajdować najmniej dwa, a jeżeli można i więcéy łóżek wolnych dla chorych wojskowych, a to szczególniéy wczasie konsystencyi w mieyscu lub bliskiéy okolicy oddziału woyska, i w mieyscach, gdzie szpital lub lazaret wojskowy iest odległy.

Порядок выписки выздоравливающих.

§ 11.

На основании правил, по военному ведомству существующих, полки и команды, коимъ принадлежатъ оставленные въ гражданскихъ больницахъ больные военного ведомства, если они расположены въ мѣстахъ нахожденія больницъ, — должны присылать за выздоравливающими приемщиковъ, а если находятся въ отдаленности отъ больницъ, то обязаны присылать приемщиковъ за сими людьми мѣстные военные начальники, то есть: коменданты, этапные начальники и начальники инвалидныхъ командъ, которые уже и отправляютъ выздоравливающихъ въ мѣста расположенія командъ, коимъ они принадлежатъ.

Приемщикъ, присылаемый за выздоравливающими военного ведомства, обязанъ удостоверить, все ли имѣются вещи, въ билетѣ ихъ означенныя; для отвращенія же всякихъ споровъ объ утратѣ или недостаткѣ

О выпусканіи изъ шпитали выздоравливающихъ.

§ 11.

На zasadzie правилъ istniejących w zarządzie wojennym, pułki i komendy, do których należą pozostawieni w szpitalach cywilnych chorzy wojskowi, jeżeli kwatrują w miejscach, gdzie szpitale się znajdują, w takim razie przesyłać będą po odbiór wyzdrowiałych; jeżeli zaś znajdują się w oddaleniu od szpitali dopełniać to będą miejscowe władze wojskowe, iako to: Komendanci, Naczelnicy etapów i inwalidnych komend, którzy wysyłać wy leczonych do miejsca konsystencyi tych części woysk, do których ciż wyleczeni należą.

Przysłany dla odbioru wyzdrowiałych wojskowych, winien się przekonać czyli niebrakuje rzeczy, w bilecie spisanych, i w tym celu, dla uniknienia wszelkich nieporozumień o brak lub utratę takowych

вещей, завѣдывающій больницею или смотритель оной долженъ не только отмѣтить на билетѣ, что всѣ вещи отданы обратно приѣмщику въ цѣлости, или чего изъ нихъ не достасть и куда дѣвалось, но сверхъ того означить на ономъ, когда выписанъ изъ больницы выздоровѣвшій военнослужитель, съ кѣмъ и куда, т. е. въ какой полкъ или команду отправленъ, и тѣ же самыя свѣдѣнія записываются въ заведенную при больницѣ книгу. Если же у выписываемаго военнослужителя находились при поступленіи его въ больницу собственные его деньги, медали и кресты, то слѣдуетъ возвратить ему оныя за роспискою въ книгѣ.

§ 12.

Время выписки изъ гражданскихъ больницъ выздоровѣвшихъ таможенныхъ, дорожныхъ, почтовыхъ и полицейскихъ служителей, записывать въ заведенной при больницѣ книгѣ, и за тѣмъ отпускать выздоровѣвшихъ для слѣдованія къ ихъ мѣстамъ; если бы

речи, obowiązанымъ іестъ Dozorca szpitala, nietylko zapisać na tymże bilecie, że napowrót oddane są rzeczy w całości, lub czego brakuje, i gdzie się to podziało, ale nadto, winien iest oznaczyć datę wyjścia ze szpitala wyzdrowiałego, miejsce gdzie się udaje, i wyrazić osobę, z którą się oddała, to iest: do iakiego pułku lub komendy, — iednocześnie tożsamo zapisaném być winno w księdze na ten cel utrzymywaney; a gdyby wychodzący ze szpitala woyskowy, złożył własne swe pieniądze, medale i woyskowe ozdoby, takowe za pokwitowaniem w księdze zwrócone onemu być mają.

§ 12.

Data wyjścia ze szpitala wyzdrowiałych celnych, drogowych, pocztowych i policyynych posługaczy, ma być zapisywana w księdze, na ten cel w szpitalu utrzymywaney, a rekonwalescenci udawać się powinni do swoięy władzy. Gdyby wszelako którykol-

однакоже кто изъ нихъ принять былъ въ больницу по билету своего Начальства, то таковой билетъ возвращать выходящему изъ больницы, съ подписью для выписки изъ еной.

§ 13.

О больныхъ военнослужащихъ, которыхъ болѣзнь перейдетъ въ хроническую, а тѣмъ содѣлаетъ ихъ неспособными къ продолженію военной службы, или требуетъ долговременнаго пользованія, — гражданскія больницы, съ приложеніемъ лекарскаго свидѣтельства, обязаны доносить Гражданскому Губернатору, для сношенія съ подлежащимъ военнымъ Начальствомъ о переводѣ сего рода больныхъ въ ближайшіе военные госпитали, — куда препроводять скорбные о таковыхъ больныхъ листы, билеты, за коими больные поступили въ больницу, и принадлежащіе больнымъ вещи, деньги, медали и кресты; если же продолжительная болѣзнь, по коей нижніе чины содѣлались неспособными къ службѣ, есть такого рода, что больной не

мѣкъ изъ этихъ людей, приѣхъ остался до госпиталя, за билетомъ отъ его власти выданнымъ, таковой билетъ виненъ быть опущающему госпиталь звороченъ, зъ записаніемъ на немъ даты опущенія госпиталя.

§ 13.

О чорыхъ войскорыхъ, которыхъ слабосъ прейдзие въ хроническую, а тѣмъ самемъ учыни ихъ неждолными до службы войскорой, lub wymagać będzie długiego leczenia, szpitala cywilne obowiązane są donosić o tém właściwemu Gubernatorowi Cywilnemu, zъ przesłaniemъ lekarskiego świadectwa, a to w celu zniesienia się zъ władzą wojenną o przetranslokowaniu tego rodzaju chorychъ do bliskichъ szpitali wojskowych, którym mają być przesłane listy przebiegu choroby, bilety, zъ któremiъ weszli do szpitala chorzy, i należące do nichъ rzeczy, pieniądze, medale i krzyże; jeżeli zaś choroba, w skutku której wojskowy stał się niezdolnymъ do służby, jestъ takiego rodzaju, że chory nie może być przeprowadzonymъ do szpitala,

можетъ быть переведенъ въ госпиталь, въ такомъ случаѣ Гражданскій Губернаторъ, получивъ о томъ донесеніе отъ больницы, обязанъ сдѣлать распоряженіе объ освидѣтельствovanіи сихъ больныхъ и назначеніи ихъ въ неспособные, установленнымъ на сей предметъ по военному вѣдомству порядкомъ.

Объ умершихъ или бѣжавшихъ.

§ 14.

Въ случаѣ смерти или побѣга больного военнoслужащаго, гражданская больница должна отправлять отъ себя немедленно къ тѣмъ командамъ, къ составу коихъ умершій или бѣжавшій принадлежалъ, билеты, съ подписью на нихъ, что такой то больной умеръ или бѣжалъ изъ больницы, и когда именно. Если команда въ отдаленности, или не извѣстно гдѣ находится, то билеты умершихъ или бѣжавшихъ военнoслужащихъ представлять Военному Начальнику въ губерніи, и вмѣстѣ съ тѣмъ давать знать мѣстной полиціи о смерти или побѣгѣ; а вещи, деньги,

въ такомъ wypadku, Gubernator Cywilny, za odebraniem w téy mierze zawiadomienia od szpitala, obowiązany jest zarządzić rewizyя, dla przekonania się o iego stanie zdrowia i uznania go za niezdolnego do służby, a to podług ustanowionego na ten cel przez wojenny zarząd porządku.

O zmarłych lub zbiegłych ze szpitala.

§ 14.

W przypadku śmierci lub ucieczki wojskowego, szpitale cywilne obowiązane są niezwłocznie odsyłać bilety do właściwej komendy, z wymienieniem w nich, że chory umarł lub zbiegl ze szpitala, i w którym dniu; gdyby zaś niewiadome było miejsce konsystencyi komendy zmarłego lub zbiegłego żołnierza, lub komenda takowa była oddaloną, w takich przypadkach odsyłać należy bilety zmarłych lub zbiegłych wojskowych, do Naczelnika Woennego w Gubernii, zawiadamiając iednocześnie o śmierci lub ucieczce wojskowego, miejscową policyę.

кресты и медали, носѣ нѣхъ останніеся, хранить въ больницѣ впредь до истребаванія оныхъ со стороны военного начальства; но если бы по истеченіи трехъ мѣсяцевъ со дня донесенія о смерти или побѣгѣ военно-служащаго, вещи и прочее, носѣ него оставшееся, не было военною властію истребовано, въ такомъ случаѣ больница обязана довести о томъ Гражданскому Губернатору, для сношенія съ подлежащимъ военнымъ начальствомъ, о самоскорѣйшей передачѣ всего того въ военное вѣдомство.

§ 15.

Въ случаѣ смерти больныхъ изъ числа дорожныхъ или другихъ служителей, собственныхъ ихъ деньги, платье и вещи, больница отдастъ кому по закону слѣдуетъ; казенную же одежду возвращаетъ тому вѣдомству, изъ коего больной присланъ былъ, а о смерти больного дать знать мѣстной полиціи.

Речи, деньги, медали и ордены войсковые по нимъ pozostałe, zachowane być mają w szpitalu, do otrzymania od władzy woyskowej odezwy o wydanie takowych. Jeżeliby wszakże po upływie trzech miesięcy, od dnia raportu o śmierci, lub ucieczce chorego woyskowego, rzeczy ni pozostałe po nim efekta, nie były przez władzę woyskową odebrane, w takim razie szpital obowiązany jest donieść o tém Gubernatorowi Cywilnemu, dla zniesienia się z właściwą władzą woyskową, względem iak najszybszego odebrania tychże rzeczy ze szpitala w zawiadywanie woyskowe.

§ 15.

W razie śmierci chorego pocztowego, drogowego lub policyjnego posługacza, własne rzeczy zmarłych i pieniądze, obowiązany jest szpital wydać, komu z prawa należy, a skarbowy ubiór zwracać będzie téj władzy, która chorego przysłała, donosząc o jego śmierci, miejscowej policyi.

Примѣчаніе. На основаніи § 16 правилъ, изданныхъ для руководства учреждений надъ Богоугодными въ Царствѣ заведеніями Попечительныхъ Совѣтовъ, съ вещами умершихъ въ гражданскихъ больницахъ на заразительныя болѣзни, слѣдуетъ поступать по наставленію лекарей.

Основанія, на коихъ опредѣляется въ пользу больницъ плата за больныхъ и погребеніе умершихъ, и порядокъ требованія сей платы.

§ 16.

За содержаніе и пользованіе больныхъ и за погребеніе умершихъ, опредѣляется въ пользу гражданскихъ больницъ плата по расчету, во что обходится въ сложности нѣсколькихъ лѣтъ содержаніе въ сихъ заведеніяхъ одного больного, вмѣстѣ съ медикаментами, и чего стоитъ погребеніе одного умершаго.

Если бы въ послѣдствіи оказалось, что установленная плата слишкомъ высока или

Увага. Podług artykułu 16-go Instrukcyi dla Rad Szpitalnych w Królestwie wydanej, z rzeczami zmarłych na chorobę zaraźliwą, powinno być postąpiono, według uznania lekarzy.

Zasady, według których szpitale cywilne mają być wynagradzane, za utrzymanie i leczenie chorych i kosztu pogrzebu zmarłych, niemnięj sposób zwrotu takich kosztów.

§ 16.

Za utrzymanie i kuracyą chorych, tudzież za pogrzebanie zmarłych, ustanowioném zostaje na rzecz szpitali wynagrodzenie w stosunku do wydatku, praktykowanego przez ciąg kilkoletni, w tych zakładach, na utrzymanie iednego chorego, wraz z lekarstwami, oraz na kosztu pogrzebu iednego zmarłego.

Gdyby w dalszém doświadczeniu opłata ta okazała się wysoką lub niedostateczną,

недостаточна, къ такому случаю, Правительственная Коммиссія Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ можетъ измѣнить оную въ началѣ каждаго года, не иначе однакоже, какъ по предварительномъ удостовѣреніи въ необходимости таковыхъ измѣненій изъ рапортовъ частныхъ Попечительныхъ Совѣтовъ, и по сношеніи съ Главнымъ Штабомъ Дѣйствующей Арміи и другими подлежащими начальствами.

§ 17.

За содержаніе и пользованіе больныхъ военнаго вѣдомства и за погребеніе умершихъ, военное начальство будетъ возвращать гражданскимъ больницамъ сумму, какая причитается онымъ по установленной платѣ и числу дней нахожденія больныхъ въ больницахъ.

§ 18.

Требованія о платѣ за содержаніе больныхъ военнопослужащихъ и за погребеніе умершихъ, гражданскія больницы чрезъ Частные Попечительные Совѣты, надъ ними заведенныя

Коммиссія Рządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, po dokładnem rzeczy rozpoznaniu, a mianowicie po przekonaniu się z raportów Rad szczegółowych szpitalnych, o potrzebie zaprowadzenia téj zmiany, oraz na poprzedniem zniesieniu się w tym względzie z Głównym Sztabem Czynnej Armii i innemi władzami właściwemi, zmiany te z początkiem roku zarządzić może.

§ 17.

Za utrzymanie i leczenie chorych wojskowych i za grzebanie zmarłych, władza wojskowa zarządzać będzie zwrot przypadających dla szpitali kosztów, wedle cen oznaczonych i w stosunku dni znaydowania się chorego w szpitalu.

§ 18.

O zwrot kosztów na utrzymanie chorych wojskowych i grzebanie zmarłych, szpitale, za pośrednictwem Rad opiekuńczych odnosić się mają z upływem każdego

ми учрежденные, посылають, по прошествіи каждаго трехъ мѣсяцевъ, Дежурному Генералу Дѣйствующей Арміи, съ приложеніемъ расчетныхъ вѣдомостей по формѣ, какая будетъ установлена Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ. Вѣдомости эти должны быть подписаны старшими лекарями и смотрителями больницъ и удостоены членами Попечительнаго Совѣта; кромѣ того, должны быть засвидѣтельствованы, въ городахъ — Комендантами, а гдѣ ихъ нѣтъ, — Начальниками Инвалидныхъ командъ и Бургомистрами; гдѣ же не будетъ мѣстныхъ военныхъ Начальниковъ, то Бургомистрами, или Гминными Войтами.

§ 19.

По распоряженію военнаго начальства, расчетныя вѣдомости будутъ обращаемы въ Варшавскую Коммиссаріатскую Коммисію, которая, на основаніи существующихъ правилъ, обязана немедленно, и не позже какъ въ теченіи одного мѣсяца, доставить гражданской

кварталу до Dyżurnego Jenerała Czynnéy Armii, z załączeniem likwidacyi kosztów, ułożonéy według wzoru, przez Kommissyą Rządową wskazać się mającego. Likwidacye takowe powinny być podpisywane przez lekarza naczelnego, oraz intendenta lub dozorcę szpitala, tudzież sprawdzane przez Radę szczegółową szpitala, nakoniec poświadczone, w miastach, gdzie się znajdują Komendanci, — przez tychże Komendantów; a gdzie ich nie ma, — przez Naczelników komend inwalidów, i Burmistrzów; gdzie nie ma żadney mieyscowéy woyskowej władzy, likwidacye poświadczać będą Burmistrze lub Wóyci Gmin.

§ 19.

Stosownie do istniejącychъ въ części woyskowej przepisówъ, władza woyskowa, likwidacye takowe odsyłać będzie do Warszawskiéy Kommissaryackiéy Kommissyi, która, wedle przyiętychъ zasadъ, obowiązana jest niezwłocznie, a naydaléy w przeciągu

больницъ въ полности причитающееся по расчету удовлетворение, безъ вычета денегъ за пересылку; въ случаѣ же невысылки на сей срокъ денегъ, Попечительные Совѣты больницъ должны доводить о томъ установленнымъ порядкомъ до свѣденія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ дѣлъ, которая входитъ, съ кѣмъ слѣдуетъ въ сношеніе объ ускореніи удовлетворенія больницъ.

§ 20.

Плата за содержаніе и пользованіе больныхъ военныхъ нижнихъ чиновъ таможенной пограничной стражи, и за погребеніе умершихъ, производится больницами отъ Начальниковъ сей стражи, къ коимъ Попечительные Совѣты, по прошествіи каждаго трехъ мѣсяцевъ, обязаны посылать поswiadczeniye расцетныя вѣдомости.

§ 21.

За пользованіе и содержаніе больныхъ и за погребеніе умершихъ дорожныхъ, почто-

jednego miesiąca dopełnić zwrot przypadających kosztów, przez nadesłanie onych franco właściwemu szpitalowi. Wrazie niedopełnienia zwrotu tych kosztów w przepisany czas, Rady szpitalne donosić mają o tém właściwą drogą Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, która przedsiębrać będzie stosowne kroki, względem niezwłocznego zaspokoienia szpitalów.

§ 20.

Za utrzymanie i leczenie chorych wojskowych, należących do składu pogranicznej celnej straży, i za grzebanie umarłych, szpitale otrzymywać będą zwrot przynależnych kosztów od naczelników tych straży, którym Rady Szpitalne przysyłać będą, z upływem każdego kwartału uformowane i poświadczone likwidacye.

§ 21.

Za utrzymanie i kuracyą chorych, tudzież za grzebanie zmarłych pocztowych,

выхъ и полицейскихъ служителей, больницы получаютъ установленную плату отъ тѣхъ вѣдомствъ, отъ коихъ больные присланы въ оныя, а въ случаѣ промедленія въ удовлетвореніи, Попечительные Совѣты поступаютъ сообразно тому, какъ постановлено въ § 19.

§ 22.

Плата за содержаніе и леченіе больныхъ военныхъ арестантовъ въ тюремныхъ больницахъ, и за погребеніе умершихъ, требуется для сихъ больницъ отъ военнаго начальства, — тюремными Смотрителями, тѣмъ порядкомъ, какой установленъ въ § 18. За содержаніе больныхъ арестантовъ, не принадлежащихъ къ военному вѣдомству, равно за погребеніе умершихъ, не производится тюремнымъ больницамъ особенной платы; а подобныя издержки будутъ покрываемы изъ штатныхъ тюремныхъ суммъ.

§ 23.

Какъ на основаніи существующихъ по военной части постановленій, Коменданты

оказъ дорожныхъ и полицейскихъ послугачей, szpitale otrzymywać będą zwrotъ przynależnychъ kosztówъ odъ tychъ władzъ, odъ których chorzy do szpitala przysłani byli. — Wrazie opóźnienia zwrotu takowychъ kosztówъ, Rady Szpitalne postępować będą stosownie do przepisu, zawartego wъ § 19.

§ 22.

Za utrzymanie i leczenie chorychъ wojskowychъ aresztantówъ wъ szpitalachъ więziennychъ, tudzież za grzebanie zmarłychъ, zwrotu przypadającychъ na rzeczъ tychъ szpitali kosztówъ żądać będą odъ władzy wojskowej, — nadzorcy więzień, stosownie do przepisówъ, wъ § 18 wymienionychъ. Koszta za utrzymanie chorychъ aresztantówъ, nie należącychъ do kładu wojska, oraz za grzebanie zmarłychъ, nie mają być likwidowane; koszta te zaspokajane będą zъ etatowychъ więziennychъ funduszy.

§ 23.

Ponieważ na zasadzie istniejącychъ wъ części wojskowejъ przepisówъ, Komendanci

или Начальники Инвалидныхъ командъ обязаны посѣщать больныхъ военно-служащихъ, въ гражданскихъ больницахъ находящихся, и какъ, сверхъ того, для военныхъ медиковъ опредѣленъ особыми правилами порядкъ надзора за таковыми больными, то сообразно сему постановляется, чтобы болѣе начальство не препятствовало военнымъ лицамъ и медикамъ осматривать больныхъ военнослужащихъ, въ гражданскихъ больницахъ находящихся. Для ближайшаго же свѣденія и соображенія, Правительственная Коммисія Внутреннихъ дѣлъ обязана снабдить, кого слѣдуетъ, экземплярами вышеозначенныхъ Высочайше утвержденныхъ въ 11-й день Декабря 1838 года правилъ для обозрѣнія военными медиками гражданскихъ больницъ, въ которыхъ пользуются больные воинскіе чины.

§ 24.

Исполненіе настоящаго Постановленія, которое должно быть напечатано въ публич-

lub Naczelnicy komend inwalidów, obowiązani są przekonywać się o stanie umieszczonych w cywilnych szpitalach chorych wojskowych, i gdy nadto lekarze wojskowi mają sobie również poleconém dogłębienie takowych chorych, stosownie więc do tych przepisów stanowi się: że władze szpitalne nie powinny wzbraniać, tak osobom wojskowym, iak równie lekarzom, do składu wojska należącym, przekonywania się o stanie chorych wojskowych, zostających w szpitalach cywilnych. Dla tém bliższego zaś poinformowania i zastosowania się do przedmiotu, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, obowiązana jest zaopatrzyć, kogo wypada, wspomnionemi przepisami, w dniu 11 Grudnia 1838 roku, przez Najjaśnieyszego CESARZA zatwierdzonemi, względem odbywania przez lekarzy wojskowych rewizyi szpitali cywilnych, w których chorzy wojskowi są zamieszczeni.

§ 24.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone

ныхъ вѣдомостяхъ и въ Дневникѣ Законовъ,
возлагается на Правительственную Коммисію
Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ.

szone i w Dzienniku Praw umieszczone,
Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych
i Duchownych polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedze-
niu Rady Administracyiney, dnia 15 (27)
Listopada 1840 roku.

(podpisano) Namiestnik, General-Feldmarszałek
Xiąże Warszawski.

p. o. Dyrektora Głównego
Prezylującego w Kommis-
sji Rządowey Spraw We-
wnętrznych i Duchownych,
(podpisano) Jeneral-Lejtnant,
Senater *Pisarew.*

Sekretarz Stanu
(podpisano) J. *Tymowski.*

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisa po) J. *Tymowski*

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny Prezyl-
dujący w Kommissji Rządowey
Sprawiedliwości

Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. *Karnicki.*

Dzień ogłoszenia $\frac{7}{19}$ Kwietnia 1841 roku.

О т ч е т ъ

О СОСТОЯНІИ ТАКОГО-ТО ПЕРВОНАЧАЛЬ-
НАГО УЧИЛИЩА (ВЪ ДВУХЪ КЛАССАХЪ, ПО
СПОСОБУ ВЗАИМНАГО ОБУЧАНІЯ). ЧИСЛО,
МѢСЯЦЪ И ГОДЪ.

1. Общее число учениковъ мужскаго и женскаго пола, въ сравненіи съ прошедшимъ годомъ; сіе число увеличилось или уменьшилось, сколько и по какимъ причинамъ.
2. Сколько учениковъ окончили учение, сколько бы было неокончившихъ, и почему, сколько умершихъ.
3. Сколько отличныхъ, посредственныхъ, слабыхъ по успѣхамъ въ ученіи.
4. Учение началось съ такого-то числа и мѣсяца, окончено тогда-то. Столько-то было уроковъ.
5. Испытаніе было тогда-то, въ присутствіи родителей и такихъ-то постороннихъ посѣтителей.
6. Такія-то лица, тогда-то посѣщали училище, сдѣлали такія-то замѣчанія.
7. Въ какомъ положеніи домъ училища.
8. Отъ кого училище получаетъ свое содержаніе, и сколько, исправно или неисправно доставляются на сіе денежные суммы, или иныя пособія.

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Уваровъ.

Згідно з Вypисемъ:
Директоръ Глówny Презyдиацy в Комиссiї
Рзãдowей Sprawiedliwoœci
Kossecki.

Секретарь Генералны
J. Karnicki.

N. 1.

Zdanie Sprawy

O STANIE SZKOŁY ELEMENTARNEJ N. (O
DWÓCH KLASSACH, PODŁUG METODY WZA-
IEMNEGO UCZENIA). DZIEŃ, MIESIĄC I ROK.

1. Ogólna liczba uczniów płci męskiej i żeńskiej, w porównaniu z rokiem upłynionym; czy się ta liczba powiększyła, lub zmniejszyła, o ile i dla jakich przyczyn.
2. Ilu uczniów ukończyło nauki; ilu opuściło szkołę, nie ukończywszy kursu, i dla czego; ilu zmarło.
3. Ilu uczyniło celujący, mierny i mały postęp w naukach.
4. Kurs zaczął się w dniu i miesiącu N. skończył się — Lekcyi było N.
5. Examen odbył się w dniu N., w obecności rodziców i takich-to postronnych gości.
6. Osoby N. N. zwiedzały szkołę N. i uczyniły postrzeżenia N. N.
7. W jakim znajduje się stanie dom szkolny.
8. Zkąd szkoła ma swoje utrzymanie i w jakiej ilości, czy regularnie albo nieregularnie dostarczane są na ten cel summy pieniężne, albo inny zasilek.

(podpisał) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem:
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Т а б л и ц а
для обводовыхъ училищъ.
T a b e l l a
d l a s z k o ł o b w o d o w y c h .

N.	УЧЕБНЫЕ ПРЕДМЕТЫ. PRZEDMIOTY NAUKOWE.		Число уроковъ по классамъ въ недѣлю. Liczba lekcyi w klas- sach, w ciągu tygo- dnia.				Рескъ часотъ въ недѣлю Ogólna liczba godzin, w cią- gu tygodnia	Примѣчаніе. Uwaga.
	I. II. III. IV.							
1	Законъ Божій	Religia	3	3	3	3	12	
2	Польскій языкъ	Język Polski	4	3	3	3	13	
3	Русскій языкъ	„ Rosyjski	5	4	4	5	18	
4	Латинскій языкъ	„ Łaciński	4	4	5	5	18	
5	Нѣмецкій языкъ	„ Niemiecki /	4	3	3	3	13	
6	Математика	Matematyka	5	6	6	6	23	
7	Всеобщая географія	Geografia powszechna	2	2	1	1	6	
8	Географія Россіи	„ Rosyi	—	1	1	1	3	
9	Всеобщая исторія	Historia powszechna	—	2	2	2	6	
10	Русская исторія	„ Rosyjska	—	—	3	3	6	
11	Чистъ писаніе	Kalligrafia	5	4	2	2	13	
12	Рисованіе	Rysunki	4	4	3	2	13	
Итого			36	36	36	36	144	

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Уваровъ.

(podpisał) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny Prezydujący w Komisji
Rządowej Sprawiedliwości
Kossecki.
Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

ВѢДОМОСТЬ

О СОСТОЯНІИ УЧИЛИЩЪ, НАХОДЯЩИХСЯ
ВЪ ТАКОМЪ-ТО ОБВОДѢ.

А. Первоначальныя Училища.

1. Число училищъ въ городѣ, въ обводѣ; вновь открыты въ такихъ-то мѣстахъ.
2. Въ такихъ-то Училищахъ учение по способу взаимнаго обученія; въ такихъ-то Училищахъ два класса, и сверхъ опредѣленныхъ Уставомъ учебныхъ предметовъ, преподаются такіе-то.
3. Число Учителей, поведение ихъ, доказательство ихъ усердія, исправности.
4. Число учениковъ вообще одного, или обоихъ половъ, такого-то состоянія, въ городѣ, обводѣ, умноженіе или уменьшеніе сего числа, въ сравненіи съ прошедшимъ годомъ, причины.
5. Число окончившихъ курсъ ученія, выбывшихъ, отличныхъ, посредственныхъ, слабыхъ.
6. Обзорѣніе Начальства, какія Училища не были обзорѣваемы, и почему.
7. Состояніе учебныхъ пособій; недостатокъ въ оныхъ, гдѣ именно, причины.
8. Состояніе училищныхъ домовъ, пространство, выгоды, и неудобства оныхъ.

Б. Частныя Учебныя заведенія.

Число оныхъ для мужскаго и женскаго пола; число учениковъ мужскаго и женскаго пола; какого состоянія. Исправность ученія и надзоръ за поведеніемъ. Число Учителей и Учительницъ.

(подпись) Почетнаго Инспектора.
Штатнаго Инспектора.

Примѣчаніе. Инспекторъ, составляя сію вѣдомость изъ доставленныхъ ему отчетовъ, присовокупляетъ къ каждой статьѣ замѣчанія свои, и Почетнаго Инспектора.

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Уваровъ.

Rapport

О СТАНІИ ШКОЛЪ, ЗНАЙДУЮЩИХСЯ СЕБѢ
ВЪ ОБВОДѢ N.

A. Szkoły Elementarne.

1. Ilość szkół takich, w mieście, w obwodzie, nowo-założone, gdzie?
2. W których szkołach sposób wzajemnego uczenia, w których są dwie klasy, w których, oprócz nauk przepisanych Ustawą, dają się jeszcze inne takie?
3. Liczba nauczycieli, ich sprawowanie się, dowody gorliwości i pilności w obowiązkach.
4. Liczba uczniów jednej lub obojczy płci razem, — iakiego stanu, — w mieście, w obwodzie, — powiększenie się albo zmniejszenie liczby uczniów w porównaniu roku przeszłego, — przyczyny.
5. Liczba uczniów, którzy skończyli nauki — opuścili szkołę, — celujących, miernych, słabych w naukach.
6. Wizyty czynione przez Zwierzchność, — które szkoły nie były wcale wizytowane, i dla czego?
7. Stan zbiorów naukowych, niedostatek onychże, gdzie mianowicie, — przyczyny.
8. Stan domów szkolnych, obszerność, wygody i niedogodności onych.

B. Instytuta Naukowe prywatne.

Liczba tych Instytutów, dla płci męzkiej i żeńskiej, — liczba uczniów i uczennic, — iakiego stanu, — pilność w wykładaniu i dozór nad obyczajami uczących się. Liczba nauczycieli i nauczycielek.

(Podpisy) Inspektora Honorowego.
Inspektora Etatowego.

Uwaga. Inspektor, układając podobne raporty z przedstawionych mu sprawozdań, załącza przy każdym artykule opinią własną i Inspektora Honorowego.

(podpisał) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości
Kossacki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

О т ч е т ь

О СОСТОЯНІИ ТАКОГО - ТО ОБВОДОВАГО
УЧИЛИЩА, ОТЪ ЧИСЛА — МѢСЯЦА — ГОДА,
ПО ЧИСЛО — МѢСЯЦЪ — И ГОДЪ.

1. Число учениковъ въ теченіи года съ означеніемъ ихъ состоянія, умноженіе или уменьшеніе онаго, въ сравненіи съ прошедшимъ годомъ и причины сего.
2. Число окончившихъ курсъ, или выбывшихъ по инымъ причинамъ, число умершихъ.
3. Число отличныхъ, посредственныхъ, слабыхъ по успѣхамъ, вообще и по классамъ.
4. Преподаваніе ученія, въ какихъ классахъ, сколько времени продолжалось.
5. Испытаніе производилось въ такіе-то дни, въ присутствіи Почетнаго Инспектора, и такихъ-то постороннихъ посѣтителей.
6. Торжественный актъ былъ такого - то числа, въ присутствіи такихъ-то лицъ и мѣстнаго Начальства. Были произнесены рѣчи (которыя и прилагаются) учениками, или учителями, читаны такія-то сочиненія, розданы свидетельства окончившимъ ученіе, такимъ-то, похвальныя листы и книги, удостоены перевода въ такіе-то классы, такіе-то.
7. Такія-то лица, тогда-то посѣщали училище, сдѣлали такіе-то замѣчанія; какія въ слѣдствіе оныхъ приняты мѣры.
8. Радѣніе, или нерадѣніе и вообще поступки учителей, бывали въ отлучкѣ, или больны, какіе изъ нихъ выбыли изъ училища, съ означеніемъ времени и причинъ, и кто заступалъ ихъ мѣсто; время прибытія новыхъ учителей.
9. Состояніе учебныхъ пособій, умноженіе оныхъ въ теченіи года, недостатки.
10. Приношенія и подарки Училищу отъ частныхъ людей или обществъ и иныхъ мѣстъ; какое изъ оныхъ сдѣлано употребленіе.
11. Состояніе училищнаго дома, пространство, выгоды и невыгоды онаго.

(подпись) Почетнаго Инспектора.
Штатнаго Инспектора.

Къ отчету прилагаются послужные списки учителей.

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Уваровъ.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny, Prezydujący
w Komisji Rządowej Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Zdanie sprawy

O STANIE SZKOŁY OBWODOWEJ N. DNIA —
MCA — ROKU.

1. Liczba uczniów w ciągu roku z oznaczeniem ich stanu, w porównaniu roku przeszłego; liczba ta powiększyła się lub zmniejszyła, o ile z jakich przyczyn?
2. Ile uczniów skończyło szkoły, ile oddaliło się dla innych przyczyn, ile umarło?
3. Ile okazało postęp celujący, mierny i mały, w ogólności i w każdej klasie z osobna?
4. Nauki, w których klasach i przez jaki czas były wykładane.
5. Examen odbył się . . . w obecności Inspektora honorowego i obcych gości, jakich mianowicie?
6. Którego dnia odbył się akt uroczysty, w obecności jakich osób, i jakie władzy miejscowej przez których nauczycieli i uczniów miano były mowy (dołączające się przytém) i czytane wypracowania, którym uczniom kończącym kursa wydane zostały świadectwa, którzy otrzymali listy pochwalne i książki, a którzy promocyą do klasy wyższej?
7. Jakie osoby i kiedy zwiedzały szkołę i jakie czyniły uwagi, jakie w skutek tego przedsięwzięto środki?
8. Czy Nauczyciele byli pilni, albo nie, czy byli na urloпах, albo chorowali, który mianowicie, kiedy i dla jakich przyczyn oddalił się, kiedy przybył nowy nauczyciel?
9. Stan zbiorów naukowych, pomnożenie ich w ciągu roku i niedostatki.
10. Ofiary uczynione dla szkoły przez osoby prywatne, albo przez stowarzyszenia i inne władze, wyszczególnienie użytku takowych.
11. Stan domów szkolnych, obszerność, wygody i niedogodności onych.

(podpisy) Inspektora Honorowego.
Inspektora Etatowego.

Do tego sprawozdania przyłączają się listy stanu
szkoły nauczycieli.

(podpisał) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Т а б л и ц а
ДЛЯ ГИМНАЗИЙ ВАРШАВСКАГО УЧЕБНАГО ОКРУГА.

T a b l i c a
DŁA GIMNAZYÓW OKRĘGU NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

Nr.	УЧЕБНЫЕ ПРЕДМЕТЫ. PRZEDMIOTY NAUKOWE.		Сколько уроковъ по классамъ въ недѣлю. Ile lekeyi w klaszach w ciągu tygodnia.							Всѣхъ часовъ въ недѣлю Ogólna liczba godzin w ciągu tygodnia.	Примѣчанія. Uwagi.
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.		
1	Законъ Божій	Religia	3	2	2	2	1	1	1	12	
2	Польскій языкъ	Język Polski	4	3	3	2	2	2	1	17	
3	Русскій языкъ и словесность	Język i Literatura Rosyjska	5	5	4	4	5	5	5	33	
4	Славянскій языкъ	Język Sławiański	—	—	—	—	1	1	1	3	
5	Латинскій языкъ	Język Łaciński	4	4	5	4	6	5	6	34	
6	Греческій языкъ	Język Grecki	—	—	—	3	4	4	4	15	
7	Нѣмецкій языкъ	Język Niemiecki	3	3	3	3	2	2	2	18	
8	Французскій языкъ	Język Francuzki	3	3	3	3	3	2	2	19	
9	Логика	Logika	—	—	—	—	—	1	1	2	
10	Математика	Matematyka	5	5	5	5	5	3	3	31	
11	Всеобщая географія и статисти- ка	Geografia i Statystyka Po- wszechna	2	2	1	1	1	1	1	15	
	Россійская географія и ста- тистика	Geografia Rosyjska i Sta- tystyka	—	1	1	1	1	1	1		
12	Всеобщая исторія	Historya Powzeczna	—	2	2	2	2	2	2	24	
	Русская исторія	„ Rosyjska	—	—	3	3	2	2	2		
13	Физика	Fizyka	—	—	—	—	—	3	3	6	
14	Рисованіе	Rysunki	3	3	2	2	1	1	1	13	
15	Чистописаніе	Kalligrafia	4	3	2	1	—	—	—	10	
Итого уроковъ и часовъ			36	36	36	36	36	36	36	242	

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергійъ Уваровъ.

(podpisał) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny Prezydujący w Komisyyi
Rządowéy Sprawiedliwości
Kossecki.

Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

Р о с п и с а н і е

ЧАСОВЪ ПРЕПОДАВАНІЯ НАУКЪ ВЪ ИНСТИТУТЪ СЕЛЬСКАГО ХОЗЯЙСТВА И ЛѢСОВОДСТВА.

R o z k ł a d

GODZIN NA NAUKI WYKŁADANE W INSTYTUCIE GOSPODARSTWA WIEYSKIEGO I LEŚNICTWA.

N.	УЧЕБНЫЕ ПРЕДМЕТЫ. PRZEDMIOTY NAUKOWE.	Число уроковъ въ недѣлю по классамъ. Liczba lekcyi w tygodniu.						Общее число часовъ въ недѣлю. Ogólna liczba godzin w tygodniu.	
		По земле-дѣльческо-му отдѣле-нію исклю-чительно.		По лѣсно-му отдѣле-нію исклю-чительно.		По обоимъ отдѣле-ніямъ вмѣ-стѣ.			
		Wylączenie w oddziale rolniczym.	Wylączenie w oddziale leśnym.	Wylączenie w oddziale rolniczym.	Wylączenie w oddziale leśnym.	W obu oddziałach razem.			
		I.	II.	I.	II.	I.	II.		
1	Законъ Божій	—	—	—	—	1	1	2	
2	Сельское хозяйство	—	—	—	—	3	3	6	
3	Лѣсоводство	—	—	3	3	—	—	9	
4	Арифметика	—	—	—	—	3	—	3	
5	Бухгалтерія	—	—	—	—	—	1½	1½	
6	Геометрія	—	—	—	—	2	—	2	
7	Линейное, архитектурное и меха- ническое черченіе	—	—	—	—	2	—	2	
8	Землеустройство	—	—	—	—	—	2	2	
9	Механика съ упражненіями	—	—	—	—	—	2½	2½	
10	Сельская архитектура съ упраж- неніями	—	—	—	—	—	2½	2½	
11	Естественная исторія и физиологія	—	—	—	—	4½	2	6½	
12	Садоводство	—	—	—	—	—	2	2	
13	Физика	—	—	—	—	2½	1	3½	
14	Химія	—	—	—	—	2½	—	2½	
15	Технологія	—	—	—	—	—	2½	2½	
16	Ветеринарія	—	—	—	—	1½	1½	3	
17	Законодѣніе и администрація	—	—	—	—	2½	1	3½	
18	Русскій языкъ	—	—	—	—	3	1½	4½	
19	Статистика (преполагается на Русскомъ языкѣ)	—	—	—	—	—	2	2	
20	Нѣмецкій языкъ	—	—	—	—	1	2½	3½	
Всего		1½	1½	3	3	28½	28½	66	
w O g ó l e .		1½	1½	3	3	28½	28½	66	

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія
Сергій Царевъ.

(podpisano) Minister Oświecenia Narodowego
Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) Ig. Turkull.

Zgodno z Oryginałem
Sekretarz Stanu
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
Dyrektor Główny Prezydujący w Kom. nissyi
Rządowej Sprawiedliwości
Kossecki.
Sekretarz Jeneralny
J. Karnicki.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОР-
СКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою написано:

Na oryginalnej własnej JEGO CESARSKO-KRÓ-
LEWSKIEJ MOSCI ręką napisano:

„БЫТЬ ПО СЕМУ“

„MA BYDŹ PODŁUG TEGO“

Въ Динабургѣ, 31 Августа 1840 года.

W Dynaburgu, 31 Sierpnia 1840 roku.

ШТАТЪ

ЕТАТ

Расходамъ на содержаніе Wydatków na utrzyma-
Института Сельскаго nie Instytutu Gospodar-
Хозяйства и Лѣсовод- stwa Wieyskiego i Leśni-
ства. ctwa.

ОБЪЯСНЕНИЕ РАСХОДОВЪ. WYKAZ KOSZTÓW.		На каждый предметъ порознь	На всѣ	Всѣмъ
		Na każdy przedmiot z osobna.	Na wszystkie.	Ogół.
		Злотыхъ.	Złotych.	
А. Составъ Учителей и содержаніе ихъ.				
Директоръ Института		10,000	10,000	
Инспекторъ надъ учениками		4,500	4,500	
Два Профессора:				
а) Землемѣрія, черченія плановъ, хозяй- ственной механики и сельской архите- ктуры		4,500	9,000	
б) Естественной Исторіи, Физики и Са- доводства		4,500		
Примѣчаніе. Оба постоянно живутъ въ Маримонтѣ.				
Девять Профессоровъ, а именно:				
а) Закона Божія		1,200	19,200	
б) Лѣсоводства		2,000		
в) Второй Профессоръ лѣсоводства		2,000		
г) Химіи и технологіи		2,000		
д) Правовѣдѣнія и администраціи		2,000		
е) Ветеринаріи		2,000		
ж) Хозяйственной отчетности		2,000		
з) Россійскаго языка и хозяйственной ста- тистики		2,000		
и) Нѣмецкаго языка		2,000		
Адъюнкты въ помощь Директору Института, для преподаванія сельскаго хозяй- ства		2,000		42,700
Б. Управление Института.				
Казначей		2,000	2,000	
Контролеръ		1,500	1,500	
Секретарь		1,500	1,500	
На канцелярскіе расходы		800	800	5,800
В. Ученики содержимые на казенномъ иждивеніи.				
Шесть учениковъ, полагая на каждого по 666 злотыхъ 20 грошей				4,000

Г. На другія надобности Института:

На библиотеку и кабинетъ моделей и разныхъ орудій
 — отопленіе и освѣщеніе помѣщеній принадлежащихъ училищу
 — наемъ экипажа для Учителей, приѣзжающихъ изъ г. Варшавы
 — содержаніе Лекаря
 — содержаніе больницы
 — жалованье тремъ членамъ Инвалидампъ, для содержанія порядка въ училищѣ
 — искусственное разведеніе лѣсовъ
 — содержаніе и починку зданій принадлежащихъ училищу
 Для двухъ дворниковъ, полагая каждому по 40 злотыхъ въ мѣсяцъ
 На чистку трубъ
 — устройство ботаническо-хозяйскаго сада и содержаніе чистоты на площадяхъ и около зданій училища

Сельская Школа.

Учитель
 Двадцать учениковъ на казенномъ иждивеніи
 На отопленіе и освѣщеніе
 — содержаніе и починку зданій
 — вознагражденіе, по мѣрѣ надобности, ремесленниковъ употребляемыхъ для обученія въ Сельскомъ Училищѣ
 — экстраординарные и непредвидимые расходы въ распоряженіе Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа

В с е г о .

D. Na inne potrzeby Instytutu:

Na bibliotekę i gabinet modeli i różnych narzędzi
 — opał i światło lokali do Instytutu należących
 — naіem powozu dla Nauczycieli przyjeżdżających z Warszawy
 — opłatę lekarza
 — utrzymanie infirmaryi
 — płacę trzech inwalidów dla utrzymania porządku w szkole
 — sztuczną uprawę lasów
 — utrzymanie i reperacyę gmachów, do szkoły należących
 Dwom stróżom, licząc na każdego po złp. 40 co miesiąc
 Na wycieranie kominów
 Na urządzenie ogrodu botaniczno-gospodarskiego i utrzymanie czystości na placach i około gmachu szkolnego

Szkola wiejska.

Nauczyciel
 Dwudziestu uczniów na koszcie rządowym
 Na opał i światło
 Na utrzymanie i reperacyę lokali
 na wynagrodzenie, w miarę potrzeby, rzemieślników używanych do uczenia w Szkole wiejskiej właściwych rzemioł
 na extraordinaryne i nieprzewidziane wydatki, do dyspozycyi Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego

w Ogóle .

2,000	2,000	
800	800	
2,000	2,000	
500	500	
200	200	
360	1,080	
600	600	
3,000	3,000	
480	960	
500	500	
500	500	12,140
2,000	2,000	
200	4,000	
800	800	
200	200	
3,000	3,000	10,000
2,360	2,360	2,360
		77,000

Примѣчаніе. На удовлетвореніе таковыхъ расходовъ назначено:

Отъ Казны 39,333 зл. 10 гр.
 Отъ Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства 22,000 „ „ „
 Поступаетъ дохода съ имѣній Маримонта и принадлежащихъ къ оному деревень 15,666 зл. 20 гр.
 И т о г о 77,000.

Uwaga. Na zaspokojenie powyższych wydatków przeznacza Rząd 39,333 złp. 10 gr.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu 22,000 „ „ „

Wpływa dochód z dóbr Marymontu i należących do niego wsi 15,666 złp. 20 gr.
 W ogóle 77,000 złp. „

(подписалъ) Министръ Народнаго Просвѣщенія

Сергій Уваровъ.

(podpisano) Minister Oświecenia Narodowego

Sergiusz Uwarow.

Zgodno z Oryginałem: Minister Sekretarz Stanu (podpisano) Ic. TURKUL.

Zgodno z Oryginałem
 Sekretarz Stanu
 (podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Wypisem:
 Dyrektor Główny Prezydujący
 w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości
 Kossecki.

Sekretarz Generalny
 J. Karnicki.

SPIS POSTANOWIEN

W TOMIE XXVI DZIENNIKA PRAW.

I. Postanowienia Królewskie.

Stronica.

Postanowienie, zatwierdzające Prawo o Tytułach honorowych w Królestwie Polskiem . . .	49
w Carskiem Siele d. $\frac{23}{5}$ Września 1840 r.	
Lista imienna osób, którym w roku 1824 dozwolono używać tytułów honorowych.	135
Ustawa oraz Etat dla Gimnazyów i Szkół Obwodowych, tudzież elementarnych Okręgu Naukowego Warszawskiego.	169
w Dyneburgu d. 31 Sierpnia 1840 r.	
Ustawa Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa.	319
w Dyneburgu d. 31 Sierpnia 1840 r.	

II. Postanowienia Rady Administracyynéy.

List przyznania Albertowi Vetter wyłączności przez przeciąg lat 10, na fabrykacyą papierów pstrych (Bunteu-Papiere).	5
w Warszawie d. $\frac{17}{29}$ Września 1840 r.	
Postanowienie, uzupełniające Postanowienie z dnia $\frac{16}{28}$ Maja względem porządku odbywania licytacyi na dostawy i roboty, na rzecz	

Rządu, Gmin lub Instytutów zawierane. 13
w Warszawie d. $\frac{3}{15}$ Września 1840 r.

List przyznania Sylwestrowi Ossowskiemu, b.
Urzędnikowi Górnictwa krajowego, wyłączno-
ści przez przeciąg lat 10, na urządzenie łaźń
parowych przenośnych. 23
w Warszawie d. $\frac{25}{7}$ Września 1840 r.

Postanowienie, nakazujące zajęcie na użytek
publiczny własności prywatnej, przez które
przechodzić będzie musiała droga żelazna
z Warszawy do granicy Austriackiej. 31
w Warszawie d. $\frac{27}{9}$ Września 1840 r.

Postanowienie, upoważniające Kommissyą
Rządową Przychodów i Skarbu do przystą-
picia do Towarzystwa Kredytowego, nowego
okresu, z dobrami skonfiskowanemi, nowo na
rzec Skarbu nabytemi. 41
w Warszawie d. $\frac{8}{20}$ Października 1840 r.

Postanowienie, wznawiające i urządzające
nadal Wystawę płodów i dzieł wyborniey-
szych przemysłu krajowego. 83
w Warszawie d. $\frac{26}{7}$ Września 1840 r.

Postanowienie, przepisujące nową Taryffę od
opłat za extrapocztę, kurjery i sztafety. 123
w Warszawie d. $\frac{18}{30}$ Października 1840 r.

Rozkaz Najwyższy stanowiący dodatek wzglę-
dem przepisów o włoczęgach i zaciągu do
wojska. 133
w Warszawie d. $\frac{15}{27}$ Października 1840 r.

Postanowienie przeznaczające fundusz na
utrzymanie kosztami miasta 8miu pensyonarek

w Instytucie Alexandryńskim Wychowania Pa-
nien. 147
w Warszawie d. $\frac{22}{3}$ Października 1840 r.

Postanowienie, wkładające na Prokuratorystę
Generalną obowiązek bronięcia wszelkich spraw
pomiędzy dobrami Xięstwa Łowickiego a oso-
bami prywatnemi wyniknąć mogących. 163
w Warszawie d. $\frac{1}{13}$ Listopada 1840 r.

Postanowienie, zniżające opłatę celną wycho-
dową od bursztynu, tak surowego, jak wyro-
bionego. 391
w Warszawie d. $\frac{19}{1}$ Listopada 1840 r.

Postanowienie, przepisujące, aby chorzy woj-
skowi mieli zapewniony przytułek i pomoc
w Szpitalach Cywilnych publicznych. 397
w Warszawie d. $\frac{15}{27}$ Listopada 1840 r.